

Regiunea
Hunedoara-Deva

Proletari din toate țările, uniți-vă!

FLACARA

Nr. 6 (194) — 7 FEBRUARIE 1959

SALTUL hotărîtor

John Reed a scris cîndva despre zilele Revoluției din Octombrie ca despre „10 zile care au zguduit lumea“. Noi putem afirma cu deplină îndreptățire și temeinică încredere că anii septenalului vor fi șapte ani care vor preface lumea. Pe drept cuvînt, din lectura cifrelor septenalului se desprinde impresia că — parafrazîndu-l pe Tjolkovski — cosmosul devine leagănul rațiunii omenești. Totul este gîndit și plănuit la proporții de o vastitate fără precedent.

Raportul tovarășului Nikita Hrușciov a pus dintru început o pecete impresionantă asupra lucrărilor Congresului al XXI-lea al P.C.U.S., zugrăvind tabloul mărețelor eforturi creatoare ale poporului sovietic intrat în perioada construcției desfășurate a comunismului, pe fundalul giganticei întreceri cu capitalismul. Acest raport — document de excepțională importanță al mișcării muncitorești internaționale — s-a înstăpînit de pe acum trainic în lumea reflecțiilor intime ale fiecăruia dintre noi, îmbogățind viața noastră spirituală, constituind un solid fundament pentru cele mai înaripate vise. El se află în centrul atenției opiniei publice mondiale care îl comentează, îl analizează — relevă însemnătatea sa pentru politica, economia, cultura lumii contemporane.

Raportul sădește și întărește în inima fiecărui om al muncii de pe glob o convingere de neclintit: *certitudinea comunismului*. Visul de veacuri al omenirii nu mai e un simplu vis, ci o perspectivă reală și — în lumina istoriei — de loc îndepărtată. În înfăptuirea acestui vis, septenalul este o etapă hotărîtoare. În decursul viitorilor șapte ani va avea loc dezvoltarea uriașă, multilaterală a forțelor de producție ale primului stat socialist de pe glob, ceea ce va însemna un pas decisiv în crearea bazei tehnico-materiale a comunismului și în asigurarea victoriei U.R.S.S. în întrecerea pașnică cu țările capitaliste. E de ajuns să subliniem că sporirea volumului producției industriale în septenal va fi egală cu sporirea producției U.R.S.S. în ultimele două decenii, pentru ca să ne dăm seama de colosala însemnătate a septenalei. „*Dezvoltarea industriei, creșterea mijloacelor de producție — iată telegarul nostru puternic. Dacă îl vom avea — le vom avea pe toate celelalte*“ — această idee, atît de plastic exprimată de tovarășul Hrușciov, străbate ca un fir roșu întregul raport.

În pauză, delegații vizitează sala Gheorghievski, din Marele Palat al Kremlinului.

COPERTA NOASTRĂ:
Luminile Moscovei

Prezidiul celui de-al XXI-lea Congres extraordinar al P.C.U.S. În loja din dreapta, oaspeți de peste hotare — conducători ai partidelor comuniste și muncitorești. La tribună, tovarășul N.S. Hrușciov prezentînd raportul.

Totodată, însă, raportul reliefează ca pe o preocupare de prim ordin ridicarea considerabilă a bunei stări a poporului sovietic pe multiple planuri. Pe lângă faptul că Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și guvernul sovietic vor acorda o deosebită atenție mării salariilor și reducerii prețurilor, că se va spori considerabil și se va îmbunătăți calitatea mărfurilor de consum popular, că în U.R.S.S. vor exista ziua de lucru și săptămîna de lucru cele mai scurte din lume, cu creșterea concomitentă a salariului, raportul subliniază că drumul cu adevărat comunist de ridicare a bunei stări a oamenilor muncii cuprinde și asemenea variate aspecte ca: asigurarea de locuințe confortabile, organizarea alimentației publice, îmbunătățirea deservirii curente a oamenilor, lărgirea rețelei de instituții pentru copii, perfecționarea învățămîntului public, organizarea odihnei și îmbunătățirea asistenței medicale a populației, construirea de instituții de cultură etc. Numai simpla înșiruire a preocupărilor ne arată o asemenea lărgime de concepție asupra bunei stări a omului, cum numai un partid făuritor al fericirii umane o poate avea.

Copleșitoare se conturează în raport perspectiva victoriei în întrecerea pașnică cu capitalismul. Tovarășul Hrușciov face o analiză detaliată a proporțiilor existente actualmente în economia U.R.S.S. și S.U.A., demonstrînd cu argumente convingătoare că în circa 12 ani Uniunea Sovietică va deține primul loc în lume atît în ceea ce privește volumul absolut al producției, cît și în ceea ce privește producția pe cap de locuitor. Dar, dat fiind că „ritmul rapid este o lege generală a socialismului, confirmată în prezent de experiența tuturor țărilor lagărului socialist“, peste șapte ani țările sistemului nostru vor produce mai mult de jumătate din întreaga producție industrială mondială.

Cine dintre noi nu simte o înaltă mîndrie la gîndul că aceste țări, dintre care majoritatea au fost în trecut ținute în stadiul unei cumplitे inapoteri de mono-

polurile imperialiste străine și clasele exploatare autohtone, unele dintre ele fiind chiar foste colonii sau semicolonii ale imperialismului, vor ajunge în numai șapte ani să lase în urmă, și în ce privește producția, bătrîna lume capitalistă, dovedind în ochii tuturor popoarelor superioritatea covârșitoare a socialismului!

Congresul al XXI-lea se înscrie de pe acum ca una dintre cele mai luminoase etape pe drumul glorios al Partidului comunistilor sovietici, ca o parte indisolubilă a mărețului tezaur ideologic al marxism-leninismului.

Atît raportul tovarășului Hrușciov cît și discursurile reprezentanților de frunte ai partidelor comuniste și muncitorești din țările socialiste au subliniat ca o realitate fundamentală a lumii contemporane unitatea de nezdruccinat a țărilor lagărului socialist. „Noi înaintăm în front unit, ajutîndu-ne reciproc și sprijinindu-ne frățește. În felul acesta, dezvoltarea economică a tuturor țărilor socialiste va ajunge treptat la același nivel“ — a spus tovarășul Hrușciov și această perspectivă umple de bucurie inimile milioanele de oameni ai muncii din țările noastre.

Despre această unitate, chează și succeselor comune, a vorbit la Congres și tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej: „Prezența la acest Congres istoric a reprezentanților unui mare număr de partide comuniste și muncitorești din toate continentele este o nouă manifestare a unității de nezdruccinat și coeziunii sub steagul biruitor al marxism-leninismului. Partidul Muncitoresc Român va milita ca și pînă acum pentru întărirea unității lagărului socialist și a mișcării comuniste și muncitorești internaționale, pentru solidaritatea tuturor popoarelor care luptă pentru pace, democrație și socialism“.

...Soarele Congresului al XXI-lea va străluci multă vreme în inimile popoarelor iubitoare de pace, luminîndu-le și încălzindu-le. În lumina lui, viitorul omenirii se conturează limpede. Nu poate fi altul decît comunismul.

Victor BÎRLĂDEANU

„Acceleratorul istoriei“

— Corespondență telefonică din Moscova —

„Cine s-ar fi putut gîndi că ne vom întîlni la Kremlin, la Congres!“ — zise emoționat delegatul M. Goriunov, Erou al Muncii Socialiste, îndreptîndu-se spre locul unde se afla delegația bielorusă din care făcea parte unul dintre tovarășii săi de luptă de pe front — Piotr Marserov.

Fostul muncitor Marserov a intrat după război în munca de partid. E acum secretarul comitetului regional Brest. Fostul col-

hoznic Goriunov și-a schimbat nu numai locul natal ci și profesia: este unul dintre cunoscuții laminatori de la uzina din Igor'sk.

În pragul Marii Revoluții Socialiste, în ziarul burghez „Nov Vremia“ se putea citi: „Să presunem pentru moment că bolșevicii au învins. Cine va conduce atunci? Poate bucătarii? Sa pompierii? Grăjdarii, servitorii! Ascuzișul ironiei acestor cuvinte s'întors de mult împotriva burghez-

Aspect din sală în timpul desfășurării lucrărilor Congresului.

ziei. Cadre minunate a crescut și educat partidul comunist. Ele alcătuiesc o bogăție de neasemuit a țării. La Congres vezi parcă sinteza acestei bogății, floarea poporului sovietic. Timp de câteva zile, alături de cei mai talentați conducători de partid și de stat, mineri și oțelari, colhoznicii, ingineri și oameni de știință au elaborat programul cel mai cutesător din câte au existat vreodată. Intervenția fiecăruia a venit să completeze acest program, să-l facă mai plin, mai perfect. Avea dreptate ziaristul francez Pierre Hengès care, urmărind cu atenție cuvântarea fiecărui delegat, a transmis ziarului „l'Humanité” într-una din primele zile ale Congresului că Uniunea Sovietică stabilește cifrele de plan pentru viitor cu o precizie cu care un arhitect înalță o clădire.

Unul dintre delegații mult solicitați la Congres este Ivan Mohgilevșev, maistru într-una din secțiile Combinatului metalurgic din Kuzneșk. El este membru al unei consfătuirii permanente de producție. S-a pomenit despre această consfătuire permanentă în raportul tovarășului Hrușciiov. Prin ce a devenit ea cunoscută? La una din adunările ei s-a dezbătut proiectul septenalului pentru combinat. Proiectul a fost criticat, ca necorespunzând cu posibilitățile reale. El prevedea mărirea producției de oțel cu 12 la sută. Membrii consfătuirii, în urma analizei amănunțite a posibilităților și a rezervelor interne, au cerut să se prevadă o creștere a producției de oțel cu 42 la sută. Aceasta înseamnă în 7 ani milioane de tone de metal în plus.

— Cum s-a născut această propunere, cine a fost autorul ei? — i s-a pus lui Ivan Mohgilevșev întrebarea.

— Nu se putea să nu se nască această propunere — răspunde Mohgilevșev. Autorul ei nu este un om anume ci aproape întreg colectivul combinatului. La noi, toată lumea participă la lupta pentru realizarea mai rapidă a planului septenal. Iar când sînt căuțatori, căi se găsesc.

S-a remarcat că prin „căuțatori” se poate exprima una din trăsăturile esențiale ale Congresului.

Un exemplu nu mai puțin eloc-

vent îl constituie cunoscutul matematician Lavrentiev, vicepreședinte al Academiei de Științe a U.R.S.S. A venit la Congres ca delegat din partea organizației regionale de partid din Novosibirsk. Poate că pare curios la prima vedere: că moscovitul Lavrentiev vine la Congres cu un mandat din partea comunistilor de pe Obi. Lavrentiev nu mai este, însă, moscovit. Cu un an și jumătate în urmă, împreună cu alți academicieni, a plecat din proprie inițiativă în Siberia unde există un câmp nelimitat de activitate pentru lucrări dintre cele mai interesante și cutesătoare. La propunerea lui, la Novosibirsk se va crea un mare centru științific care se va ocupa nu numai de problemele teoretice ale matematicii ci, înainte de toate, va ajuta la îndeplinirea prevederilor septenalului în ținuturile răsăritene ale țării.

De la tribuna Congresului, Lavrentiev a făcut o profundă și concentrată analiză a rolului științei în septenal, a vorbit despre marea însemnătate a apropierei institutelor de cercetări de locurile de producție. El a fost printre cei dinții care au dat acest exemplu. A părăsit vatra caldă și capitala și s-a dus să muncească și să trăiască în locuri unde pînă acum un an mai era taiga. Sute de moscoviți și leningrădeni din institutele de cercetări i-au urmat exemplul și au plecat la Novosibirsk unde vor putea aduce o contribuție mai mare la apropierea acestor vremuri pe care ni le zugrăvește atât de clar septenalul.

Printre delegații la Congres sînt mulți colhoznicii și colhoznice. De multă atenție se bucură delegația din regiunea Riazan. Sînt cunoscuți crescătorii de vite din această regiune. Pe ei și pe cei care le-au urmat exemplul i-a avut în vedere tovarășul Hrușciiov atunci când, vorbind despre realizările agriculturii, s-a oprit o clipă și a spus:

„Există de-acum primele rîndunele care ne permit să întrevădem o vară bună”.

„Rîndunelele” sînt angajamentele colhozurilor și sochozurilor din Riazan, Stavropol, Kuban și din alte regiuni ale țării de a dubla și

Tovarășii Gh. Gheorghiu-Dej și Ciu En-lai într-una din pauze.

↑ Tovarășii N. S. Hrușciiov, A. I. Mikoian și A. I. Kiricenko în mijlocul unui grup de delegați la Congres.

tripla în acest an volumul producției animaliere. Mișcarea a căpătat acum caracter de masă.

Rînd pe rînd s-au perindat la tribună reprezentanți ai republicilor, ținuturilor, regiunilor țării. După cuvîntarea fiecărui, imaginea viitorului comunist devinea tot mai clară, mai vizibilă. Nu întâmplător unul dintre ziaristii comunisti din occident a caracterizat Congresul al XXI-lea prin două cuvinte care, cred, sînt cele mai nimerite pentru a exprima scurt și cuprinzător conținutul lucrărilor ce s-au desfășurat timp de câteva zile la Kremlin: „Accele-ratorul istoriei”.

AI. CIMPEANU

Andrei DOSTAL

PARTID IUBIT

Unirea ta
a fărînit-o Lenin
ca oamenii
să creadă-n viitor.

Și ani vor trece,
secole, milenii,
dar tu, Partid,
rămii nemuritor!

La rău, la bine,
veșnic cu poporul,
pășești viteaz,
cu sufletul deschis;

Prin vrerea ta
ne poartă astăzi zborul
spre Comunism,
spre culmile de vis!

Multe-avem:
și munți înalți, și ape!
Către mîine-i
drumul netezit

Cînd de oameni
omu-i mai aproape,
pedicîi nu-s
în drum să-l fi oprit.

Greutăți?
Le-nlături fără teamă.
Visul tău
e mîndru și-i curat

Mergi cîntînd
cînd zorile te cheamă,
tot ce zici
va fi neapărat.

Înainte!
Pururi către Soare!
Vom atinge-al
visului tărîm.

Nu-i pe lume pedică
pe care
noi, uniți,
să nu o doborîm!

În romînește de
M. DJENTEMIROV

BALADA OCHILOR

Nu-mi amintesc să fi fost albaștri
sau verzi sau castanii.
Erau niște ochi adumbriți de cercăne,
niște ochi trudiți de nesomn ca atâtea mii și mii...
Abia licăreau sub cozorocul șepcii
și totuși vedeau!
Vedeau dincolo de păduri și livezi
vedeau în inima mea
Și-o citeau ca pe-o carte —
vedeau pentru mine, pentru noi,
departe, departe, departe...

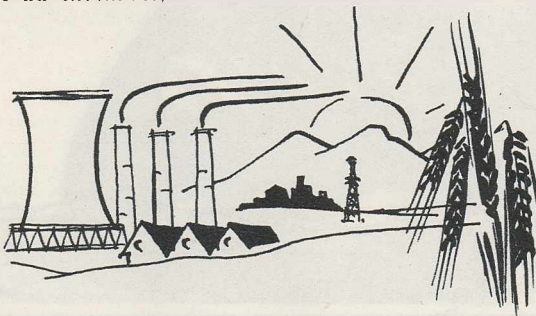
S-aplecău peste spicul sărac
și-i vedeau bogăția viitoare,
s-aplecău peste sufletul meu încarcerat
în credințe și crincene datini,
și-l vedeau avîntat către soare!
Oh, ochii aceia adumbriți de cozorocul unei șepci
vechi, mînjite de ulei —
vedeau pretutindeni, vedeau ce nu puteau
să vadă încă, ochii mei...
Poenile grase de-acum,
cirezile, turmele, strugurii,
ei le vedeau și inimii mele de astăzi
știau să-i dezghioace mugurii...

Oh, ochii aceia adumbriți de cozorocul unei șepci
vechi și mînjite de ulei,
au orbit într-o noapte, au orbit
străfulgerați de cupit!...
Vedeau prea adînc și prea limpede
peste frunțile vremii și ale pădurii,
ne vedeau nouă bucuriile
iar ucigașilor sclipățul urii!...
Da, ochii aceia adumbriți de cozorocul
șepcii vechi, au orbit!
S-au luminat însă ai noștri într-o clipă:

moartea lor i-a trezit
să vadă pretutindeni
pentru ei, pentru noi, pentru ei!...
Uitați-vă-n privirile noastre
și veți găsi, licărind ageri,
ochii aceia adumbriți de cozorocul șepcii mînjite
de-ulei!

Uitați-vă-n seninul cerurilor plecate
peste holdele fără hotar
și-i veți vedea: erau albaștri
și verzi ca pădurile verzi de stejar;
uitați-vă la prunele coapte:
se limpezeau ca mustu-n ulcioare,
erau și căprui,
se tulburau ca furtunile aspre, sălhuil!...

Oh, ochii aceia adumbriți de cozorocul unei șepci
vechi, mînjite de-ulei
răsar din florile timpului, ne privesc din izvoare,
zburdă pe păsuni, printre miei...
Drumuim pe căile despicate de dinșii
cu visul ce-n noi l-au aprins!
Oh, ochii aceia ce vedeau atîta de departe!...
Moartea nu i-a învins,
ei au învins!...

LÉTAY Lajos

PRIVELIȘTILE PATRIEI

(fragmente)

Lungi sirme cu lumină se țes afară-n stradă,
mașini împovărate se duc și vin ca vîntul,
în săli de clasă nouă, copiii vor să vadă,
îmbujorați, ca mărul roșogolit, cuvîntul —
și-i iunie, copacii-s sub flori ca sub zăpadă,
grădinile te-mbie, cu zestrea lor bogată,
cu-ntiul fruct, de care te-ai bucura, gustindu-l.

Privește-n larg: ce zile, ce vreme tinerească,
să ne legăm de-apururi viețile-mpreună
și inima la vara fără sfîrșit gîndească:
lumina ei în praguri ne bate și s-adună,
se leagăna pe ramuri, orea fețe să-nflorească,
și nu e doar păreră, a mea, cărturărească,
ci toate-n jur, de vara de aur, prind să spună.

Ia seama la aceste lungi înșirări de case
cu geamuri largi cît zarea dinafară,
la piețe cît poiana, la parcuri mari, umbroase,
și-n cîmp, la fața care e vis ori căprioară;
în șes s-aude zumzet, foșniri adînci de coase,
cum se adună piinea pe care n-o visase
copilul meu cu piinea în mîini de astă vară.

Stau sub bătaia aspră a razelor de soare
ca un drumeț ce-ajunge în patria visată.
Mă copleșesc priveliști mereu tulburătoare
și singele-mi în față noi flori de foc arată.

Bătaia fericită a inimii dă-n floare
și-i pregătită pentru noi visuri viitoare,
topită-n munca zilei de azi și mîine, toată.

Nu voi uita, oriunde-o să mă duc,
tu, amintire, veșnic în fața mea să stai:
din Maramureș, un sergent, Nestiuc,
de pe Tîrnave, Molnar, zis Mihai.

Și vin mereu: un prieten birlădean
pe nume Ciorto — după el, îndat',
Oltenia-mi trimite pe Guran
și Szabo-mi face semne din Arad.

Am stat pe malul unui riușor,
toți, la popas, după un drum trudit,
și din cuvîntul cald, multicolor,
priveliștile țării-au izbucnit.

Parcă treceau căruțe, parcă izbeau securi,
tractoare și dinamuri se-nvâlmăseau pe rînd,
orașe noi spre stele urcînd semeții muri,
și murmurări de ape-n corăbii mari bătînd.

Pe-atîtea căi albastre cuvîntul drag plutea,
în ceasuri de odihnă-n amurg, ori mai tîrziu.
Le-am spus la fiecare: Să vii... Adresa mea...
Să nu aștepți de două ori să-ți serui!

Prin toate-aceste locuri, oriunde-aș merge-acum,
e ca-n ograda tatei — an de an —
și nopțile de pîclă fug din drum,
și vin spre mine frați: Nestiuc, Guran.

Ciorto și Szabo — inimi ce-au rămas
cu inima mea una, pîn-la moarte —
o mie de cuvînte, în luptă, la popas,
cîndva abia-ncepute, să zboare mai departe!

În romînește de Ion BRAD

ION C. FRIMU

„Frimu moare la vîrsta matură de 48 de ani, după o viață de jertfă și lupte continue... scria „Socialismul“ în necrologul consacrat lui I. C. Frimu, mort la 6 februarie 1919, în urma tifosului exantematic contractat în închisoarea Văcărești și a torturilor la care a fost supus la siguranță.

„Pe mormîntul vrednicului nostru tovarăș și luptător noi depunem o lacrimă de durere, amărăciune și recunoștință și ne luăm solemn legămîntul de a duce mai departe și spre victorie mișcarea care lui i-a fost așa de dragă și pentru care s-a jertfit“ — glăsuia legămîntul muncitorilor veniți să-l petreacă la mormînt.

„A descrie viața și activitatea lui Frimu — arăta B. Lăzăreanu în articolul „Moartea unui om“ — înseamnă a face în același timp istoricul mișcării socialiste din ultimii 20 de ani“.

Nu a existat acțiune importantă în mișcarea muncitorească, nu a fost ziar, inițiativă de creare a unui sindicat, de ajutorare a ucenicilor, de apărare a intereselor proletariatului în care I. C. Frimu să nu se fi găsit în primele rînduri. De la lupta împotriva „trădării generoșilor“ la sfîrșitul veacului al XIX-lea, la crearea mișcării sindicale în 1905-1906 și pînă la valul luptelor revoluționare din 1917-1918, Frimu a fost printre conducătorii proletarilor, care l-au iubit și l-au urmat cu încredere.

„Vorbea cu căldură, cu mult avînt, punea în vorbire imagini colorate, umor chiar. Lucrătorul acesta simplu, a căruia cultură oficială se mărginea la certificatul de 4 clase primare, surprindea totdeauna prin seriozitatea cunoștințelor sale, prin logica unei judecăți sănătoase și chibzuite“ — scria gazeta „Izbinda“.

Înmormîntarea...

„Arbitrariul guvernamental și-a atins culmea față de măsurile luate cu înmormîntarea scumpului nostru dispărut“ scria „Socialismul“ din 14 februarie 1919. Autoritățile au luat toate măsurile pentru a-l înmormînta pe Frimu în ascuns, amenințînd cu arestarea delegaților muncitorilor care cereau organizarea unui cortegiu funerar. „Cei care vor contraveni ordinului vor fi dați în judecată curții marțiale“, suna dispoziția autorităților burghezo-mosierești. S-a făcut un itinerar pe străzile cele mai latu-ralnice și s-a interzis orice cuvîntare. Numeroase trupe au fost postate pe drumurile ce duceau spre cimitir. Zadarnice însă și măsurile, și ordinele autorităților! Solidaritatea proletară era mai puternică.

Iată cum descrie „Socialismul“ fune-raliile:

„În frunte, frumoasa coroană cu panglici roșii a tovarășilor închiși la Văcărești, urmată de alte două coroane: una a lucrătorilor de la fabrica meta-ferică Wolf, alta din partea lucrătorilor Companiei de gaz și electricitate. După aceea vine corul și apoi carul mortuar, acoperit tot de numeroase coroane și jerbe de flori din partea tuturor sindicatelor“.

„În urma carului mortuar, în rînduri, cite patru tovarăși și tovarăse veniți în număr impunător să aducă ultimul salut și dovada de dragoste lui Ion C. Frimu. La mijlocul convoiului un nou cor de tovarăși și tovarăse“.

Cortegiul, pornit cu cîteva sute de lucrători, ajunge în șoseaua Ștefan cel Mare cu un număr de peste două mii de muncitori și muncitoare. Pe Grivița se adaugă eferiștii, iar aproape de cimitir, peste 2.000 muncitoare de la Regie...

„Te-ai stîns luptînd pentru idealul nostru, dar fii împăcat, căci noi, cei mulți, vom lua pîldă, mergînd pe calea care ne-o arătai, spre dezrobirea noastră“.

Era legămîntul celor aproape 6.000 de muncitori care s-au stîrns în jurul mormîntului lui I. C. Frimu întonînd Internaționala.

O fotografie de acum 40 de ani: Inmormîntarea lui I. C. Frimu.

DIN SARE, DIN PETROL, D

Fotoreportaj de A. MIHAILOPOL

$HC \equiv CH + Cl_2$... V-ați gândit vreodată ce reprezintă această amestecătură de cifre și litere? Dacă veți spune bunăoară unui prieten întâlnit întâmplător:

— Noroc Costică, ce faci, ce-ți face nevasta? — vă va răspunde probabil:

— Mulțumesc de întrebare, bine sănătoasă, a născut un băiat, o frumusețe!

Dacă îl veți întreba însă mai departe:

— Când ți-ai cumpărat, Costică, acest $HC \equiv CH + Cl_2$? — și-i veți admira eleganța pardesiului și culoarea lui frumoasă, vă va privi stupefiat și se va uita în jur, crezând că v-ați adresat altcuiva.

— Poate ești bolnav amice?!

— Ba de loc! Văd că ai un raglan nou, o servietă nouă...

— Și ce-i cu asta?

— Ei vezi, și raglanul și servieta se datorează lui $HC \equiv CH + Cl_2$.

Și dacă nu pricepeți, iată formula mai simplă, așa cum mi-a explicat-o și mie inginerul Rosenzweig de la Întreprinderea de mase plastice „București”. Din cărbune și carbid se extrage acetilena. Din sare de bucătărie se scoate clor. Cu ajutorul unor mașini speciale, oamenii pricepuți obțin din acetilenă și clor un praf: pulberea PCV, sau, cum i se mai spune în limbaj tehnic: policlorură de vinil. Și dacă mai aveți timp și nu vă plictisiți, veți afla că din petrol se obține etilena din care, prin polimerizare, se capătă poli-etilena, o masă plastică folosită la fabricarea a zeci de articole, cu cele mai variate utilizări.

În 1959, producția de mase plastice și rășini sintetice va crește de la 2000 tone cât a fost în anul 1958, la 6300 tone. În Expunerea făcută de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej la plenara C.C. al P.M.R. din 26-28 noiembrie 1958, se arată: „Din această cantitate se vor confecționa, pe lângă bunuri de consum, cantități importante de materiale necesare în industrie, în construcții și în agricultură, la hidroameliorații. Prin folosirea materialelor din mase plastice se vor economisi circa 8000 tone de materiale feroase și neferoase, 850 tone de piele și alte materiale”.

Muncitorii și tehnicienii din industria chimică răspund prin fapte la îndeplinirea sarcinilor trasate de partid. Iată, înregistrate pe pelicula fotografică câteva din realizările colectivului Întreprinderii de mase plastice „București”.

1 Cîteva exponate prelucrate din praful PCV și granulele de poli-
etilenă.

2 O mașină de injectare în care se dozează cu ajutorul unui cîntar
automat, un alt material plastic și anume polietilena. La această ma-
șină specială s-a calificat tînărul Teodor Săndulescu.

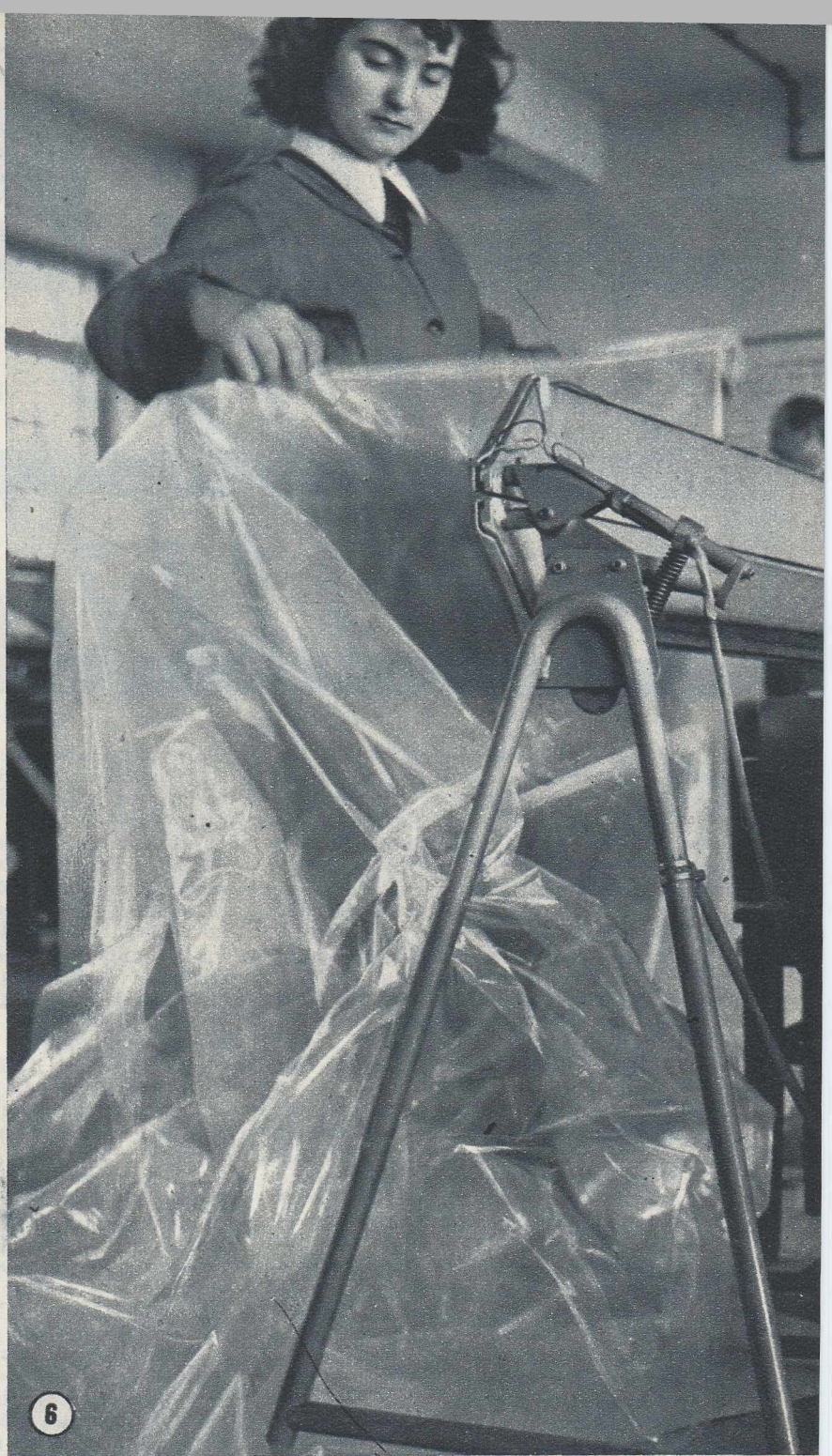
3 Prin asamblarea părților de piese injectate la mașină se creează noi
modele de coșuri de uz casnic.

4 Amestecul pulberii PCV cu diferite alte chimicale (plastifiante) într-un
malaxor uriaș.

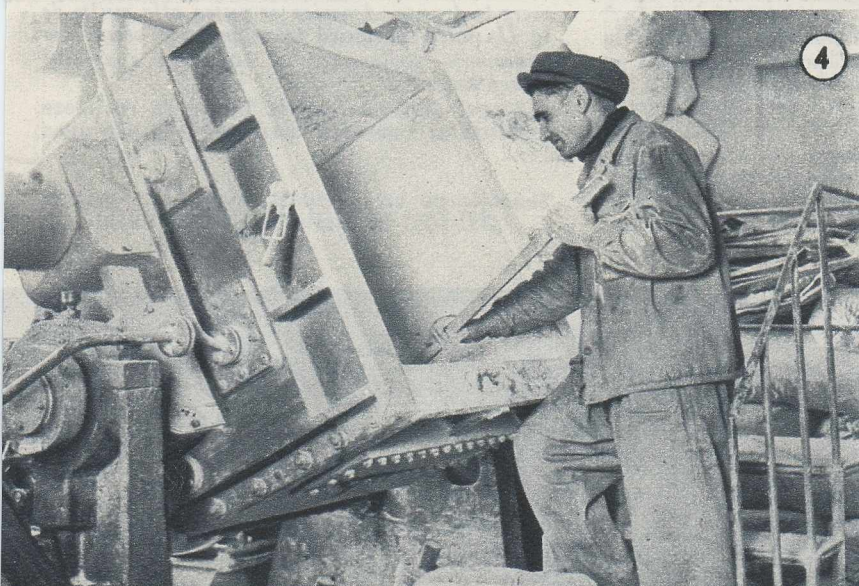
5 Prin diferite procedee, din plastisol (o pastă din praful PCV plus plas-
tifiant) se fac mingi și fel de jucării.

6 Utemista Maria Denschi confecționînd din polietilenă saci, pelerine
de ploaie etc.

7 La extruder, o presă care seamănă cu o mașină de tăiat carne, se fac
țevi de la ¼ țol pînă la 6 țoli, ce se folosesc atît pentru lucrările de între-
ținere electrice și sanitare, cit și pentru instalațiile de hidroameliorații în
agricultură. O țevă din materie plastică rezistă pînă la o presiune de 12
atmosfere și este imună la coroziiuni.

N CĂRBUNE...

S.U.A. DESCOPERĂ... COEXISTENȚA

ei mai mulți oameni știu cit de absurdă este politica „de pe poziții de forță”. Mai sînt însă în lume și unii care recomandă drept leac sigur împotriva noului plan septenal sovietic... războiul preventiv. Sînt, în același timp, din ce în ce mai mulți — chiar și printre adversarii socialismului — cei care, între coexistență și non-existență, preferă pe cea dintîi...

Astfel, în primele zile ale acestui an, după ce s-a aflat de lansarea rachetei cosmice sovietice, ziarul francez „Le Monde” scria: „Politica de pe poziții de forță este astăzi mai absurdă decît oricînd”.

Comentînd planul sovietic pe șapte ani, Walter Lippmann a scris în „New York Herald Tribune”: „Nu este de loc o exagerare să se spună că provocării la concurență în fața căreia sîntem puși nu i se poate răspunde decît printr-un efort susținut și puternic de a spori productivitatea economiei noastre. Uniunea Sovietică ne provoacă — prin efortul său puternic și susținut în scopul ca în următorii 7-10 ani să depășească S.U.A. în ce privește productivitatea pe cap de locuitor”.

Tributar unui limbaj depășit, Lippmann se încapățînează să numească planurile sovietice „provocări”. Cum se poate simți provocat un muncitor din Chicago de faptul că un muncitor din Sverdlovsk va putea să consume nu peste mult timp mai multă carne, mai mult

lapte, mai mult unt? Limbajul e însă o chestiune particulară a fiecăruia... Esențialul stă în faptul că Lippmann nu mai lasă să se întrevadă (așa cum i se întimpla ades, pînă nu de mult) posibilitatea ca dezvoltarea economică a Uniunii Sovietice să fie întreruptă sau chiar oprită de război. În lume sînt destui oameni în stare să se lepede — cit încă nu e prea tîrziu — de absurdități.

Și Lippmann nu este singurul care și-a recăpătat luciditatea. Cu atît mai mult cu cît basmele despre „expansiunea Moscovei” nu mai țin afixul pe manșetele ziarelor care se respectă — ele nu mai apar decît în foile care nu pot trăi fără subvenții deocheate...

Dorința unora de a face comerț cu Uniunea Sovietică și cu țările Europei răsăritene, nu mai apare acum ca un vis îndepărtat, ci mai degrabă ca o cerință stringentă.

Mulți își mai aduc aminte de declarația făcută la posturile engleze de televiziune de George Kennan, fost ambasador al S.U.A. în U.R.S.S.: „Pericolul unei ofensive militare sovietice nu există și nu a existat niciodată...”

Se vede că fostul ambasador american la Moscova, Kennan, a învățat să-i cunoască pe sovietici și să tragă concluzii judicioase.

Nenumărate lucruri vorbesc zilnic despre faptul că războiul poate fi evitat, că oamenii sînt însetați de coexistența pașnică, îndelungată. Pentru anul 1959 este prevăzută deschiderea unei expoziții economice americane în parcul Sokolniki din Moscova și a unei ex-

poziții economice sovietice în sala Coliseum din New York. Nu e mai bine să se confrunte stadiul în care a ajuns dezvoltarea strungurilor carusel sau a frigiderele, decît stadiul de perfecționare a bombelor atomice? În cadrul cercetărilor științifice la Polul Sud, într-o zi, spărgătorul de gheață „Berton Island” i-a adus pe oamenii de știință americani în vizită la stațiunea sovietică „Mirnîi”. La pol stringeri calde de mîini au demonstrat încă o dată absurditatea „războiului rece”... Încă anul trecut ziarul „Chicago Daily News” a publicat răspunsurile la ancheta cu întrebarea: „Putem menține relații cu Rusia?”. 95 la sută dintre cei care nu fac parte din nici un partid s-au pronunțat pentru un schimb mai larg în domeniul culturii. Aceeași părere au exprimat-o 80 la sută dintre membrii partidului democrat și 75 la sută dintre membrii partidului republican anchetați. Pentru tratative între U.R.S.S. și S.U.A. la un nivel înalt s-au pronunțat 70 la sută din democrați și dintre cei fără de partid și 60 la sută dintre republicani. *Absolut toți cei anchetați s-au pronunțat pentru întrecerea economică pașnică cu U.R.S.S.* Încă o dovadă a faptului că nu poți judeca S.U.A. numai după maniacii „războiului rece”...

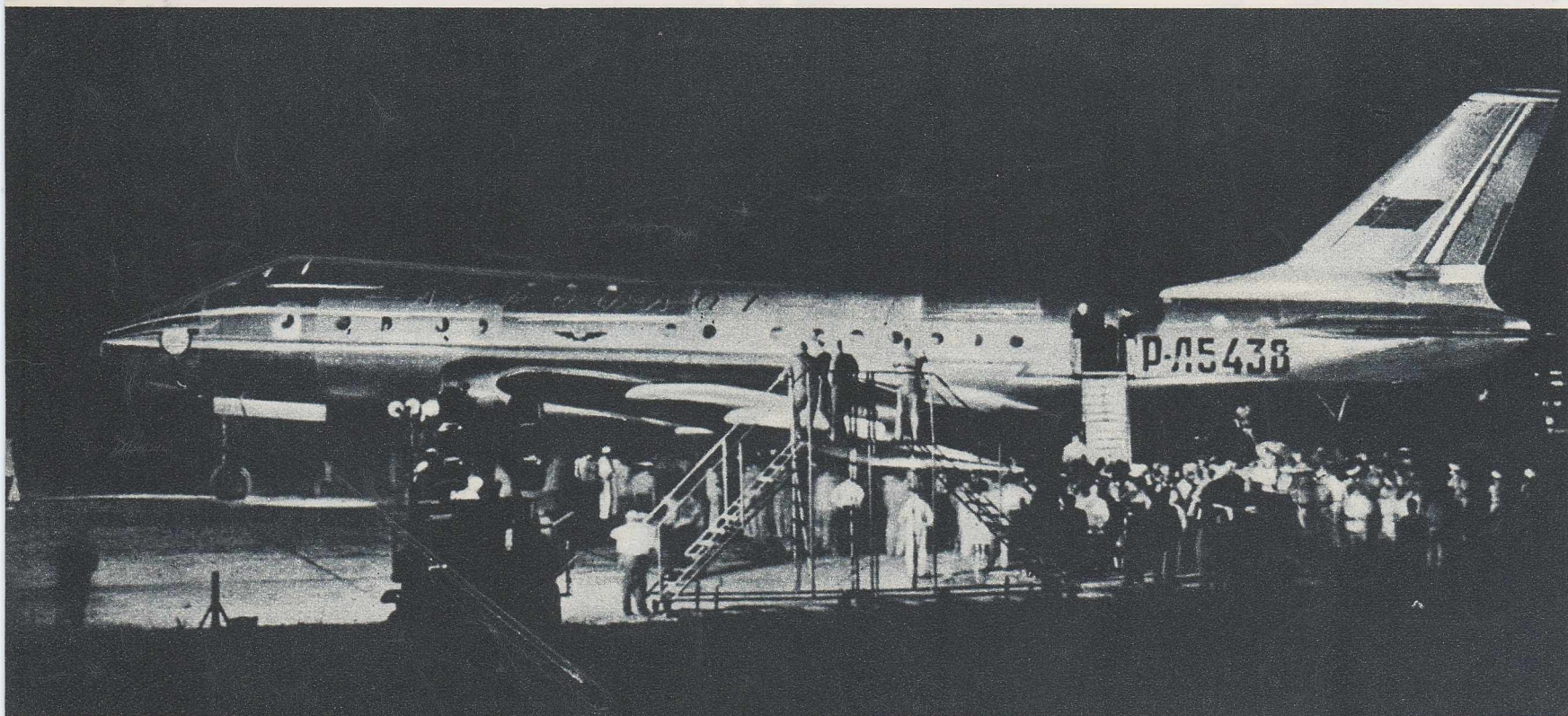
În America își face din ce în ce mai mult loc ideea că a învăța unele lucruri de la sovietici e în orice caz mai avantajos decît a te bate cu ei.

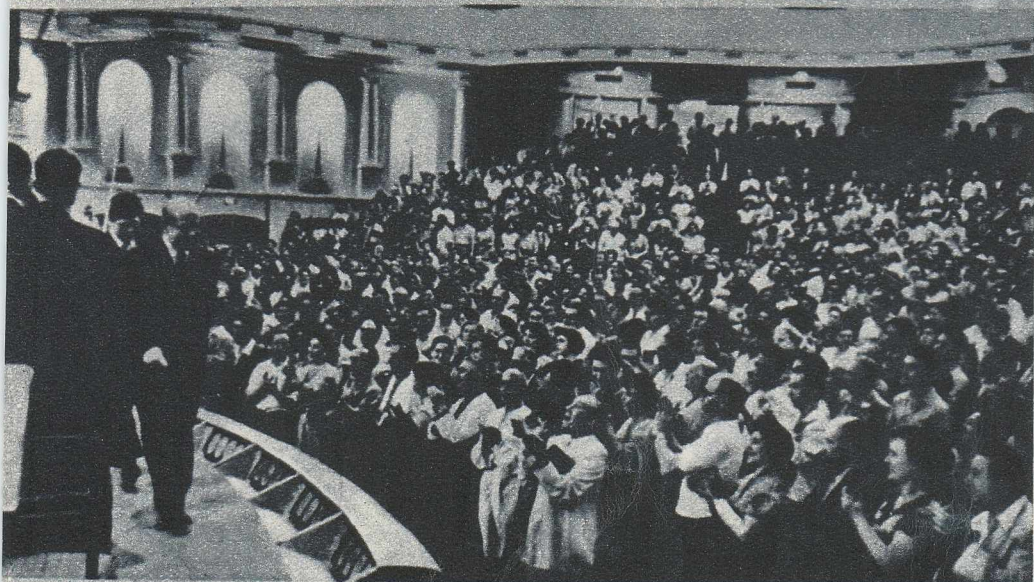
După ce a vizitat Uniunea Sovietică, Adlai Stevenson, lider al partidului democrat din S.U.A., a declarat ziaristilor: „În primul rînd trebuie să distrugem părerile preconceptive și suspiciunea sistematică care ridică pe unii împotriva altora, pe adepții celor două sisteme. Tocmai datorită lărgirii contactelor s-ar putea ca într-o bună zi să se lichideze neîncrederea existentă”... Asta, în primul rînd. Și în al doilea? Să lăsăm să răspundă la aceasta cunoscutul ziar american „Des Moines Register” care, după ce apreciază ca depășită ideea că numai sovieticii ar avea de învățat de la americani, scrie:

„Acum americanii încep să înțeleagă că Uniunea Sovietică a obținut mari succese în multe domenii ale științei și tehnicii. În multe domenii speciale — un exemplu elocvent îl constituie tehnica sateliților artificiali — (Uniunea Sovietică nu lansase încă la data apariției acestui articol, planeta artificială — n.r.) rușii merg în frunte. America ar putea afla multe de la Uniunea Sovietică în ce privește aceste noi experiențe pasionante în studierea spațiului interplanetar”.

Ziarul cheamă Statele Unite să realizeze legături și contacte mai largi cu Uniunea

Senzație pe un aeroport american: primul „TU-104” în vizită în Statele Unite. ↓

They reveal the warm responses of Russian audiences to American orchestras and to Russian artists. Such responses show, beyond art reports, the desire of people to communicate with people.

Above, conductor Eugene Ormandy receives a Russian audience's tributes to the Philadelphia Orchestra. Below, Moscow's Moiseyev Dance Company, on tour of the U.S., is applauded in similar fashion. The company will return to New York this fall.

Isul opiniei publice din S.U.A. reflectat în presa americană. Iată prima pagină a unui număr din „The New York Times Magazine” în care sînt înfățișate două imagini: sus: Orchestra simfonică din Filadelfia, dirijată de Eugene Ormandy, aplaudată la Moscova; jos: Ansamblul de stat de dansuri populare al U.R.S.S., condus de Igor Moiseev, răspunzînd ovațiilor publicului american.

vietică: „Fie ca întreaga lume să știe că America nu se teme de contactele cu rușii. Un schimb larg — științific și tehnic — între Uniunea Sovietică și Statele Unite ar putea face planeta noastră locul care oferă cea mai mare siguranță pentru viața omului”.

Ca oameni practici, americanii n-au putut nu aprecia propunerile cuprinse acum o săptămână în mesajul lui N. S. Hrușciiov, președintelui Eisenhower, tocmai ca niște propuneri care, excluzînd posibilitatea războiului, contribuie la „o mai mare siguranță pentru viața omului”. Era vorba în esență de un mesaj de propuneri privind largirea comerțului între cele două state. Propunerile au stîrnit o adevărată vîlvă și au găsit un răspuns larg. „Se simte o presiune din partea cercurilor de afaceri — scria Margareth Higgins în „New York Herald Tribune” — favorabilă slăbirii embargoului asupra unor mărfuri pe care U.R.S.S. dorește să le achiziționeze, mărfuri interzise pe motivul că ar contribui la întărirea potențialului militar sovietic...” (Între timp U.R.S.S. a elaborat un plan pe șapte ani și pînă și cei mai orbiți au avut prilejul să vadă că dezvoltarea potențialului civil sau militar al Uniunii Sovietice nu depinde nici în cea mai mică măsură de importul din S.U.A.).

Desigur că presiunea cercurilor de afaceri determinată în primul rînd de dorința de a câștiga dolari. Dar în bună măsură ea poate contribui și la câștigarea păcii și la asigurarea unui drum larg progresului. Poate că reprezentanții cercurilor de afaceri nu reușesc în-

totdeauna să formuleze asta, dar iată că un cunoscut istoric american ia asupra sa această sarcină. E vorba de profesorul Frederick Shumann care a vorbit la Carnegie Hall cu prilejul celei de a 41-a aniversări a statului sovietic și a celei de a 25-a aniversări a stabilirii relațiilor sovieto-americane:

„Mie, ca american — a început savantul burghez — nu-mi face plăcere să insist asupra greșelilor și păcatelor Americii. Totuși am impresia că a sosit momentul... ca noi să revizuiem cu toată seriozitatea linia acțiunilor noastre în relațiile cu Rusia”.

„Toți americanii, toți rușii, și întreaga omenire — a continuat Shumann — nu pierd nimic și dimpotrivă au numai de câștigat de pe urma comerțului și schimburilor dintre aceste două puteri gigantice din secolul al XX-lea, de pe urma schimburilor culturale și științifice, a colaborării în domeniul dezvoltării energiei atomice, în scopuri comerciale și a tratatelor care privesc la încetarea experiențelor atomice... precum și de pe urma realizării multor țeluri comune”.

Iar dintre aceste țeluri, cel mai important este întrecerea pașnică, triumful ideii coexistenței între Statele Unite capitaliste și Uniunea Republicilor Sovietice Socialiste. E bine că din ce în ce mai mulți americani înțeleg aceasta. Va fi și mai bine cînd și cele mai de seamă personalități oficiale din S.U.A. o vor înțelege.

Radu ȚIULESCU

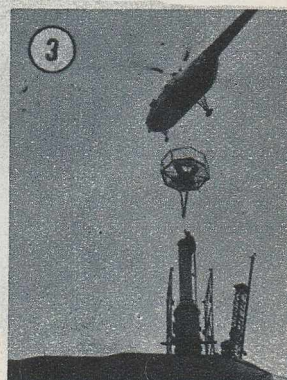

1

HELICOPTERUL MONTATOR...

2

3

4

La oțelăriile din Kralove Dvor (R. Cehoslovacă), trebuia montată o coroană la un ciclon pentru curățirea gazului de furnal. Înălțimea ciclonului — 32 metri. Greutatea coroanei — 800 kg. Dificultatea operației era evidentă chiar și numai din enumerarea celor două cifre. Ar fi trebuit adusă o macara specială, montată o șelă și multe ore de muncă — ceea ce ar fi necesitat mari cheltuieli.

S-a găsit însă o altă soluție, care ducea la o montare mai rapidă și, în plus, la o economie de 200.000 coroane cehce: transportarea și montarea coroanei în vîrful ciclonului cu ajutorul... helicopterului. Urmăriți în fotografii desfășurarea acestei îndrăznețe operații.

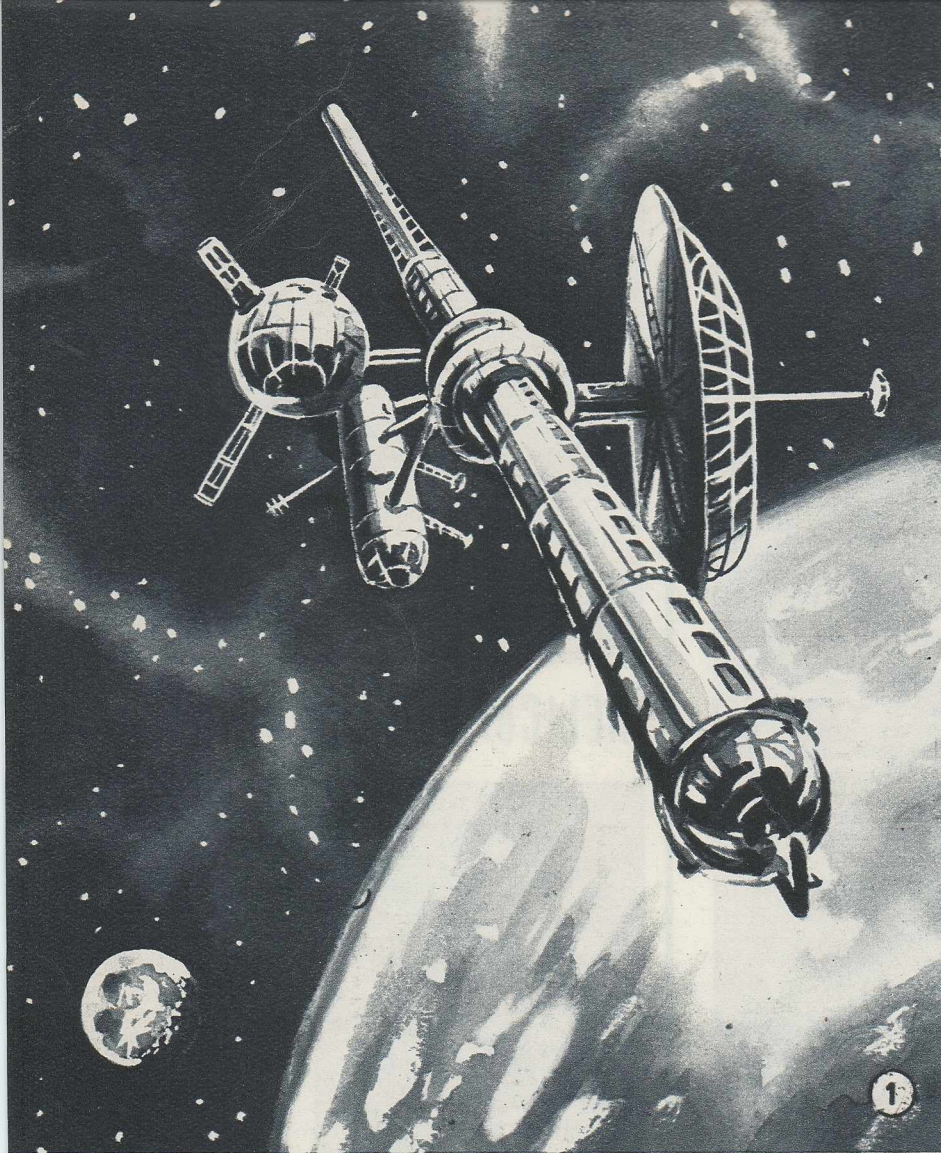
1) Helicopterul, purtînd coroana — fixată cu un cablu de oțel detașabil — încearcă s-o așeze la locul stabilit în vîrful ciclonului. În zadar, însă; cea mai mică oscilație a helicopterului împiedică reușita operației...

2) Montorul J. Cerny i-a venit o idee: „Ce-ar fi să sudăm o piramidă triunghiulară, din bare, la partea de jos a coroanei?” Piloții îl ascultă cu atenție. Și pînă la urmă își însușesc propunerea.

3) Și helicopterul a intrat din nou în acțiune...

4) De astă dată montarea a reușit. Iscușiții piloți și-au dus la bun sfîrșit misiunea.

Fotografii de Karel HAJEK

Primul

de Radu NOR

• Cercetări viitoare ale spațiului cosmic Cercetarea planetelor • Zborul omului spre a planete

a un simbol al biruințelor poporului sovietic, racheta cosmică — înfrățire a visului cu știința cea mai înaintată — s-a smuls din apriga înclăștare a atracției terestre, a trecut din-

colo de Lună și a devenit o planetă, a 10-a planetă a sistemului solar. Realizarea și lansarea ei a fost precedată de cei trei sateliți.

Așadar sateliții, apoi racheta cosmică, satelit al Soarelui. Și după aceasta?

Ce va urma?

O întrebare pasionantă. Până de curind răspunsul îl dădeau scriitorii de literatură științifico-fantastică. Astăzi, cuvântul îl au oamenii de știință, savanții, inginerii, tehnicienii...

În darea de seamă publicată în ziarul „Pravda” din 12 ianuarie, se precizează că „următoarele etape vor consta în noi cercetări ale spațiului cosmic din apropierea Soarelui, cercetarea planetelor din sistemul nostru solar și zborul omului spre alte planete”.

Deci, în primul rând

Dezlegarea misterelor cosmosului

Multe din tainele spațiului cosmic au fost dezvăluite cu ajutorul sateliților artificiali ai Pământului. Dar de-abia racheta lansată la 2 ianuarie 1959 în direcția Lunii a putut culege date științifice noi și precise cu privire la razele cosmice aflate în afara acțiunii cîmpului magnetic și al atmosferei terestre, precum și noi informații cu privire la materia interplanetară.

Aparatura instalată pe bordul rachetei a răspuns pentru prima oară întrebărilor despre existența cîmpului magnetic lunar și despre intensitatea și compoziția razelor cosmice.

Aceste cercetări vor fi desigur dezvoltate, amplificate. Alte rachete, utilizate cu altă aparatură, destinată studierii altor fenomene, vor fi lansate în spațiul din jurul Soarelui.

Observatorul astronomic zburător

Profesorul Krat, șeful secției de fizica Soarelui de la observatorul astronomic din Pulkovo, socotește posibilă lansarea unei rachete-observator, care, rotindu-se în jurul Soarelui, va putea da o contribuție importantă la studierea acestuia și a planetelor sistemului nostru solar.

Acest observator zburător, echipat cu aparate științifice și cu posturi de radioemisie automate, va putea urmări corpurile cerești, fără a fi stînjinit de atmosfera terestră care împiedică vizibilitatea și denaturează imaginea, și va înregistra observațiile transmițindu-le pe Pământ.

Fără îndoială că în cadrul aceleiași etape de cercetare a spa-

țiului cosmic din apropierea Soarelui, va continua studiul general ce alcătuiesc materia interplanetară și studiul meteoriților.

Toate aceste date științifice ținute cu ajutorul rachetelor încă altele în plus, vor rezolva o lungă numeroasă probleme teoretice ca aceea a originii planetelor și stelelor sau a atracției universale, și premisele practice unei etape viitoare, aceea a zborului omului în cosmos.

Pământ-Marte, o simplă plimb

Distanța dintre globul nostru și planeta Marte, de 57.000.000 km, ni se părea uriașă, de nevin.

Acum, însă, după ce am aflat că racheta sovietică a atins viteza de 32 km/s., cele 57 milioane km au mai pierdut parcă din strășnicie.

Gustav Naan, membru al Academiei de Științe a R.S.S. URSS, a declarat că, avînd o sarcină utilă mai mică, motoarele care au propulsat racheta sovietică ar putea trimite o navă cosmică în Marte. G. Naan prezintă că acest lucru va putea fi realizat „înainte de încheierea planului de șapte ani sovietic”.

Rezultă deci că sînt create condițiile pentru aducerea la îndeplinire a sarcinilor cuprinse în etapa „cercetarea planetelor din sistemul nostru solar”.

Totuși, nu încapă îndoială că cel dintîi corp ceresc studiat „fața locului” va fi Luna. Depășirea sau, mai bine zis, „apropierea” ei de numai 384.000 km cale de 36 ore pentru rachete ne face să credem aceasta.

Dar cum se vor petrece lucrurile?

Rachete și tanchete teleghidate

Astăzi se știe că primul cuvânt în explorarea corpurilor cerești va avea de spus teleghidajul. Racheta condusă prin radio va porni spre Lună și va aseleniza. Din corpul ei se va desprinde tancheta, condusă de asemenea de pe Pământ, cu ajutorul undelor radiofonice. Tancheta, înzestrată cu câteva camere de televiziune, va da posibilitate oamenilor de știință să cunoască și să studieze suprafața satelitului nostru natural, fără a-și primejdi viața. Bateriile solare vor permite funcționarea îndelungată a aparatului tanchetei și transmiterea neîntreruptă a datelor din spațiul spre atmosfera, solul și condițiile de viață de pe Lună.

Pe baza acestor date va putea fi creat echipamentul necesar astronauților care vor debarca pe Lună în etapa următoare și stabilească felul antrenamentelor la care aceștia vor trebui să se supună spre a-și adapta organismul noilor condiții. Totuși, înainte de încredințarea navei cosmice oamenilor antrenamentele și echipamentele vor trebui încercate pe animale

obiectiv: LUNA!

Desene de Aurel BUICULESCU

după savantul sovietic Iuri Btevici, toate acestea vor fi izitate între anii 1960-1965.

Cercetări pe Lună

Probleme îi preocupă pe oamenii de știință în legătură cu ea?

Savantul Nikolai Kozîrev, cel care a descoperit la 3 noiembrie 1909 erupția vulcanică din craterul lunar Alfons, este, desigur, printre aceia care așteaptă cu cea mai mare nerăbdare trimiterea în rachete în Lună.

Înă în prezent se crede că suprafața Lunii este acoperită de un strat gros de praf. Dacă, însă, Luna este foarte dezvoltată activitatea vulcanică, spune Kozîrev, materiile topite care se arsa pe suprafața ei vor genera gaze care sînt absorbite în rocimi. Din această cauză, pe suprafața Lunii trebuie să se formeze o masă poroasă, cu o foarte mare conductibilitate termică.

De ce să fie oare? Nimeni nu se poate pronunța cu certitudine. Totuși, zborurile ale rachetelor mici vor permite, însă, să se stabilească și răspunsul la această întrebare.

Lumea științifică este în așteptarea marelui eveniment al primei aselenizări. Astronomii se și îndreaptă în observatorul instalat pe vârful vreunui munte lunar, biologii sînd de nerăbdare să cerceteze interiorul craterelor în căutarea unor organisme de viață; cit despre geologi, fizicieni, geografi, meteorologi și inginerii sînt de prisos. Evident, însă, că și visul lor se va împlini. Condițiile au fost create. Uniunea sovietică va dispune în curînd de toate elementele necesare cercetării planetelor sistemului nostru solar.

În plus, de ce putem afirma cu încredere că puțină vreme ne va rămîne departe de etapa a treia: zborul omului în spațiu“.

Omul cucerește universul

Comentatorul științific al publicației britanice „Press-Association“ credea că a descoperit un secret cînd declara despre ultima misiune a rachetei sovietice: „Ea va fi indiscutabil temei să se presupună că rușii sînt de-acum capabili să lanseze în Lună o navă mică, avînd la bord un om, o navă care să înconjoare planeta, fără escală, și să se întorcă pe Pămînt“.

Și totuși comentatorul științific... greșește. Nu o persoană, ci două-trei va putea adăposti racheta sovietică, căci dimensiunile ei considerabile sînt menite să pregătească baza tehnică necesară viitorului zbor al omului în cosmos.

În legătură cu aceasta, academicianul A. Dorodnițin a arătat că aparatura științifică actuală nu necesită nici pe departe asemenea greutatea utile. Ele sînt, însă, necesare pentru a crea condiții satisfăcătoare viitorilor astronauți. Actuala greutate utilă a rachetei permite amenajarea unui spațiu pentru 2-3 persoane. Unul din țelurile cele mai importante ale rachetei este „studierea condițiilor care să permită omului să existe în spațiul cosmic și crearea acestor condiții“. Experiența cometei artificiale arată că va fi posibilă crearea unei atmosfere artificiale în jurul navei cosmice. Această „atmosferă“ ar îmbunătăți mult protecția față de radiații.

Primul obiectiv al omului în cosmos? Desigur, tot Luna. Omul se va imbarca în cabina blindată a navei, în care vor exista condiții de temperatură, presiune etc., identice cu cele de pe pămînt. Drumul nu i se va părea lung; va avea puțința să admire, ca pe o hartă în relief, globul pămîntesc cu crestele argintii, cu mările albastre, cu cîmpiile verzi, apoi cerul cosmic, negru ca smoala, presărat cu mii și mii de diamante scilpitoare și în cele din urmă discul măreț al Lunii, apropiindu-se vertiginos.

Apoi va descinde pe suprafața satelitului nostru natural. Instalată în tanchetă, va cutreiera zărilor, privind de aproape stîncile colțuroase, craterele gigantice, ciudatul și sălbaticul peisaj lunar. Din cînd în cînd va cobori, în aparență greoi, în costumul său de cosmonaut, dar capabil oricînd, datorită fenomenului lipsei gravitației terestre, să execute salturi de peste 30 metri.

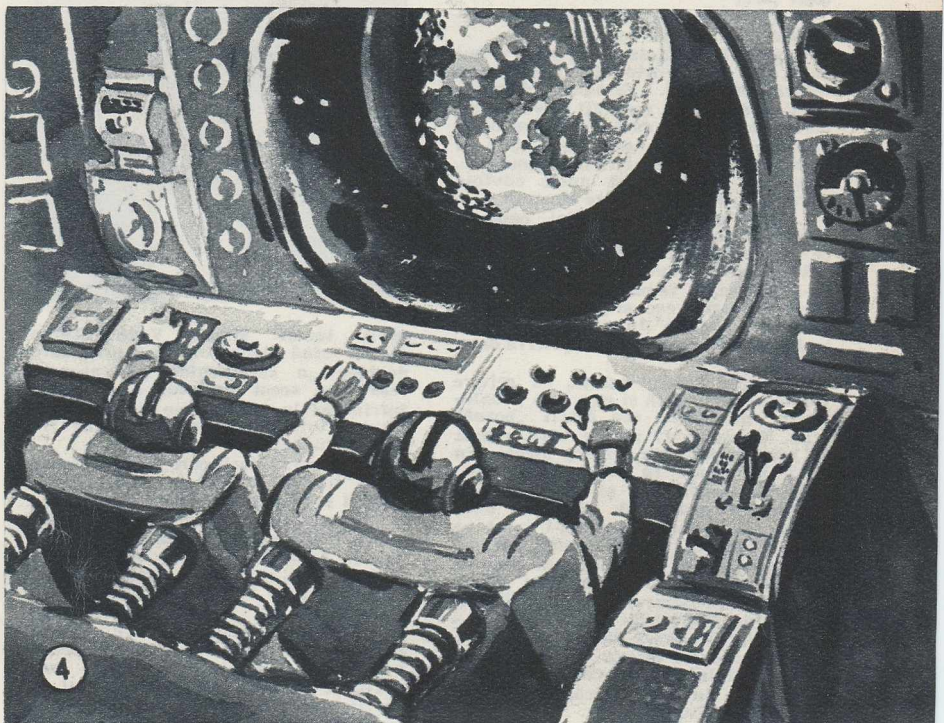
În mîna va ține ciocanul geologic, luneta astronomică sau microscopul portativ. Și va făuri adăposturi solide ferite de bombardamentele de meteoriți, în interiorul cărora nu va simți nici gerul nopții, nici dogoarea zilei lunare.

Va descoperi poate, în adîncimile Lunii, minereuri rare, va dezlega, privind prin telescoape puternice, tainele canalelor marțiene sau cele ale cețurilor din jurul planetei Venus.

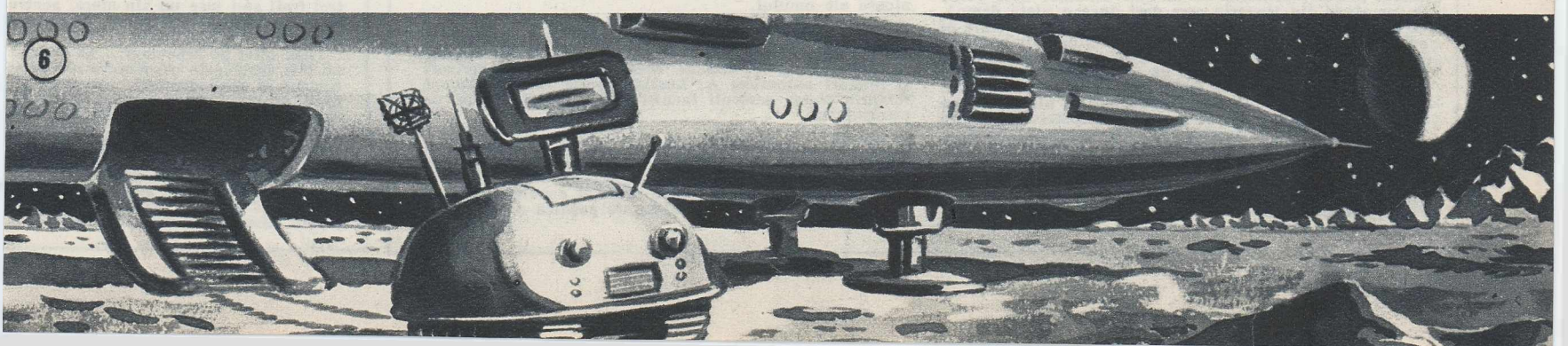
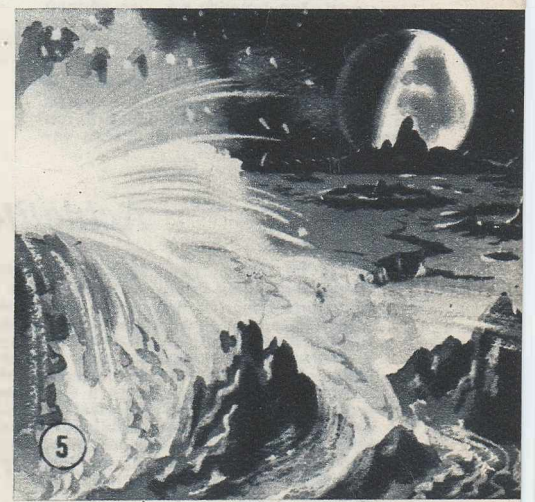
Și pe urmă?

Zborul spre Venus, spre Marte, spre celelalte planete ale sistemului nostru solar, poate spre alte sisteme, spre alte galaxii...

Astăzi, toate acestea nu mai sînt pentru nimeni visuri, utopii. Cucerirea planetelor, a cosmosului, a universului, a devenit un fapt, o realitate a veacului nostru glorios.

- 1) Observatorul astronomic zburător.
- 2) Racheta în drum spre Lună.
- 3) Astronauți în Lună.
- 4) În rachetă.
- 5) Erupție vulcanică în Lună.
- 6) Racheta ajunsă în Lună — desprinderea tanchetei.

UN LUMINAT PATRIOT ȘI DEMOCRAT

și, februarie 1846, pe timpul tiraniei domniei a lui Mihai Vodă Sturza. Cabinetul ministrului treburilor dinăuntru, a doua zi după reprezentarea la Teatrul Național a piesei *Jigniceul Vadră*. În jurul mesei, sub lumina chioară a unei lămpi: ministrul gazdă, un alt ministru și un director, tare posomorîți, un tânăr îmbrăcat în haine europenești (autorul piesei), foarte vorbăreț, iar mai încolo, în picioare, înspăimîntați, directorul teatrului și un grup de slujbași.

Ministrul, ținînd în mînă o broșură: Domnule, domnia-ta vrei să răzvrătești țara?

Tînărul, ironic: Eu, domnule ministru? Zău nu vă înțeleg...

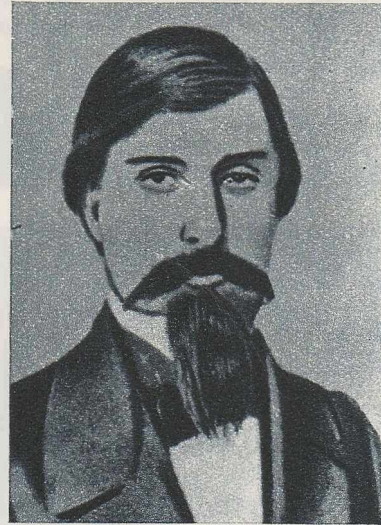
Ministrul: Domnia-ta ai scris o bucată care atacă orînduiala publică și întocmirea țării. Vasăzică, domnia-voastră, domnilor, nu voiiți să vă astîmpărați și să trăiți fără a tulbura orînduiala! Domnia-ta ești pîrlit de a fi poruncit, sub a domniei tale răspundere, actorilor, să rostească unele cuvinte șterse din bucată de către cenzură.

...După alte câteva replici, oamenii stăpînirii au plecat la Sturza, să vadă ce era de făcut în această situație, iar autorul, ca și cum nici n-ar fi bănuit ce-l aștepta, a rămas cu ceilalți, arătîndu-se foarte vesel și pornit pe glume, deși era „arestuit” în cabinetul ministrului, pentru răzvrătire împotriva orînduirii.

De altfel, tînărul acesta, cu privire visătoare dar ageră și cu vorbă sfichiuțoasă, nu era la cea dintîi „poznă” a sa. Născut la 17 martie 1819, scăpat ca prin minune de holera, plecase în 1832 la studii în străinătate, unde devenise republican și, între altele, scrisese o odă către Ailbaud, unul dintre cei ce încercaseră să-l ucidă pe Louis-Philippe, regele Franței. Întorcîndu-se în țară, petrecuse un timp la o moșioară a tatălui său, apoi fusese numit în magistratură. Cam pe-atunci, însoțit de bunul său prieten Vasile Alecsandri, cutreierase munții Neamțului, de unde a cules câteva legende locale (Piatra Teiului, Piatra Corbului). Apoi se apucase de publicistică, colaborînd la „Albina Românească”.

Tinerii progresiști munteni și moldoveni, între care Bălcescu, Ghica, Alecsandri, Ion Ionescu ș.a., se adunau la mica moșie de la Minjina a lui Costache Negri, punînd la cale revoluția ce avea să izbucnească și la noi în 1848. În această atmosferă scrisese tînărul Alecu Russo — despre el e vorba aci — piesa maltratată de cenzură (cu cîteva săptămîni înainte îi fusese re-

prezentată altă piesă, *Băcîlia ambițioasă*), fiind convins că prin teatru el va contribui la educarea patriotică a publicului și la mobilizarea maseilor împotriva tiraniei. Așa că avea

mult temeii Mihai Vodă Sturza atunci cînd dădu un ofis prin care decidea „a se închide pe această față (= acest individ, n. n.) spre înfrînare la mănăstirea Soveja” din ținutul Vrancei, unde să fie pus „la post și rugăciune”.

Concluzia: actorii care interpretaseră piesa fură încercați în harabale și trimiși la diverse mănăstiri, iar Russo, supt cu grabă în poștașion și expedit sub pază pe adresa egumenului de la Soveja, pe un ger cumpîlit. Din fericire, „înfrînarea” n-a fost chiar insuportabilă, căci temerarul dramaturg — îmboldit de vechea-i pasiune de folclorist — găsisse prilejul să culegă cîteva cîntece, între care și cunoscuta variantă a *Mioriței* publicată mai tîrziu de V. Alecsandri în volumul de *Poezii populare*. Despre acest surghiun va scrie el în remarcabila-i operă intitulată *Soveja*.

Prin intervențiile amicilor, Alecu Russo fu „desfrînat” în primăvară, o dată cu „pehlivanii” (actorii). Dar, eliberat, își relia activitatea revoluționară, participînd la mișcarea din martie 1848 de la Iași. Cum s-a încheiat revoluția din Moldova se știe: a fost sugrumată încă din fașă de mina

dibace a lui Mihai Vodă Sturza. Scăpat de arest, Russo ajunge la Brașov, unde se întâlnește cu alți refugiați moldoveni, și împreună cu ei iscălește o memorabilă *Declarație de principii pentru reforma patriei*, în care se cerea: emanciparea și împroprietărirea fără despăgubiri a clăcășilor, desființarea privilegiilor, egalitatea tuturor în drepturi și datorii, unirea Moldovei și Valahiei într-un stat independent ș.a. În Transilvania, Alecu Russo ia parte la marea adunare de pe Cîmpia Libertății de la Blaj și intră în legătură cu revoluționarii romîni și maghiari, pentru care făcuse, autoritățile îl prind și-l depun mai tîntîi la închisoarea din Dej, apoi la aceea din Cluj, de unde abia peste două luni și ceva este eliberat. Vine la Sibiu, iar de aici la București, sperînd să-și aducă contribuția sa la triumful revoluției valahe; însă și aici revoluția fusese înfrîntă. Împreună cu alți tovarăși, Russo se exilează la Paris, continuînd lupta mai ales prin colaborări la revista emigranților „Romînia viitoare” unde publică marea operă a vieții sale, vestitul poem în proză *Cîntarea Romîniei*.

În 1851, Russo este iarăși în Moldova, dedicîndu-se mai ales publicisticii, colaborînd la revista „Romînia Literară” a lui Alecsandri și la gazeta unionistă „Steaua Dunării” a lui Kogălniceanu. Ca folclorist, Russo a cules un material bogat pe care l-a publicat parțial Alecsandri, dar a scris și studii temeinice (*Poezia populară*, *Holera*, *Studii naționale*). Ca literat, a alcătuit opere de valoare artistică remarcabile (*Cîntarea Romîniei*, *Amintiri*, *Iași și locuitorii săi în 1840*, *Soveja*, *Piatra Teiului*, *Piatra Corbului* etc.), bogate în conținut și într-o formă populară, cu un stil scilpitor și o limbă deosebit de nuanțată. Ca lingvist, a combătut aberațiile latinistilor și puriștilor ardeleni, recomandînd studiul limbii vîi a poporului (*Studie moldoveană*, *Despre „Steaua Dunării”* ș. a.).

Ca eseist și teoretician pe tărîmul criticii literare a luptat pentru o literatură națională, originală, legată de popor, capabilă să educe masele în spiritul patriotismului, inspirată din idealul de libertate (*Cugetări*, *Critica criticii*, *Hronică literară*). Opera lui multilaterală abia în zilele noastre a fost just valorificată.

Patriot înflăcărat și consecvent, Russo se află în primele rînduri ale luptătorilor pentru Unirea Țărilor Romîne, ducînd o muncă vastă în cadrul partidei unioniste din Iași. Era bolnav, dar nu voia să se lase copleșit de boală. La 24 ianuarie 1859 asculta *Hora Unirii* și trăia veselia norodului, deși se afla pe patul de suferință. După cîteva zile, tuberculoza îl răpuse.

Acesta a fost Alecu Russo, de la a cărui moarte comemorăm, la 4 februarie 1959, un secol.

Pompillu CARAIUAN

Apropieri, asociați presupuneri...

de Dumitru CORBE

Durres, Kruiă, Korcea, Șkodra, Ebasan, Tirana... Toate, orașe principe ale Albaniei. Tirana este un oraș nou în 1920 nu era decît un sat la poalele muntelui Dajiti. Azi, Tirana, capitala Republicii Populare Albania, se mîrește și se înfrumusețează, devine centru economic și cultural de prim rang. Albania își aduce imediat amin de Iliria. Este parcă o continuare Peninsulei Balcanice spre Marea Adriatică. Iliria își aduce aminte Tracia, iar Tracia își aduce amine de Grecia, Macedonia... Dar se pa că vechii locuitorii ai Peninsulei pelagice, sînt strămoșii îndepărtați ai ilirilor, cît și ai dacilor, r mura lor fiind altoiți, ca și a noastră cu a altor neamuri. Lingviștii, istoricii și folcloriștii vor avea multe (descoperit... Eu am descoperit un nume impresionant de cuvinte care au acela înțeles ca și în limba romînă: chior, năvoie, pantalon, cal, cioban, interes, mama, fasole, ciorbă, car, val, nană, pluarăchiu, tavan, cearșaf etc., etc. Sînt cuvinte care se apropie de limba romînă: fyell = fluier, rot = roată, grop = groapă, cămiș = cămașă, ul = olog, vera = vara, preamvera = primăvara etc., etc. Cuvîntul pelg înseamnă groapă cu apă. Vechii pelagici locuiau în gropile cu apă, în danielăria insulelor și golfulurilor egeene... Anul trecut, la Alexandria și Napoli, am auzit de Pompei și Cicero. La Alexandria am văzut, îngrădă, columna lui Pompei, generalul și ginerelul lui Cezar care s-a răsculat și care a fost ucis prin oamenii lui Ptolomeu, tot un general de-al lui Cezar. Lingă Napoli, în insula Ischia, a fost exilat Cicero.

Și Durres și șesul de la Kruiă sînt aduce aminte iar de aceste nume. Pe aici au trecut și Cezar, și Pompei și Cicero. Cicero s-a exilat volente sub zidurile cetății corintiene, numit pe atunci Epidamnos. Romanii i-au dat denumirea de Dyrratium. În Dyrratium și-a făcut capitala Pompei, generalul roman rebel, care se voia împărat. La Durres și-a făcut senatul și forța reata militară. Pe șesul de la Kruiă nu departe de Durres, au stat față în față armatele lui Pompei și ale lui Cezar, înainte de a se da bătălia de la Farsala, în Thesalia, de unde a și încercat Pompei să-și salveze viața fugînd pe mare, în Egipt, la prietenu său de arme de altădată, Ptolomeu Dar Ptolomeu era vasalul și unsul lui Cezar... L-a omorît pe Pompei înainte de a debarca pe pămîntul Nilului. Trimișii lui Cezar au fost mai luți de brațe, mai buni vîslăși au avut... Istoricii n-ar face numai analogii, ci au găsi și documente, poate, în legătură cu lupta lui Skanderbeg împotriva turcilor, legăturile acestuia cu Ioan Corvin. Poate s-ar da și de urmele lui Ștefan cel Mare prin documente... Skanderbeg i-a fost contemporan. Unu lupta cu turcii în Iliria, iar altul în Dacia. Skanderbeg îl ajuta pe Ștefan reținînd multe armate turcești în Iliria... Se întimpla și invers.

Mica și eroica Albanie a contribuit enorm și la lupta împotriva fasciștilor, în cel de-al doilea război mondial. Brigăzile de partizani, întocmai ca în trecut, cînd albanezii luptau cu turcii, au atras asupra lor multe diviziuni fasciste, iar prin aceasta, cît și prin lupta lor, au adus servicii mari umanității.

Pentru a nu rămîne dator folcloriștilor le-aș pomeni doar de-o singură legendă: aceea de la cetatea Șkodra.

Între zidurile acestei cetăți a fost zidită nevasta unuia dintre cei trei frați constructori. A fost zidită Rozafa, soția fratelui mai mic, prima care a apărut cu mîncare pentru soț. Legenda este exact ca aceea a Mesterului Manole. Spre deosebire numai că Rozafa avea copil mic, de țîță, și s-a rugat de cei trei frați să-i lase un sîn afară, pentru a putea alăpta copilășul ei, care avea să devină rege în Iliria...

I-am uitat pe arheologii... La Butrint am fost dezgropate capodopere ale artei romane și artei grecești. Așa cum englezii au luat podobeale de pe Acropole, așa și italienii au luat podobeale din ruinele cetății din Butrint. În muzeul din Tirana n-am văzut decît trunchiuri de sculpturi. „Specialiștii” le-au retezat capetele și le-au dus în muzeul din Roma. Aceste comori aparțin poporului albanez și Italia ar trebui să le înapoieze. Muzeul din Tirana le așteaptă...

Actualități literare de peste hotare

● ÎN URMĂ CU CÎTIVA ANI, Otto Kraus și Erich Kulka s-au făcut cunoscuți ca scriitorii în R.D.G. cu cartea *Fabrica morții*, o culegere de documente care demască atrocitățile comise de hitlerişti în perioada imediat următoare instaurării dictaturii naziste în Germania. De curînd a apărut o nouă carte a celor doi scriitori, intitulată, *Noapți și ceturi*, în care sînt adunate mărturii autentice și fascimile din arhiva secretă a Gestapoului, referitoare la regimul de exterminare practicat de S.S.-iști în lagărele de concentrare. Din datele publicate reies în mod incontestabil legăturile strînse care au existat între criminala organizație a S.S.-ului și conducătorii concernului I.G. Farbenindustrie și ai uzinelor Krupp.

● UNA DIN CELE MAI BUNE CREAȚII ale literaturii maghiare din ultimul timp este considerată cartea lui Mărai Sandor: *Minunea de la San Gennaro*. Este vorba de un tînăr din Ungaria care deși duce o viață demnă, de om stimat și înconjurat de multă dragoste de către ai săi — influențat fiind de propaganda reacțiunii, în perioada tulbură a contrarevoluției își părăsește țara, fugînd în Italia. Curînd, însă, tînărul își dă seama că a fost înșelat. Începe să trăiască o viață fără speranțe, ca un om de care nimeni nu are nevoie și de a cărui soartă nimeni nu se interesează. Puternicul șoc produs de nepotrivirea dintre iluzie și realitate zdruncină adînc moralul tînărului, a cărui viață sfîrșește într-un ospiciu.

● ÎN VITRINELE LIBRĂRIILOR BULGARE a apărut volumul de povestiri al lui P. Stîrpov *Unchiul Ivan*, închinat tradiționalei prietenii sovieto-bulgare.

Autorul creează o serie de personaje din rîndul oamenilor simpli, în al căror suflet nu s-a stins niciodată admirația și dragostea față de marele popor rus. Volumul se încheie cu o serie de povestiri din viața eroilor mișcării de eliberare națională a poporului bulgar.

Volumul *În numele vieții*, apărut în editura „Balgarski Pisatel”, evocă figurile scriitorilor bulgari care și-au dat viața în lupta de eliberare.

● LITERATURA PROGRESISTĂ INDIANĂ înregistrează noi succese. Printre cărțile valoroase se numără volumul de povestiri *Mama vînturilor* de K. Chandar, în care atenția autorului se îndreaptă în special asupra vieții oamenilor simpli. Chandar vede nedreptatea care domnește în lumea capitalistă, condamnă atîtutudinea de resemnare în fața soartei și dă glas încrederii în forțele creatoare ale omului.

● CRITICA LITERARĂ PRAGHEZĂ acordă o înaltă prețuire volumului de debut al tînărului scriitor A. Lustig, *Noaptea și nădejde*. Bazat pe documente, scrisori și relatări autentice, A. Lustig descrie cu mult talent relațiile dintre oamenii închiși într-un lagăr nazist de exterminare.

● ÎN EDITURA „SINVEN” DIN R.P. CHINEZĂ a apărut romanul lui C. Gana, *Podul de aur*, în care este descrisă acțiunea de construire a șoselei dintre Tibet și China, de către detașamentele armatei populare chineze în cadrul operațiunilor de eliberare pașnică a Tibetului.

OGIOARE

DULCEI

— reportaj —

de George CIUDAN

„N-ai voie să dormi la camera oficială”

Dacă nu ești de acord cu un bănațean că el e „fruncea” se supără foc. Unuia, ce era gură bogată, i-am zis:

— Mi se pare că dumneavoastră, bănațenii, vă cam lăudați.

— Nu-i bai.

— Dar n-aveți nici o stea în frunte.

— Ba avem.

— Cine v-a pus-o?

— Noi.

— Când?

— Amu, de vreo două luni. Noi ni-s gazde mari.

Rîdea de se prăpădea și voia să mă prindă la dialect.

— Amu tăți avem cheia de la rai. Tăt raionul Jimbolia e în colective.

★

...Mă prinde seara în Lenauheim și rog pe cineva de la sfat să mă găzduiască în camera oficială.

Un om care are cheia de la rai de opt ani, mă ia în primire. (Mi se pare că un pic e cuminecat cu zeamă de prune).

— Îi fi dumneata oficial, da' nu dormi la camera oficială.

— De ce?

— Fiindcă n-ai voie. Uite-așa. Nu mă deranjez să fac foc la oficială. Noi ce ni-s? Colectiviști, tovarășe. Hai la mine că am foc și-n vas. După ce te-i ospăta, poți să ne critici.

Și fiindcă omul s-a rugat de mine ca de dumnezeu, nu m-am dus la camera oficială. În prima seară, documentarea mea s-a mărginit la cîrnați, un cîrceag de vin pe care nu l-am băut tot din motive de etică profesională) și la o sumedenie de istorii legate de lupta colectivizatorilor pentru bozgia și trăinicia gospodăriei.

Făloasă, gazda s-a apropiat de mine și mi-a întins un ziar.

— Vezi ce spune tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej despre colectiva noastră? Ni-s fruncea la sfecla de zahăr. Amu asta ni-i porunca: să scoatem din pămînt toată dulceața, s-o dăm țării și ce ne-o fi peste trebuință s-o trimitem în străinătate.

Pămîntul e dulce, iar răchla se „mănîncă” cu zahăr

Am ieșit pe cîmp. Am scormonit pămîntul. Omul care m-a înțotit a precizat:

— Aici, cît vezi cu ochii, a fost sfeclă.

A scormonit și el pămîntul. A luat o mînă de țărînă. M-a imbiat:

— Gustă!

Credeam că e nițel... sărit.

Insista.

— Gustă, tovarășe!

M-am făcut că n-aud. M-a apucat de mîncă.

— Uite-aici!

A dus pămîntul la gură. L-a atins cu vârful limbii.

— Gustă, că nu mi-s bolînd.

Am gustat. Într-adevăr, pămîntul era dulce. Avea într-insul unele rămășițe de zeamă de sfeclă de zahăr.

— Pămîntul a fost totdeauna dulce — a reluat însoțitorul meu — da' nu și viața omului. Am avut pe-aici chiaburi care din sfecla de zahăr au făcut averi. Orbeții care au lucrat la ei ca slugi ori cu ziua, n-au avut zahăr nici la paște. Că marii proprietari ziceau să nu mănînce zahăr, că le pică dinții și n-au bani să-și pună gură de aur sau de argint...

— Dar mi se pare că dumitale nu-ți place zahărul... că ți-e mai aproape plosca cu țuică decît lada cu zahăr.

— Nu mă cunoști. Eu asta mi-s: nici răchia n-o mînc fără zahăr.

Sfecla = milioane de lei + vagoane de zahăr + porci grași + bunăstare personală

Președintele și agronomul gospodăriei colective din Lenauheim sînt, prin excelență, oameni practici. Vorbesc concret, fără digresiuni, și cu mai puține metafore ca alți bănațeni.

— Am auzit că în toamna aceasta mai bine de o treime din veniturile gospodăriei ați realizat-o numai din sfecla de zahăr.

Președintele zîmbește.

— Văd că ești informat.

— Oarecum.

— Atunci să-ți dau informații mai bogate și mai precise. În 1958 am cultivat cu sfeclă de zahăr 159 hectare. Am obținut recoltă frumoasă: 38.050 kg la hectar.

— Mi s-a spus că sfecla v-a făcut milionari...

— Exact. Din veniturile gospodăriei în '58, care trec peste 6 milioane, ține mînte o cifră:

Colectivistul Teodor Bibu are o vorbă: „Ca să fie sfecla cît un curcan, trebuie să fii artist cînd o îngrijești”. Și el este. Priviți fotografia. Sfecla îngrijită de Teodor Bibu ajunge la cîte 5 kg bucata. Și are un procent de zahăr de 24%!

2.340.000 lei. Sfecla de zahăr ni le-a dat.

Intră pe fir și agronomul. E băiat bun, dar e nițel lăudăros.

— La noi traiul e bănos și dulce. Colectiviștii au acasă saci cu zahăr. Știi dumneata cît zahăr am primit de la fabrică? 58.600kg. Și n-am dat pe el un bănuț. Gratis l-am primit. Și în plus, 60 de vagoane de borhot. Îngrășăm porcii cu el.

— Dar colectiviștii, personal, cît au cîștigat pentru munca la sfecla de zahăr?

— Putem să-ți spunem și noi, că avem evidență, dar mai bine stai dumneata cu ei de vorbă. Mă, pruncule, ia caută-l pe Petru Schwartz, că-i pe-aci. Spune-i că vrea să-l pună cineva la gazetă...

Peste un pătrar de ceas îl am în față pe Petru Schwartz.

— Aci, mi-s tovarășe.

— Să fii sănătos, baci Peter. No, cine-i fruncea la sfeclă?

— Noi.

— Care noi? Spune-mi pe nume.

— Ion Molcuț, Ion Lorencz, Teodor Bibu, Lucia Gruia...

— Și dumneata?

— Și io mi-s. Am cîștigat fain. Io am fost responsabil peste 0,80 ha de sfeclă. Da' am depășit producția ce a fost planificată. Dacă vrei să știi, asta primesc eu

pentru sfeclă: 6.258 lei și 208 kg zahăr. Bineînțeles că pentru zilele-muncă la alte lucrări mai iau grîu, cucuruz, orz, floarea-soarelui, vin, fin, borhot și alte lucruri ce trebuie unui gospodar.

Din nou revin la discuție cu președintele și agronomul.

— Cam la cît se ridică valoarea unei zile-muncă în gospodăria dv?

— La 44 lei.

— Frumos. Dar cum i-ați cointerestat pe colectiviști?

— Simplu. Adică nu chiar simplu, că la început ni i-am pus pe unii în cap. Cînd am arătat în adunarea generală că plata pentru muncă, fie la porumb, fie la grîu, fie la sfeclă, la toate, trebuie să se facă în raport cu producția la hectar, unii s-au găsit cu moț și au strigat: „Asta nu-i democrație. Toți ni-s o apă și-un pămînt”.

— Și?

— Ei, pînă la urmă le-a venit și ălora mîntea la cap. Așa că ăsta-i principiul, tovarășe: producție mare la hectar — plată suplimentară pentru depășire.

— Am să scriu despre asta.

— Scrie! Dar să nu crezi că a mers chiar totul strună. Chiar și oamenii cei mai buni au avut lipsuri...

— În ce sens?

— În sensul... sfeclei de zahăr... Ele s-au remediat. Dar adesea ne amintim de unele întâmplări de acum 2-3 ani și facem mare haz...

Ce a pățit „responsabilul cu cimitirul”

Pe Ion Hii lumea îl respectă. Atât pentru hărnicia la câmp, cât și pentru gropile pe care le face la cimitir pentru cei plecați în lumea de veci. Oricum, Ion Hii, cu toate hibebe, e un erou pozitiv, deși trage cu ochiul către femei când e lume multă și nu se dă bătut la pomeni pînă nu se amestecă toți mesenii. El de foarte mulți ani, e responsabil cu cimitirul. Pe vremuri cînd era calic, se bucura foarte cînd popa zicea deasupra gropii: „În veci pomenirea lui, aleluia!” Își cirpea sărăcia cu pomana ce o primea de la groapă. Meseria de gropar, azi, o face numai „întimplător” și Hii e „responsabil” cu cimitirul din paște-n crăciun. Meseria ce i-a lăsat-o tat-su o socotește sfîntă: aceea de neobosit lucrător al pămîntului. Prășește pînă i se face cămașa apă și mîinile ferfeniță.

Dar o dată, fiindcă Hii n-a vrut să aibă cap, ci numai mîini, a pățit-o. Era acum cîțiva ani. Alții puneau în ogoarele cultivate cu sfeclă, azotat de amoniu și îngrășăminte extraradiculare. Hii — ba.

Brigadierul l-a luat la rost.

— Măi Ioane, de ce nu vrei să fii în rînd cu ceilalți colectiviști?

El s-a făcut că nu pricepe.

— De ce nu dai sfeclei, îngrășăminte?

Ca să scape de brigadier, Hii a mormăit:

— Iacă, pun. Acuma pun. Chiar în fața dumatăle.

Și a pus. Dar nu pe toată parcela. Numai la capete. Ca să-l ducă pe brigadier. La recoltare, însă, sfecla lui Hii n-a rodit spornic decît la capetele parcelei. Pe chestia asta, oamenii l-au luat peste picior. Dar i-au dat și sfaturi. Hii și-a făcut autocritica în public.

— De-oi mai fi prost, să-mi puneți tablă pe piept să mă știe tot Banatul.

Dar cea mai formidabilă autocritică Hii și-a făcut-o prin lucrul la câmp.

Azi se numără printre frunțașii gospodăriei.

Poeți! Hii merită un cîntec. Să-l scriem!

Baba, ochelarii și agrotehnica

De fapt, Barbara Klein nu-i babă. Nu i-am cerut buletinul, dar pînă la băbie, mai va. Lumea-i zice babă, dar Barbara în realitate e doar o colectivistă mai vîrstnică. Harnică la mîini, dar puțin „pașoptistă” în ce privește agrotehnica. De-ar fi fost după dînsa, sfecla nu trebuia rărită. Pentru că, dacă a răsărit-o Dumnezeu deasă, trebuie să iasă zahăr mult, dacă nu din frunze, dar din fiiece rădăcină. Așa că, atunci cînd pe parcela nanei Barbara au răsărit 400 de mii de fire la hectar, ea le-a dat cuvenitele prașile, zicînd:

— Să trăiești, doamne, că ții cu mine!

Ba, de dragul firelor multe și-a pus și ochelarii, să le vadă bine și să nu taie un singur fir. Dar

la număratoarea bobocilor a suspinat și nana Barbara. Sfecla dumnezei, nefiind rărită, a rămas mică și sărăcuță în zahăr.

Acum, nana Barbara, cînd merge la prașilă, în traistă, alături de plăcintă și clisă, are de asemenea, ochelarii.

Agronomul a luat-o într-o bună zi în primire.

— Iar ții pui ochelarii?

— Iară, domnule tovarăș. Da' amu îi pun pentru altă socoteală: să nu scap două fire de sfecla la un loc. Ce, vrei să suspini din nou?

Poeți — și nana Barbara merită un cîntec. Să-l scriem!

Alte

Acum două primăveri, Lucia Gruia a fost bucuroasă foarte. Pe parcela ei, semănătoarea a avut o țevă înfundată. Fata s-a bucurat.

— Bine că a dat norocul peste mine. N-o să am ce răi.

Viena Ciolea, prietena ei, a îndemnat-o:

— Completează, feto, rîndurile! Altmînter îți păgubești. Păgubești și gospodăria.

Dar Lucia nici n-a voit să audă. Toamna s-a împlinit procierea Vienei. De pe parcela ei, Lucia Gruia a scos aproape cu o mie kilograme sfecle mai puțin.

Fata a plîns. Și s-a blestemat.

— S-o trăsnească Dumnezeu pe aceea Lucie care-o mai avea cap de gîscă.

Azi Lucia Gruia se numără printre cei mai vestiți cultivatori de sfecle de zahăr din Banat. O mică precizare: de pe parcela ei, în toamna aceasta, ea a strîns peste 50.000 kg sfecle la hectar.

Antiteze, bucurii, perspective

În 1988 burghezia a dat întregii populații a țării 95.100 tone zahăr. Atît! Orînduirea noastră democrat-populară a dublat această cifră (1957). Și nu ne mulțumim cu atît. O spunem cu mîna pe inimă: vrem mai mult.

Cei care lucrează nemijlocit pe ogoarele de zahăr au dovedit, pe lîngă hărnicie, o bună iscusință în însușirea și practicarea agrotehnicii moderne. Ei s-au convins că, fără știință, hărnicia nu face multe parole. De aceea te bucuri peste măsură cînd afli că mulți cultivatori de sfecle de zahăr din gospodării colective și întovărășiri, trecînd de la minime, la maxime agrotehnice, au strîns recolte mărite cu fiiece an. Iată faptele de la Lenauheim: 1955 — 18.000 kg recolta medie la hectar; 1956 — 27.300 kg; 1957 — 37.216 kg; 1958 — 38.050 kg. Pentru 1959? Peste 40.000 kg recoltă medie la hectar — prevederi, bineînțeles. Cred că la toamnă celor patru autocamioane ale gospodăriei din Lenauheim nu le va fi chiar ușor. Pentru că oamenii sporesc suprafața destinată sfeclei cu încă 20 hectare.

Dorința gazdei la care am dormit prima seară — aceea de a lua pămîntului toată dulceața, pentru traiul poporului și pentru pașaportul zahărului românesc peste hotare — se va împlini în curînd. Atunci am să fac din nou popas la Lenauheim. Și gazda îmi va da să mîncînc răchie cu zahăr. Făloasă, ca un păun, îmi va spune: „Tot Banatu-i fruncea”.

D'ale carnavalului

La ora aceasta, din laboratoarele de la Buftea au ieșit, „calde”, câteva cu de metal, rotunde și plate, pe ale căror etichete se anunță laconic: „copla zero”. Înăuntru câteva sute de metri de peluclă colorată, strîns înfășurate așteaptă cumînți, momentul cînd vor începe a-și istorisi povestea. Am izbutit să le-o ascultăm „în primă audiere”, la o vizionare de lucru, atunci cînd regizorii se plîngeau în de unele mici imperfecțiuni tehnice ale copiei. Și de pe fișa îngustă de celulă a fișnit deodată în fața noastră, cu mustăcioara fercheșă și privirile galante, Nae Gîrimea, Bibicul trizer „adorant și traducător”; lîngă el, iubindu-l pentru eternitate dar gîta să-l arunce „vitronul” geloziei în ochi, madam Mița Baston iar apoi blondina Didina, actuala favorită a inimii Bibicului. În sfîrșit, mangă fetele, onorabilii domni Pampon și Crăcănel, Catîndatul cu maseaua magnetizantă cu jamaică, credincioasa calfă Iordache, Ipiștatul veșnic norocos la „lotăr” și o mahala întregă, mascată pentru carnaval.

Prin urmare, s-a născut un nou film după o piesă de Caragiale: „D'ale carnavalului”. La aproape 75 de ani după ce premiera piesei a fost fluterată, în urîntă intrigi puse la cale de cronicarul teatral ce-și zicea Racovița-Sfinx, filmul îl reînviază pe Caragiale dreptul de a fi din plin cunoscut, gustat, aprobat, aplaudat de sute de mii de spectatori pe care „D'ale carnavalului” îi va aduce în sălile cinemaștrilor noastre și ale celor din străinătate.

Un vodevil doar?

„D'ale carnavalului” e o farsă făcută după toate legile genului: incurcăturile, qui-pro-quo-urile, situațiile ce par de nedezlegat și care se descurcă pe neașteptate cu ingeniozitate, abundență. E o piesă a comicului de situație: Bibicul urmăriit aprig în plin carnaval, pentru „chestiune de traducere”, de către Pampon, Crăcănel și Mița Baston, îi trage pînă la urmu pe toți pe sfoară, reînnoșînd, la sfîrșitul poveștii, firul lăsat în suspensie la începutul ei: la ora 5, rendez-vous cu Didina, la 8, cu Mița. Dar e oare „D'ale carnavalului” doar un vodevil? Fără îndoială că nu. Caragiale a desenat caricatural, pe fundalul vioi colorat al intrigii, câteva portrete vii, reprezentînd o lume întregă: cea a micii burghezii și negustorimii de la sfîrșitul veacului trecut, cu lipsa ei de moralitate și scrupule, cu semidocismul ei agresiv, cu modul ei specific de a trăi mimînd „lumea bună”. Caracterul satiric al piesei au vrut și s-au strădui să-l releve creatorii filmului. Și au recurs, pentru aceasta, la toate posibilitățile genului (de altfel Caragiale scrie atît de cinematografic, încît lucrul nu e de loc greu). Personajele povestesc în piesă, nu o dată, cele ce li s-au întimplat în afara scenei. Iată-l deci în film pe Pampon, de profesie jucător de cărți și trîșor, „acționînd” pe viu la „Restaurant”. Iată-l pe Ipiștat urmînd arestațiilor, la sediul poliției, bilete la „lotăria” norocoasă doar pentru el. Iată mahalaua bucureșteană a anilor 1888, filmată cu interes și fidelitate documentară, și iată și un carnaval — „monografic” i-aș spune — ce iese dintre pereții restaurantului și se revărsă pe uliță, cuprînzînd-o în întregime. Scenariștii — în același timp și regizori ai filmului — și-au permis să apelese și la alte surse caragieliene, tocmai pentru a sublinia și întregi caracterul sa-

Carnavalul e... carnaval →

navalului

ulburat somnul. Filmul capătă astfel, la un moment dat, intenții de frescă socială, tratată la modul satirei. Cu aceleași bune intenții, a fost urmărită și adâncirea caracterelor personajelor, care trebuiau să treacă din sfera pitorescului pizant în cea a semnificației sociale.

Și ceva despre „părinți”...

Genericul filmului a avut pentru noi o rezonanță cunoscută. Nu

Când stăpînul vine acasă, dom' Nae Gîrimea își găsește adăpostul... sub pat.

fiecare creator în parte ni se părea bine știut, ci genericul în ansamblul său. Pe fondul unor desene imaginând Bucureștiul de la sfîrșitul secolului trecut se anunța:

Scenariul și regia: Gheorghe Nagy și Aurel Micheles
Operator: Ștefan Horvath
Muzica: Mircea Chiriac
Decoruri: arh. Liviu Popa
Costume: Ileana Oroveanu

Memoria ne-a ajutat să dezlegăm „taina”: întreaga echipă, exact în aceeași formație, realizase cu doi ani în urmă un alt film color după Caragiale: „Două lozuri”. Tot un Caragiale — și, totuși, ce diferență de stil cinematografic! Prima oară, un portret cinematografic, lucrat cu migală psihologică; de astă dată, un film de acțiune, dinamic, plin de mișcare, lucrat mai ales pe scene de ansamblu. Cei doi tineri regizori, Nagy și Micheles, s-au dovedit un cuplu bun: școala făcuseră împreună în U.R.S.S., ca elevi ai cunoscuților regizori Ciureli și Pliev, i-a îndreptat pe șagașul unei arte substanțiale, realiste.

Fotografiile alăturate divulgă cititorilor noștri o surpriză pe care voiam să o lăsam pentru sfîrșitul reportajului: distribuția. Da, veți revedea în film pe Birlic și Giugaru, în rolurile lui Crăcănel și al lui Pampon. Pregătiți-vă deci de

ri! Deasupra mustăcioarei lui dom' Nae aflăm ochii rotunzi, vii, zăgubeți ai lui... da, ați ghicit, ai lui Ion Lucian. Conu' Leonida vorbește despre „revoluție” cu hazul bine cunoscut al lui Ion Manu; Ipistatul trăiește prin verba satirică a lui Romulus Ionașcu. În rest... Din nou o surpriză: restul echipei e alcătuit din tineri actori aflați la prima apariție masivă pe ecran: Vasilica Tastaman (Didina), Jana Gorea (Mița), Aurel Ciuranu (Catindatul), Ion Anghel (Iordache). Ce au izbutit să realizeze? Veți vedea în curînd, în sălile cinematografelelor. Sperăm că nu vă vor dezamăgi.

Ceea ce nu ați fi aflat din film

Cu doi ani în urmă, cînd s-a turnat „Două lozuri”, echipa de cinești a făcut niște filmări pe malul lacului Tei. Găsiseră acolo o căsuță dărăpănată, proptită cu cîțiva pari, ca să nu se năruie. Au filmat în ea scenele cu bătrîna țigancă și fiica ei. Peste cîteva zile de la plecarea echipei, în locul bordeiului a început să se întindă o largă goșea pietruită.

Cînd s-au turnat astă vară exterioarele la „D'ale carnavalului”, nici un colț al Bucureștiului nu le-a mai oferit posibilitatea de a relinva mahalaua anilor 1885. Și atunci s-a construit la Buftea un întreg cartier cu case în stilul epocii, cu culoarea locală specifică. De fapt, și acest „cartier” s-a făcut cu economie: mahalaua era alcătuită doar din 14 căsuțe care, filmate din unghiuri diferite, dădeau iluzia unei mari felii dintr-un oraș. Și dacă tot dezvăluim „secretele profesionale” ale echipei, să spunem că cei 700 de figuranți ce apar pe peliculă sînt în realitate vreo 200-250 de oameni plus... obiective de filmat de 18 și 25, care amplifică imaginea. Iar revărsarea de mătăsuri și catifele ale costumelor de carnaval, care umple de culoare întreg filmul, este creată de cele doar 80 de costume cu care au fost rezolvate toate problemele de costumajie. Și să mai adăugăm că pentru fiecare cadru al filmului, pentru fiecare costum și machiaj, pentru fiecare schiță de decor, realizatorii filmului au răscolit în documentele vremii, desfășurînd o intensă și temeinică muncă de documentare.

Mangafalele în momente grele: Iancu Pampon (Al. Giugaru) și Crăcănel (Gr. Vasiliu Birlic), arestați de Ipistat pentru că ar fi spart frizeria Bibicului.

Ultimele imagini ale filmului ne arată, după frățeasca împăcare a tuturor eroilor, stropită din belșug cu licoarea lui Bachus, cîteva slujnice măturlînd din încăperile restaurantului rămășițele carnavalului: măști, serpentine, confeti, sticle goale. Gestul e simbolic: măturile lor aruncă, parcă din istorie, această lume carnavalescă pe care Caragiale a satirizat-o. Și filmul ne invită să ne despărțim de această lume, rîzînd în hohote.

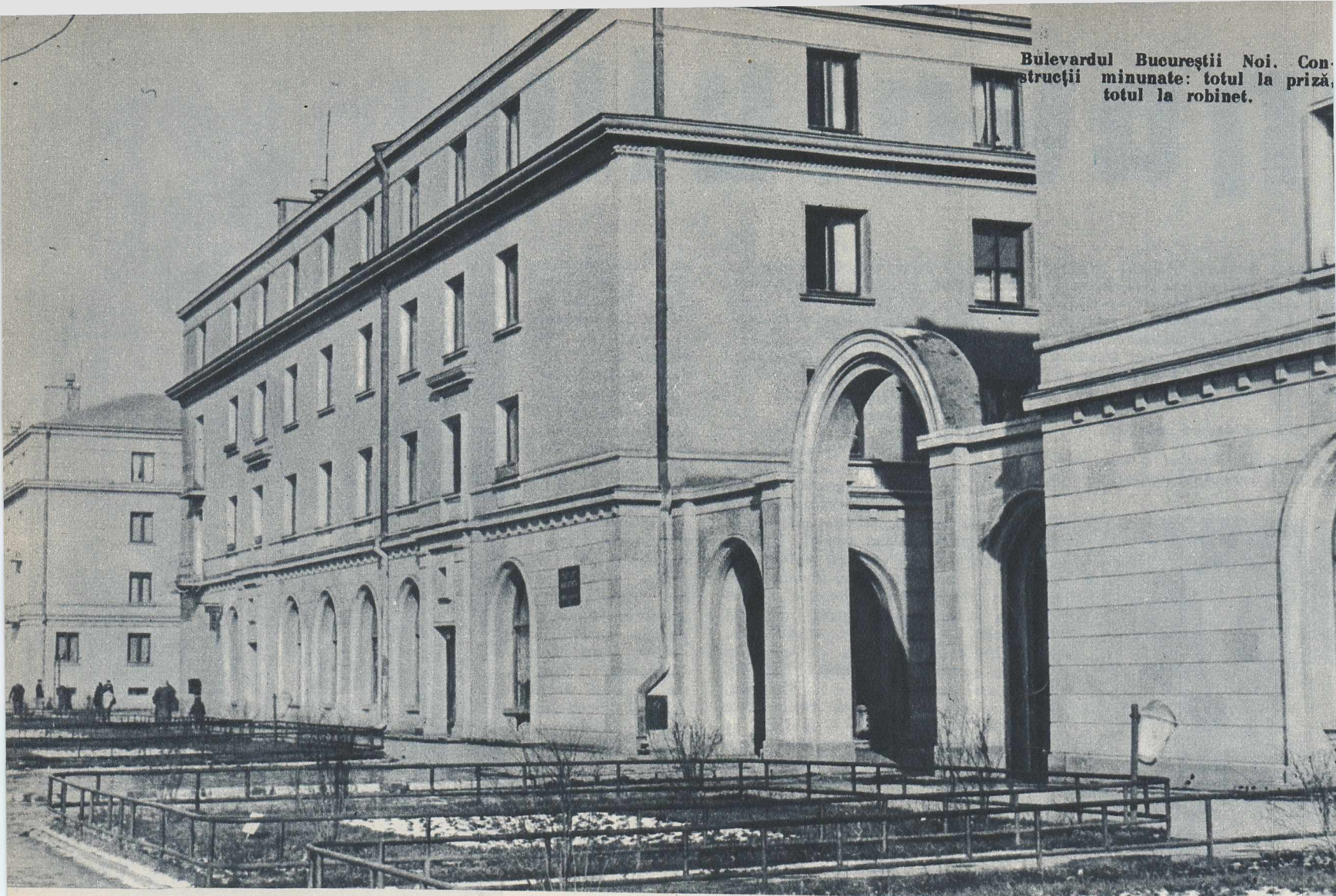
Sanda FAUR-DIMĂ

Dom' Nae, Bibicul (Ion Lucian) și adoranta sa, madam Mița Baston (Jana Gorea).

Bulevardul Bucureştii Noi. Con-
strucţii minunate: totul la priză,
totul la robinet.

SĂ-I CONVINGEM!

— reportaj —

de Silviu GEORGESCU

Fotografii de Eugen IAROVICI

n sfârşit! Iată-mă mu-
tat. De ieri-dimineaţă
domiciliesc într-unul din
impunătoarele blocuri
care înfrumusează capitala noas-
tră. Totul la priză, totul la ro-
binet. De ieri-dimineaţă stau co-
coşat când pe scară, când pe ta-
buret, bat cuie, montez lustre,
perdele şi nu mai pridisesc cu
explicaţiile. M-a topit asta micu
cu întrebările.

Şoşonii se scot la uşă! (Bloc 31,
Floreasca)

— Cum, tătucule? Şi n-o să mai
împrumutăm albia de la madam'
Popescu?

— Sigur că nu, dragă Puişor!
Acum avem spălătorie cu albie
specială, cu cazan, cu...

— Da' rufelee? Rufelee unde o să
le întindem?

— Auzi vorbă!? La uscătorie.
Hai să-ţi arate tata uscătoria.

Las totul la baltă şi fuga cu el
la subsol. Îi arăt uscătoria. Tot
nu s-a dumirit.

— Da' tanti aia de ce le-ntinde
pe stradă?

Şi punctează cu arătătorul în
direcţia gemuleţului deschis. În-
tr-adevăr, chiar în faţa blocului,
o gospodină în capot înflorat, toc-
mai întinde nişte cearşafuri şi
cămăşi pe o frînghie înnodată
între stîlpu de lumină şi coloana
de piatră de la intrarea princi-
pală. Nici nu ştiu ce să-i răspund
băiatului. O să întreb pe careva
din vecini. (Am uitat să vă spun,
m-am şi împrietenit cu câţiva
locatari: tovarăşii Dumitreţ şi
Mihăilescu, muncitori ceferişti
amîndoi — inginerul Buzescu,
doctorul Tomescu... Eh, să ve-
deţi apartamente! Oglindă, pa-
har! E drept că pe ici pe colo
se mai găseşte şi cite unul ca
tovarăşul ăsta, cum îl cheamă,
de la etajul III care... Dar despre
asta mai târziu).

Să tot fi fost zece, zece şi ceva
cînd ne-am culcat.

Poate nu ştiţi ce înseamnă să
dormi pentru prima oară într-un
apartament nou. Într-un bloc.
Amintirea căsuţei de care abia
te-ai despărţit e încă vie şi me-
reu te pomenieşti ba că ai uitat
să închizi porţiţa, ba că umblă
careva la magazia de lemne... la
pivniţă... Treptat-treptat, însă,
toate acestea se şterg, dispar,
şi-n locul lor, pe jumătate ador-
mit, inventariezi pînă la amă-
nunt faianţa din baie, albeaţa
îmbietoare a căzii, robinetele
cu apă caldă-apă rece, pereţii
proaspăt zugrăviţi...

— Hoşii, tătucule! Au venit
hoşii! — am auzit în clipa aceea
glasul înspăimîntat al copilului.

Pe întineric am simţit cum îmi
căuta mîna.

Am dat să-l liniştesc şi am
tras în acelaşi timp cu urechea.
Băiatul avea dreptate. De unde-
va, de sus, veneau într-adevăr
nişte zgomote ciudate, ca şi
cum cineva ar fi încercat să
forţeze o uşă. Mi-am aruncat în
grabă o haină pe umeri şi am
ieşit să văd ce se întîmplă.
Am urcat la etaj. Hoşi nu puteau
fi, în nici un caz. Şi, totuşi...
Am încremenit. Dinaintea uneia
din uşi două umbre trebăluiau
de zor. Se auzea scrişnetul metalic
al ferăstrăului muşcînd din tăbla
uşii.

Vă place? Aşa arată
apartamentul cazan-
giului Dumitru Ema-
noil de la Griviţa Roşie.

— Stați așa, că v-am prins! — am strigat.

— Ssst, binișor, că trezești vecinii! — s-a auzit domol un glas de femeie — Mai bine ne-ai da o mină de ajutor.

— Ce faceee? Eu...?

Și am aprins un chibrit. În ușa nouă-nouță, proaspăt dată cu „Duco“, o gaură cit toate zilele.

Pînă la urmă lucrurile s-au lămurit. Am făcut și cunoștință. Cei doi, soț și soție, sint chiar locatarii apartamentului cu pricina. Au uitat cheia de la „yale“ înăuntru în casă și...

—...și noroc c-am făcut rost de un ferăstrău. Altminteri cu ce făceam gaura?

Asta, cum vă spuneam, s-a întîmplat noaptea. Dis-de-diminează, cu ochii cîrpiți de nesomn, ședeam încă în pat și mă tot întrebam cum de se întîmplase să trec cu vederea splendida floare zugrăvită cu atîta gingășie pe plafon exact deasupra lustrii. Urmăream tocmai emoționat finețea cu care artistul anonim își conturase liniile, cînd am simțit ceva ca o lacrimă umezindu-mi obraji.

„De emoție!“ — mi-am zis. Și am continuat să contemplan floarea.

În clipa următoare, însă, am sărit ca ars. Simțeam pe vârful nasului o nouă picătură de... emoție și numai decît alta și alta. Cu un cuvînt, de sus, din tavan „emoțiile“ curgeau gîrlă. Și o dată cu ele și floarea din tavan se mărea văzînd cu ochii.

Am dat fuga la etaj. Apartamentul de deasupra noastră. Exact. Același. Apartamentul cu pricina. L-am recunoscut după gaura din ușă. Speriat cum eram, nici n-am mai sunat. Am dat buzna. Am deschis prima ușă: dormitorul. Prin picla aburilor care spînzurau de tavan mi-a apărut un dormitor de toată frumusețea. Cu parchet, cu perdele, covoare, tablouri și cu o... coșcogeamite albia de rufe deasupra căreia o tînără gospodină (exact aceeași din ajun) tocmai storcea niște cămăși...

Pe jos, apa se prelingea șiroaie.

Am crezut că mă-nșel. Că nu văd bine... Sau că mai sint încă victima celor petrecute noaptea trecută... Am năvălit pe scară și

am cerut lămuriri primei vecine care mi-a ieșit în drum.

— A, păi da! — mi-a spus. Mai e cîte unul d-ăștia care spală în casă, de preferință în baie. De lene, maică, să nu se mai obosească pînă la spălătorie. Auzi? Spală și le întinde în antreu. Încă să vezi ce a pățit bărbatu-meu, duminică. Se duce la unul... stai, cum îi zice? Așa de stă în blocul 5 la B. Intră omul în antreu și... o sîrmă, două... Pe întuneric, a crezut că e antena de la radio; A dat s-o tragă binișor de-o parte

Puișor: — Dacă avem uscătorie de ce întinde tanti aia rufele pe stradă?

Altă metodă de a „descuia“ ușa. S-ar părea, după cartea de vizită, că locatar al apartamentului este tov. Stancu Aurel.

și s-a pomenit cu o prăjină în cap. Cearșafuri, cămăși, claie grămadă peste el. S-a sucit, s-a zbătut, pînă la urmă a început să strige. Abia l-au descurcat vecinii din sîrme...

Fantezie, nu? Imaginație, da? ...Ei, află iubite cititor că pînă aici fantezie nu e decît faptul că m-am mutat eu. Nu m-am mutat de fel. Tot acolo locuiesc (apart. 18 sunați de trei ori). Pentru rest, hai cu mine în blocurile din bulevardul Bucureștii Noi și ai să te convingi că numele celor pe care i-am citat ca exemplu pentru grija cu care și întrețin apartamentele, există. Numărul nu e complet. S-ar putea adăuga zeci și zeci de cazuri. Haidem la blocurile noi din Floreasca. Întrebă-i pe tovarășii de la administrație. Drăghiceanu Maria e muncitoare la I.T.B. E văduvă și are șase copii. Du-te să vezi curățenie! La muncitorii Catinca Nicolae, Voicu Gheorghe, Crețeanu Alexandru, la fel. Povestea cu spălatul rufelor în apartament?... Nici o poveste. Există. *Harnica gospodină* se numește Elena Stoian, blocul 5, scara B, b-dul Bucureștii Noi. O să recunoașteți apartamentul după gaura din ușă...

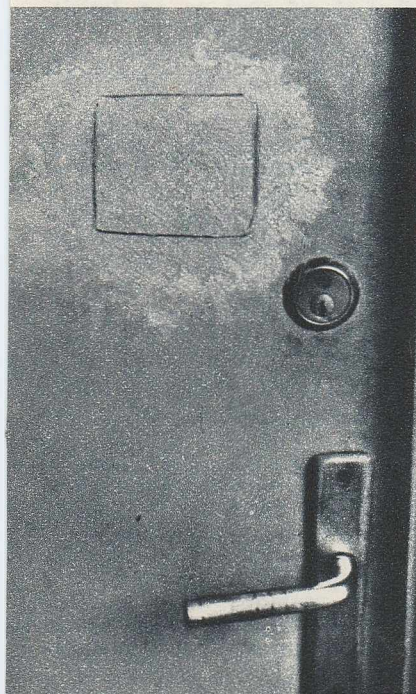
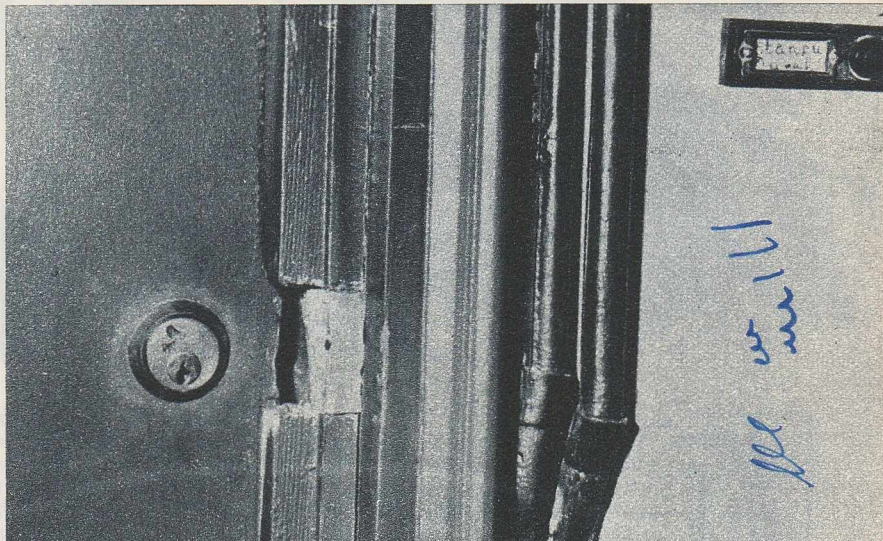
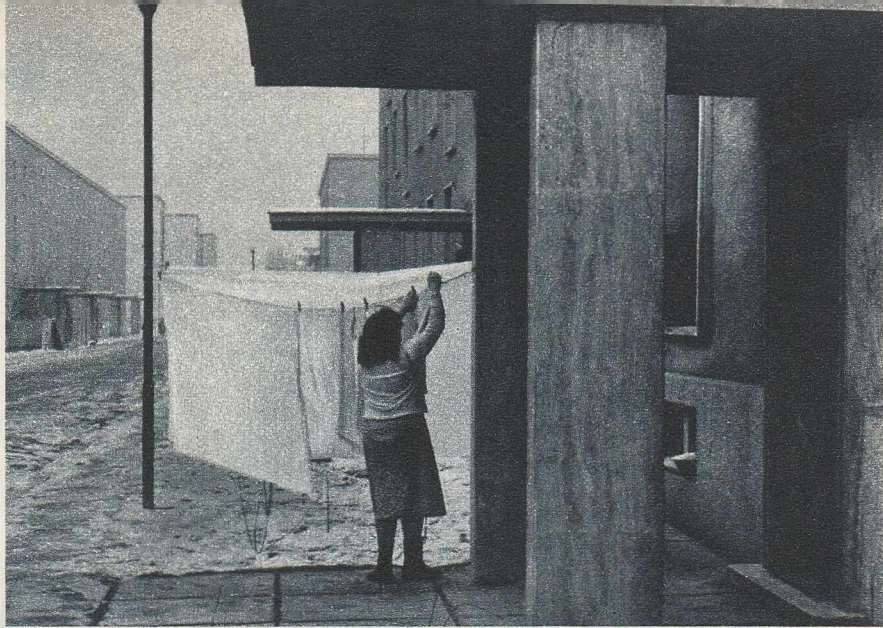
Sîrme și rufe întinse în antreu o să găsiți în același bloc la etajul III. Apartamentul 14. Nu-i nici o fantezie. V-am spus. O să găsiți.

Uscătorie? Aș, de unde! e antreul apartamentului 14 din blocul 5, scara B (Bucureștii Noi).

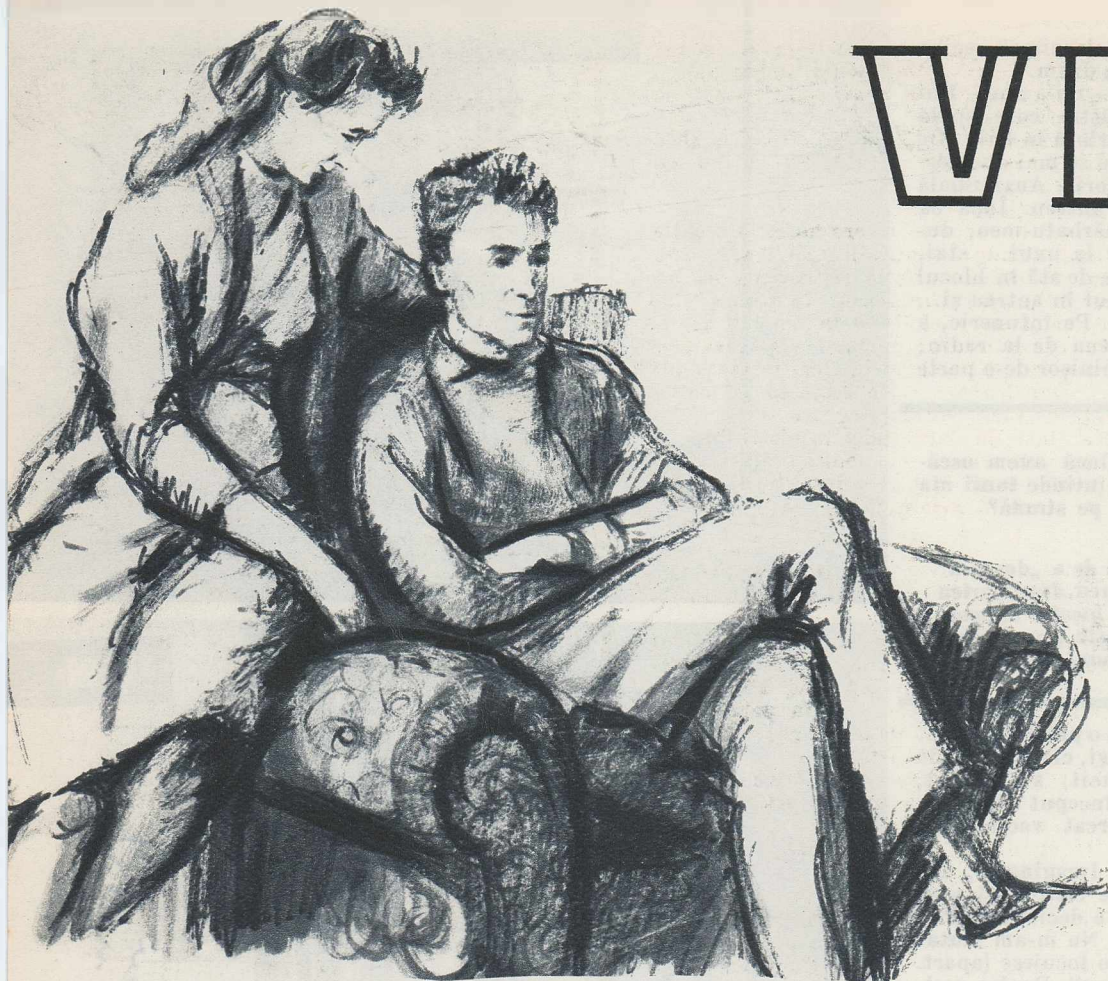
„Artistul“ suprarealist de la etajul VI își expune... opera la etajul V.

Principalul nu-i însă acesta: să-i găsim. Dumneata vecin, dumneata prieten, dumneata simplu cunoscut, întîmplător martor al unei asemenea cărți de vizită, dumneata cititorule — toți — să punem la inimă gospodărirea și întreținerea civilizată a bunurilor ce ne aparțin.

Să-i convingem că dormitorul cu parchet pe jos nu e spălătorie; că ușile sint făcute pentru a fi deschise cu cheia, nu cu ferăstrăul; că holul nu e pentru întins rufe, că baia și pivnița nu sint ferme de păsări! Să-i convingem!

—... noroc c-am făcut rost de un ferăstrău. Altminteri cu ce „descuiam“ ușa?

VIATA ARE NUMAI ÎNCEPUT...

— schiță —

de Liviu MAIOR

Ilustrații de Pita Rubin

cald și bine.

În încăperea mare cu miros proaspăt de tencuială și lemn crud, sisia molcom flăcăruia gazului metan. Sfiria adormitor un motan cenușiu întins pe sofa. Picurau uniform pe tăblia pervazului stropii rari de ploaie desprinși de pe jaluzele.

În odaie, trei persoane. O bătrână scundă, rotofeie, o fată frumuseică și un tânăr blond.

Tânărul sta adâncit într-un fotoliu, cu mâinile împreunate peste piept, cu genele plecate; un zîmbet abia perceptibil îi mîngia fața. Cele două femei sporovăiau fără încetare. Socoteau ceva, aplecate peste un caiet. Bătrîna întrebă:

— Unde așezăm tabloul cu gitana și toreadorul?

— Unde vreți voi — mormăi tânărul. Oriunde.

— Atunci deasupra bufetului.

Se ridică, trecu în camera alăturată și începu să măsoare peretele cu un metru de croitorie. Fata țuguie buzele, zîmbi și spuse:

— Nu mai e mult, Adrian... Peste cinci zile vor trece toate. Vom rămîne singuri noi doi, în apartamentul nostru, în căminul nostru. Te plictisesc preparativele de nuntă?!... Trebuie să le facă cineva și pe-astea...

Adrian se gîndi: „Da, are dreptate. Așa se face, așa se obișnuiește”.

Toți cetățenii târgului aflaseră: în noaptea Anului Nou se va oficia nunta: Adrian Roșca, inginerul șef al uzinei, se va căsători cu Doina Melidoneanu, frumoasa și instruita fiică a șefului de gară. Petrecerea se va desfășura în sala de festivități a uzinei.

Adrian se ridică și, deschizînd geamul, se rezemă cu coatele de pervaz. Vîntul smulgea în răstimpuri, de aiurea, risete, chiuituri, sunete de fanfară. Duminică: orașelul se repauza, se amuza, petrecea.

Peste drum, înaltă, tăcută, liniștită, se odihnea uzina. Dintr-un singur coș își înălța trimbe transparente de fum. Parcă zîmbea. Așa i se părea totdeauna lui Adrian: uzina îi zîmbea. Îi era atât de familiară clădirea aceea-măreață și suplă, atât de cunoscut și de drag fiecare colțisor al ei, încît avea senzația precisă că uzina trăiește ca orice ființă, că e gata să vorbească dintr-o clipă în alta.

Se născuse, crescuse, se maturizase, sub ochii și supravegherea lui și a tovarășilor săi de muncă... Acum, ea, uzina, îi părea

ca un copil ce-și privește părintele cu stimă, dragoste și recunoștință.

Aglăia, viitoarea soacră, ar povesti așa: „Adrian a apărut în târgul nostru acum patru ani. M-am mirat. Băiatul acesta de 32 de ani face o uzină aici? Nu se poate. Așa slăbuț, tînăr și timid, să facă o uzină? Pe locul acela cu bălării de la marginea orașului, tînărul acesta așa de tînăr să facă o uzină după mintea și priceperea lui? Nu se poate!... Da, poate rideți de mine, dar eu așa mă gîndeam”.

Doinița, viitoarea soție, ar povesti așa: „Cînd l-am cunoscut, l-am întrebat: «Cum ai putut să părăsești Capitala și să te statornicești aici?» Nu-mi amintesc ce mi-a răspuns. Țin minte doar atât: vorbind, nu știa ce să facă cu mâinile. Tare era sfios cu femeile. Nu se simțea la largul lui decît pe șantier. Acolo parcă era altul. Abia după doi ani a îndrăznit să mă sărute. Abia după trei să-mi viziteze părinții. Abia după patru să mă ceară în căsătorie. Las', poate e mai bine că s-a întîmplat așa...”

Spiridon, viitorul socru, ar povesti așa: „Da, e un om strașnic. La 32 de ani să proiectezi din punct de vedere tehnologic o uzină întreagă! Chiar constructorul și arhitectul n-au făcut în fond decît să țină seama de indicațiile lui Adrian: aici faceți hala mai mare, aici mai largă, aici mai luminoasă, aici mai aplecată. Totul a pornit, s-a realizat sub directa lui supraveghere... Ei da, nu se nasc zilnic asemenea oameni. Din fericire, ce-a fost mai greu s-a terminat. A sosit timpul ca și inginerul șef să se odihnească, să-și vadă de rosturi personale, să se bucure de viață...”

În ultimul an, Adrian auzea tot mai des asemenea cuvinte: „Greul s-a terminat. Dintr-un constructor hărțuit ziua și noaptea, ai devenit un conducător liniștit, lipsit de griji. Uzina funcționează acum ca un ceasornic. Oamenii s-au calificat, întregul colectiv poate duce astăzi singur munca mai departe, fără piedici sau eforturi deosebite. E timpul să-ți vezi și de ale tale”.

„Să te căsătorești”, cum îl îndemneau cei mai intimi.

„Să fim fericiți”, cum îi șușotea Doina. „Tu te pricepi să faci uzine — eu mă pricep să organizez o căsnicie în cel mai fericit chip. Ascultă aici: în fiecare dimineață cafea cu lapte și cornuri proaspete (știu, patru ani la rînd te-ai dus în fiecare dimineață nemîncat la lucru). Pe la zece îți voi

telefona: ce dorești azi la prînz, dragule? Și îmi vei spune: ciorbă cu nu știu ce, mîncare cu nu știu ce... Așa. După-masă, o oră de somn. Va trebui să te obișnuiești! Spre seară vom primi invitați. Sau vom face vizite. Sau vom merge la cinema. Dacă nu, vom sta acasă numai în doi. Vom pune plăci. Vom citi, sau ne vom mîngia pur și simplu. Și fiecare zi va fi pentru noi ceva deosebit. Programul nu se va uniformiza nici o clipă! Ce spui, dragule?...”

...Noaptea căzuse pe nesimțite. Pe aleea din fața blocului se scurgeau siluetele cenușii ale trecătorilor. În răstimpuri, voci cunoscute sau necunoscute:

— Bună seara, Adrian... Bună seara, tovarășe Roșca.

Inginerul se gîndi: trecînd, oamenii aceștia își spun: „iată un om la care viața s-a rotunjit, s-a împlinit, cum scrie la carte”. Oftă și-și spuse fără convingere: da, e adevărat, ar trebui să mă simt un om fericit.

În prag apără Doinița:

— A sosit cineva de la uzină. Cu un bilet. un aviz telefonic de la București. Mi-e teamă să nu se fi întîmplat ceva.

Pe bilet citeva rînduri. Era chemat îndată la București, la minister. Ministrul personal îl căutase telefonic. Va trebui să plece chiar în seara asta.

— Nu fiți îngrijorate — spuse Adrian, simțind deodată în suflet o neliniște înviorătoare, o bucurie stranie. Poimîine dimineață mă aveți în mijlocul vostru.

Viitoarea soacră suspină:

— Nu uita să aduci de la București confectioni, serpentine și tiribombe.

★

Ministrul îl întîmpină zîmbindu-i ca unei vechi cunoștințe.

— Iartă-mă că te-am adus peste noapte la noi. Nu se putea altminteri. După-masă plec cu o delegație în străinătate. Voiam să stau personal de vorbă cu dumneata.

Apoi deodată:

— Ai studiat expunerea...?

Adrian răspunse prompt:

— Am elaborat încă acum cîteva zile un plan de măsuri pe '59, pe care l-am înaintat ministerului.

Ministrul zîmbi:

— Nu te supăra. Altceva voiam să știu: dacă ți-ai dat seama precis de toate sarcinile sportive care revin departamentului nostru?

Adrian lăcea.

— Ei bine—continuă ministrul, va trebui să ne apucăm de lucru chiar din primele zile ale anului ce vine. Trebuie, printre altele, să mai ridicăm în țară două uzine ca și cea pe care o conduce dumneata. Una în orașul B. din nordul Moldovei. Ne-am gândit la dumneata. (e zici?)

O emoție caldă îi năvăli brusc în toată ființa. Privirea i se încețoșă. Degetele i se umeziră. Mișcându-se pe scaun, spuse încet, aproape imperceptibil:

— Da. Iasă vedeți dv....

Pe chipul ministrului trecu o umbră.

— Să-ți spun despre ce e vorba: noua întreprindere va avea aproape același profil și același flux tehnologic ca și cea din orașul vostru.

Cu un creion roșu schiță în grabă, pe o coală albă, un poligon cu șase laturi. Il compartimentă, îl umplu cu cifre și detalii grafice, vorbind în același timp:

— Pentru toată treaba asta avem nevoie imediată de un om priceput. În ședința de ieri toată lumea s-a gândit la dumneata. Ești în materie, ai porni la treabă pe un drum oarecum cunoscut... De altfel, e un lucru minunat. Gândește-te: aproape o regiune întreagă își va schimba traiul și activitatea. Statul investește în lucrarea aceasta sume însemnate...

Adrian respira de-a binelea. Emoția bruscă de adineaori se transformase într-o fericire calmă, fără margini. Își simțea sufletul mare, colosal, reînviat dintr-o dată. Cu toate acestea, se auzi vorbind aproape fără să vrea:

— Da, e minunat... nu știu însă dacă voi putea primi...

Ministrul se întristă. Un timp — liniște. Vorbii rar și liniștit:

— Am uitat să te întreb: te-ai căsătorit cumva, tovarășe Roșca?

— Aproape.

Din nou liniște.

— Ei, da — spuse gânditor ministrul, vezi, la treaba asta m-am gândit mai puțin.

După o vreme:

— Te-ai hotărât probabil să-ți întemeiezi un cămin. E dreptul dumitale. E și foarte nimerit să faci asta. Nimeni nu are intenția să te îndemne să renunți. Și nici nu trebuie... Dar tot atât de adevărat e că acolo ar fi necesar să iei totul, totul, de la început. Noua localitate nu prezintă o viață prea confortabilă. Și, desigur, n-ar fi prea ușor pentru o căsnicie tânără... Ei, dar după cîte bănuiesc, iartă-mi indiscreția, e la mijloc o dragoste

puternică. Personal nu mă tem de acest element esențial. Dimpotrivă, unde intervine el, greutățile trec mai ușor. Totuși, să nu ne pripim...

Și în încheiere:

— Îți așteptăm răspunsul. Și nu te sfii să-l dai, oricare ar fi el...

Se despărțiră.

Adrian o luă încetșor spre hotel. Urechile îi vijliau. Gânduri contradictorii îi sffrtecau mintea. Noua construcție îl atrăgea ca un magnet. Imagini cunoscute, familiare, începură să i se perinde prin fața ochilor. Furnicarul șantierului... primele săpături, primele schele... bucuria primelor greutăți biruite... Dar Doina...? De unde să cunoască ea toate acestea? Va înțelege ea?

Își aminti de cuvintele ministrului: „o dragoste puternică... element esențial...” E oare dragostea Doinii atât de puternică? Va fi ea în stare să înțeleagă?

★

Ajuns în vagonul de dormit, se trânti imbrăcat peste patul făcut. Își împreună palmele sub cap.

Încercă cu timiditate să înnoade firul întrerupt al gândurilor. Nu, mai bine să privească afară, pe geam. Să iasă din aceste frământări. Poate de acolo, din priveliștile clare ce se fugăresc de-a lungul trenului, să-i vină un gând liniștitor.

...De-a lungul firelor telegrafice lunecau fără sffrșit siluetele negre ale stîlpilor. De sus, o voce răgușită:

— De ce nu stingeți lumina?

★

Cobori în gară. Pe stradă oamenii treceau triști și emoționați. Așa i se păreau lui... Se îndreptă spre locuința Doiniței.

Curtea, holul, odăile, toate miroseau a fripturi de rață. „Cîte zile au mai rămas pînă la nuntă? Trei?”

Tinăra apăru din bucătărie, îmbujorată și speriată:

— Ce s-a întîmplat?

— Nimic.

— Ai adus tiribombe? — Se auzi vocea bătrînei din bucătărie.

— Da...

Se așezară. Adrian spuse:

— Luna de miere o vom petrece în nordul Moldovei. Locul nu e pitoresc, dar pentru doi tineri căsătoriți, viața trebuie să pară frumoasă ori unde.

Doinița rotunji ochii. Buzele începură să-i tremure. Întrebă:

— Va trebui să pleci să muncești în altă parte?

— Da, avem de realizat o mare lucrare. Mi s-a propus, înțelegi...

Un timp liniște.

— Ei, ce zici? — întrebă Adrian, privind țintă în ochii Doiniței.

— Eu?... Cum, adică? Locul meu e, bineînțeles, lângă tine!... Ți-ai închipuit că aș putea hotărî altfel?

Adrian se gândi: „Îmi vor da lacrimi-le”. Spuse:

— Vino să anunțăm telegrafic ministerul. Plecară.

Abia afară simți cum îl ajunge bucuria din urmă, cum i se așază, caldă, fierbinte, în toate ungherele sufletului. Doinița zîmbea, printre lacrimi, strîngîndu-i cu putere brațul.

Pe stradă oamenii treceau veseli și emoționați. Așa i se păreau acum... Iar în urechi îi răsunau ca o muzică vorbele ministrului: „...Dragoste puternică... element esențial...”

Despre FILTRE

COLTUL
FOTOGRAFULUI
AMATOR

Există fotografi amatori care au tendința de a supraestima valoarea mijloacelor tehnice, închipuindu-și că numai cu aparatele de „ultimul tip” și cu un sac de accesorii pot realiza fotografii bune. Pe acești amatori îi sfătuim să privească albumele de fotografii realizate cu douăzeci, ba chiar cu treizeci de ani și mai bine în urmă, ca să vadă ce fotografii minunate se puteau realiza și cu aparate și mijloace tehnice dintre cele mai simple. Fără a nega utilitatea ultimelor descoperiri în tehnica fotografică, descoperiri care permit extinderea fotografiei în noi domenii, cred că amatorul trebuie, în primul rînd, să se preocupe de dezvoltarea culturii și simțului său artistic și atunci își va da seama că aparatul său îi va da mai mult, chiar dacă nu este un aparat de ultimul tip.

Și în problema filtrelor există tendința, din partea amatorului, de a se înarma cu „serii complete” de filtre de toate nuanțele, fără de care unii amatori cred că nu pot realiza fotografii bune. Ce sînt filtrele? Sînt geomuri colorate care se montează în fața obiectivelor pentru a absorbi o parte din culorile spectrului care pătrund spre negativ. Filtrele lasă să treacă nestînjinite razele de culoare în care sînt și ele vopsite, frînd în același timp, mai mult sau mai puțin (după intensitatea culorii lor) razele culorilor complementare. Rezultatul este că prin întrebuițarea filtrului, transformarea culorilor din natură în tonalități de cenușiu în copia pozitivă, suferă o modificare obținîndu-se în general, contraste mai puternice.

Acest fenomen se explică prin faptul că unele culori (razele de culoare filtrului) trecînd nestînjinite, impresionează mai puternic negativul, dînd pe pozitiv tonalități mai deschise — în timp ce alte culori (cele complementare culorii filtrului), fiind frîinate, impresionează mai puțin negativul, dînd pe pozitiv tonalități mai închise.

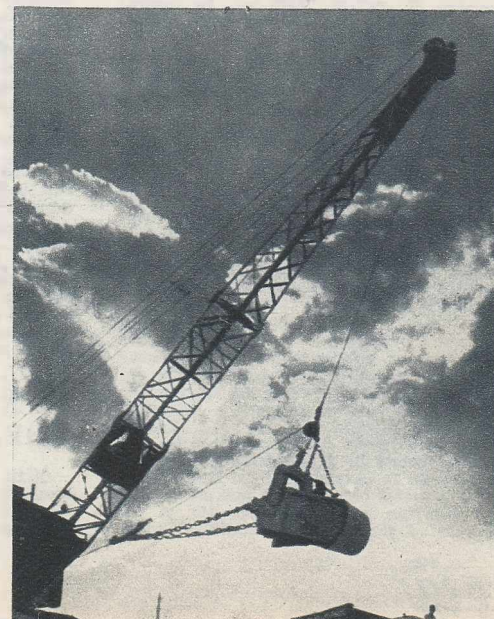
Subiectele cele mai des întîlnite la amatori sînt peisajele și portretele. Filmele pancromatice cu care se lucrează azi în majoritatea cazurilor redau destul de corect toate culorile. Amatorul dorește însă cîteodată să evidențieze mai bine norii pe cer. Pentru aceasta va avea nevoie de un filtru care să închidă albastrul cerului. Deci va avea nevoie de un filtru de o culoare complementară albastrului. Aceasta este filtrul galben. Filtrul galben va reliefa mai bine și portretele făcute pe fond de cer, va da o nuanță corectă părului blond, auriului lanurilor de grîu și va reda foarte bine puful zăpezii care reflectă albastrul cerului. Iată, deci, că filtrul galben (de gradăție mijlocie) este un filtru de întrebuițare aproape universală. Pentru o filtrare mai puternică, dînd efecte mai dramatice, se va întrebuița un filtru portocaliu. Dacă se mai include în serie un filtru verde, pentru peisaje în care predomină culoarea verde (păduri, cîmpie cu iarbă), trusa de filtre este cît se poate de îndestulătoare pentru cea mai mare parte a subiectelor obișnuite.

Trebuie avut în vedere că filtrul, absorbînd o parte din lumină, cere o expunere mai lungă. Această prelungire a timpului de expunere este indicată chiar pe rama filtrului, de factorul filtrului. De obicei pentru filtrul galben mijlociu se cere o prelungire a timpului de expunere de 2 ori, pentru cel verde de 3 ori, iar pentru cel portocaliu, între 4 și 6 ori. Factorul filtrului trebuie controlat prin expuneri de probă pentru emulsia cu care lucrează de obicei amatorul, fiindcă expunerea corectă are o mare însemnătate, influențînd contrastul imaginii obținute.

Eugen BRĂILEANU

MARX Lószéf — Tg. Mureș

„Zori”

Spune-mi ce să fac, să-ți plac?

— Pe marginea problemelor actuale ale muzicii ușoare —

Spune-mi ce să fac, să-ți plac puțin? — întrebă, nu fără modestie, un refren cunoscut.

Spune-mi ce să fac să-ți plac mai mult?... își întreabă zilnic publicul, cu înfrigurare, compozitorii de muzică ușoară, orchestrantii, textierii și interpretii.

De ce e ușoară muzica ușoară? — observă cândva dirijorul Edmond Deda. Pentru că e ușor de ascultat, nu pentru că e ușor de făcut!

Și, într-adevăr, menirea creatorilor de muzică ușoară presupune responsabilități. Muzica ușoară e muzica „de larg consum”. Ea devine fondul sonor al vieții noastre cea de toate zilele. Și fiindcă respirăm această atmosferă muzicală, ea trebuie să fie salubă, tonică, asimilabilă organis-

mului nostru social. Cum ne-ar putea corespunde nouă ritmurile hărțuitoare, obsedante, desperate, pulverizând și negînd melodia?

Noi avem nevoie de o largă linie melodică, fiindcă melodia înseamnă gîndire și sentiment și noi credem în rațiune, în integritatea și noblețea sentimentelor omenești.

Tocmai melodicitatea, largă accesibilitate, precum și tonalitatea specifică a muzicii românești i-au cîștigat sufragiul, în ultimii ani, peste hotare. Orchestra „Electrecord” a cucerit, în 1957, premiul I în cadrul concursului internațional de la Moscova. Cîtece ca „În Bucureștiul iubit”, „Marinică”, „Bădița cu tractorul”, „M-am îndrăgostit de tine, Moscova”, au făcut carieră mondia-

lă. Iar cu puține luni în urmă, Festivalul internațional al muzicii ușoare care a avut loc la Praga, a consacrat din nou unele melodii românești ca „La baiul de sîmbătă seară” de Ion Vasilescu, „Garofița” de Mălineanu, „Te iubesc” de Kirulescu.

Și totuși, ar fi poate lucrul cel mai greșit dacă ne-am grăbi să ne aplaudăm singuri. Muzica noastră ușoară mai are pași serioși de făcut pînă va deveni mai substanțială în idei, mai cu miez, mai pe gustul maselor de ascultători din zilele noastre. Ce trebuie făcut în acest sens, care sînt opiniile, intențiile, proiectele creatorilor noștri de muzică ușoară? Ne-am dus să-i întrebăm. Și am cerut și părerea unora dintre cei cărora le e dedicată muzica ușoară.

Autorul lui e autorul cîntecului „Tinerete, tinerețe”, și a vechilor dar neuitatelor „Drum bun” sau „Mai spune-mi că nu m-ai uitat”: Gherase Dendrino, cunoscutul compozitor de muzică ușoară și de operete. „Lăsați-mă să cînt” se reprezintă azi pe cinci scene europene.

L-am întrebat pe Gherase Dendrino: — Care e „cheia” șlagărului? Sau, mai bine zis, cum trebuie să fie un cîntec ca să devină șlagăr? Ce face ca un cîntec să pătrundă în mase — ca „Marinică” sau „În Bucureștiul iubit”, de pildă — să meargă la inima oricui, să fie, pentru un timp măcar, copilul adorat al tuturor?

— Să-ți spun mai întîi cum se creează muzica bună: cu mult simț autocritic. Să nu ne mulțumim cu ceea ce ne scapă ușor din condei. Cît despre șlagăr, el e ca actorul care trece rampa. „Rețeta” lui n-a descoperit-o încă nimeni. Pentru că nu există rețetă. Să nu alergăm însă neapărat după șlagăre. Să creăm o muzică melodiouă, de înaltă ținută, plecînd urechea la rumorile vieții și la climatul actualității și... șlagărele vor veni de la sine.

Gherase Dendrino e președintele secției de achiziție pentru muzica ușoară la Radio și lucrează totodată în aceeași secție a Uniunii Compozitorilor. L-am întrebat așadar:

— Care e părerea dv. despre producția noastră actuală de muzică ușoară?

— Hai să vorbim mai întîi în cifre. Ne sînt prezentate săptămînal, aproximativ 50 de lucrări (socioînd Radio-ul, Uniunea Compozitorilor și „Electrecord-ul” la un loc) ceea ce înseamnă un număr apreciabil. Din acestea, sînt reținute în medie, cinci. Cinci lucrări noi, datorite publicului în fiecare săptămîină, nu-i puțin! Ce se petrece însă? Se consumă la noi în țară mai multă muzică ușoară decît se produce: cererea depășește oferta. Cred că e bine să compensăm această carență, importînd muzică ușoară valoroasă din Uniunea Sovietică, R. D. G., Republica Cehoslovacă etc...

— Mi-aș permite să vă completez: e drept că se cere la noi multă muzică ușoară, dar această cerință e greu de satisfăcut nu pentru că se compune mai puțin decît e nevoie, ci pentru că nu întotdeauna se poate recolta exclusiv muzică de prima calitate. Din numeroasele cîntece transmise într-o lungă emisiune de radio, publicul reține să zicem unul, sau două, cele mai bune. Restul, în genere cîntece ce nu reușesc să treacă de mediocritate, se pierd. În altă ordine de idei, însă: vorbim mereu despre muzică ușoară specific românească. În ce constă această specificitate?

Drept răspuns Gherase Dendrino se apropie de pian. Schițează o melodie... „Să-mi cînti un cîntec de iubire”...

— Îți amintești de valsul acesta al colegului meu Ion Vasilescu? Am putea oare să-l situăm alt undeva pe mapamondul muzical, decît la noi? Nu! De ce? Are un puternic parfum românesc. Stăruie aici amintirea vechii romanțe românești. În anii cînd eu scriam „Mai spune-mi că nu m-ai uitat”, Ion Vasilescu, pe care pe drept cuvînt îl putem numi părintele muzicii ușoare moderne românești, compunea: „Azi noapte te-am visat” și totodată „Tărăncuță”, „Tărăncuță” și „Cu lăutarii după mine”, descoperind astfel cele două filoane ale muzicii ușoare românești: vechea romanță și cîntecul folcloric. Ele rămîn și astăzi permanentă sursă a inspirației noastre melodice.

VREM CÎNTECE OPTIMISTE, MELODIOASE!

Pe State Ștefan, muncitorii din atelierul de întreținere electrică al uzinelor „Mao Tze-dun” îl cunosc nu numai ca bobinator frunțos, ci și ca mare amator de muzică ușoară. De aceea l-am întrebat direct:

— De ce vă place muzica ușoară? — În primul rînd pentru că se poate asculta oricînd și o pot înțelege fără eforturi, într-un cuvînt pentru că mă destinde. „Steluțe argintii” de Noru

Demetriad, de exemplu, are o melodie antrenantă, plină de violciune și prospețime. Cîtă diferență este între această melodie și cea intitulată „Mărturisire” pe care o interpretează Alexandru Imre! Prin exercițiile sonore pe care le face cu saxofonul, acesta nu ne „mărturisesc” nimic, dar absolut nimic. Noi putem însă să-i facem confidența că ne cam plictisește.

— Ce anume fel de muzică ușoară vă atrage în mod deosebit?

— În primul rînd muzica veselă, optimistă, care se potrivește cel mai bine tineretului și epocii noastre. De altfel, asemenea cîntece sînt reținute cu ușurință și deseori flutură pe buzele noastre, chiar după ce le-am auzit numai o singură dată. „Marinică” este cîntat și azi, pentru că e vesel și are o melodie plăcută, dar mai ales pentru că spune ceva, pentru că are valoare educativă. De ce nu ne-au dat compozitorii mai multe cîntece de acest fel, nu pot înțelege. Se crede, oare, că descrierea unei nopți cu sau fără lună, udată cu lacrimile „amare” ale tinerilor îndrăgostiți, este mai interesantă? Sau se consideră că viața, și deci sursa de inspirație, nu poate depăși în muzica ușoară trinitatea „noapte, lună, stele”? Cred că noi, ascultătorii, sîntem îndreptățiți uneori să oftăm cu îngrijorare atunci cînd de-a lungul unui cîntec se oftează într-una:

„Din vina ta oțez, oțez

Că nu ești așa cum te visez” etc., etc.

Dragostea, oricît ar fi ea de capricioasă, nu este deprimantă. Cîntecul lui Fanciotti, „Moș Gerilă”, „În amurg” de Giroveanu, „Ileuța mea” de Mălineanu sînt iubite de tineri pentru că exprimă sentimente adevărate.

— Muzica noastră ușoară înfățișează, cu toate acestea, deși din păcate prea rar — și aspecte din viața tineretului muncitor. Ce părere aveți despre aceste cîntece?

— Prea multe nu cunosc, dar pot să vă asigur că texte ca cel al cîntecului „Flutură sirenele” prezintă neadevărât, ușurat, viața tinerilor muncitori. Dacă textierul ar fi venit în mijlocul nostru, în fabrică, cu siguranță că n-ar mai fi scris asemenea versuri.

— Se pare că orice amator de muzică ușoară este și un iubitor al muzicii de dans. Dv. vă place muzica de dans?

— Desigur, mai ales melodiile ca „Spune-mi ce să fac?” ori „Toată lumea” și multe altele. Cred însă că uneori există în cîntece mai mult ritm decît melodie, și asta căsușează cîntecului.

— Prin urmare, ce așteptați de la creatorii de muzică ușoară?

— Cît mai multe cîntece optimiste, melodioase, cu un bogat conținut de idei.

CUM SĂ FIE CÎNTECUL DE DRAGOSTE?

Mihaela Cotaru ar fi devenit cîntăreață de lieduri, dacă nu s-ar fi întîlnit acum vreo patru ani cu melodia „Dragostea noastră” de Ștefan Kados. A fost cuprinsă atunci de o dragoste fulgerătoare pentru muzica ușoară — și care din fericire s-a dovedit reciprocă: pe scena Teatrului Satiric Muzical „C. Tănase” lucrul acesta se dovedește seară de seară.

Sentimentele omenești evoluează și expresia lor asemenea. Am întrebat-o pe Mihaela Cotaru cum vede un bun cîntec de dragoste, compus și scris în spiritul vremii noastre.

— Pentru generația noastră, spune Mihaela Cotaru, pentru noi, „dragoste” înseamnă în același timp dragoste de viață, de muncă, de creație, încredere în viitor. De aceea și noul cîntec de dragoste ar trebui să fie mai luminos, mai tonic, mai vesel, mai puțin tînguitor și languos decît cel din trecut.

— Și totuși cîntecul de dragoste se asociază în genere la noi cu mișcarea lentă, de tango, bunăoară. Oare dorul și ritmul viu nu se pot asocia?

— În general, muzica ușoară românească și-a conturat o personalitate mai

ILEANA... DAR EA NU E COSÎNZEANA

L-am întrebat pe Gică Petrescu dacă a avut prilejul să interpreteze în ultimul timp un cîntec cu care să se fi putut într-adevăr identifica. „Care anume? Și de ce tocmai acesta i-a plăcut în mod deosebit?”

— „Ileana!” — mi-a răspuns prompt Gică Petrescu. Fiindcă nici melodia, nici textul nu sînt pomădate, fardate, exotizate. Cîntecul acesta nu e de „undeva”, din zona convențională și extraterestră în care plutește adesea șansoneta. E de aici. E de-al nostru. E simplu, e dulos — și mai cu seamă e adevărat. Textul corespunde gustului nostru și servește fără ca, în același timp, să iasă din cadrele unei muzici făcute pentru dans.

— Care e, după părerea dv., genul de muzică ușoară care poate aborda în modul cel mai direct problemele actualității?

— Fără îndoială, cupletul, un gen care preocupă din ce în ce mai mult și pe creatorii de muzică ușoară și pe interpreți. Utilitatea lui e dovedită de însăși preluarea de care se bucură în public. Puterea educativă a cupletului — care poate fi patriotic, mobilizator, satiric etc. — trebuie să ne refină toată atenția. Și poate că ar trebui să notăm acest gen, ca genul numărul 1 al muzicii ușoare.

— Cum vedeți dv. poziția de dezvoltare a calității interpretative ale cîntăreților noștri de muzică ușoară?

— Eu unul, și fără îndoială că nu sînt singurul, aș dori să nu mă limitez la a fi un „refren-sănger” — un zumbăitor de refrene — ci aș vrea să evoluez în direcția interpretului-mim. De aceea, oricît ar fi lucrul de anevoios, aștept de la textierii noștri să-și organizeze astfel cele „32 de măsuri”, încît să exprime nu numai un dor și un suspin ci și o mică anecdotă. O mică

povestioară, robustă, veridică, ar da puțină cîntăreților noștri să-și dezvolte gama posibilităților interpretative. Mă gîndesc, de pildă, la o serie de cîntece pe ideea preocupărilor specifice unei profesii sau alteia, în genul „Cîntecul șoferului” de Mokrousov, sau la primele cîntece de acest gen care încep să apară la noi („Cînd dansez cu el” etc.). În ceea ce mă privește, voi găsi un prilej interesant în viitorul nostru spectacol „București 501” (un istoric muzical al Bucureștiului) unde voi apărea în rolul lui Barbu Lăutaru și apoi în cel al lui I. Gh. Ionescu, faimosul dizer de la Union.

— Care este, după părerea dv., punctul vulnerabil în stadiul actual al interpreților noștri vocali de muzică ușoară? Vă punem această întrebare întrucît sînt bine cunoscute deficiențele serioase care mai există încă în acest domeniu: lipsa de personalitate, platitudinea, manierismul, „efectele” de prost gust etc.

— Nu cred că se poate vorbi de un „punct vulnerabil”, ci de o primă și mare cerință: bună frazare! În muzica ușoară, melodia e vehiculată de cuvînt, și acesta trebuie să se audă și să se înțeleagă bine. Uneori, interpreții, în dorința lor de a sincopa, vînd să pară „moderni”, silulesc accentele tonice ale limbii — și nu mai transmit publicului nimic. Am stat adesea de vorbă cu prietenul meu Ion Vasilescu asupra necesității de a infiltra în cadrul Conservatorului o clasă pentru interpreții vocali de muzică ușoară. Asemenea școală ne-ar putea aduce servicii considerabile.

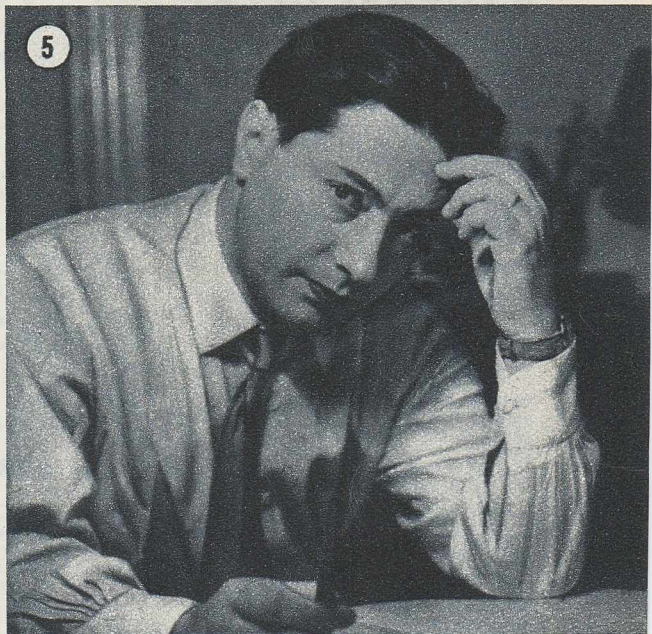
SĂ NE INSPIRĂM DE LA CREATORUL POPULAR!

Citiți așa să fredonați: „Cine mi-e drag mă așteaptă, mă așteaptă...” Așa-i că-i oarecum peste mîna? Cuvîntul s-a impregnat de melodie: e un șlagăr.

1) Gherase Dendrino
 2) Mihaela Cotaru
 3) Stăie Ștefan
 4) Gică Petrescu
 5) Constantin Cîrjan

Fotografiile de
 A. MIHAILOPOL

aternică în ritmurile lente... Cred, însă, în ultimul timp unii compozitori au găsit cheia unei ritmicități vioaie, rit de mult așteptată de tineretul nostru. Melodiile lui Vasile Veselovski, de pildă, sînt sincere, spontane, directe, sînt o veselie sănătoasă și de aceea ne plac. Asemenea compoziții aș dori să interpretez în viitor.

— În ce măsură textele pentru cîntec de dragoste vi se par satisfăcătoare?
 — Ca să pot interpreta bine un cîntec de dragoste trebuie să pot crede mai puțin eu în el, să nu-mi fie rușine de el și să nu fiu tentată să dosesc cuvintele. Dacă a avut succes melodia „E minunat, e încântător” de Ion Vasilescu, e pentru că în orice stare de spirit m-aș fi aflat, cuvintele acestea îmi îmbrăcînd melodia ca o mănă-șă, trezeau ecou în sufletul meu. Dar e de făcut cu texte ca: „Noaptea-întinată și tu nu vezi, n-am nici o vină și tu nu crezi?... Sau: „Dacă ochii ai îmi plac, cel mai sigur leac e tot fatul Popular”. Sau chiar cuvintele pentru „O barcă în larg” de Noru Demetriad, melodie care se bucură de succes în străinătate: „Iubita mea, îmi spune privind nesfîrșitul senin — Iubitul meu, răspunde ea cu glas cristalin”. Iu-i riziabil?

— Cum vedeți atunci textul cel mai bun al unui cîntec de dragoste?
 — Nu la modul acesta primar, dulceag, ci transpus la un adevărat diazon poetic. Nu știu dacă textul pentru melodia Hildei Jerea „Noi doi” e exemplar, dar mie, cel puțin, mi se pare mai aproape de ceea ce ne trebuie.
 — Cum explicați rămînerea în urmă a textului cîntecului de dragoste în raport cu melodia?

— Prin insuficiența colaborare creatoare între compozitor și textier. Sînt cazuri în care compozitorul înmînează textierului o schemă metrică, iar acesta din urmă se zbate să găsească la rece numărul de „picioare” potrivit. Eu cred că textierul ar trebui să se pătrundă de fluidul melodiei. Poate că înființarea unei secții de textieri și libretişti pe lângă Uniunea Scriitorilor ar fi folositoare. În orice caz, nouă, interpreților, ne revine sarcina să citim mai mult în general și mai multă poezie în special, ca să putem alege și promova ceea ce e valoros.

NU FABRICANȚI DE TEXTE, CI POEȚI

Pe Constantin Cîrjan, cunoscut autor de texte de muzică ușoară, l-am interpellat cu următoarea întrebare:

— Ce părere aveți despre colaborarea dintre compozitori și autorii textelor?
 — Colaborarea aceasta, atît de discutată, a cărei menire este să asigure producerea unor creații de un nivel artistic cit mai înalt, este privită uneori cu superficialitate. Se ajunge chiar pînă acolo încît textierul se mulțumește să primească din partea compozitorului doar „măsurile orbe” pe care apoi așază cuvintele. Chiar dacă un asemenea procedeu există numai în practica unora, trebuie totuși să ne dea de gîndit. Pentru că atingerea nivelului înalt de care aminteam mai sus, presupune din partea textierului o bogată cultură și, bineînțeles, talent, astfel încît chiar neînsoțit de muzică, textul poetic să emoționeze.

— Pledați așadar ca autorii textelor să fie poeți în adevăratul înțeles al cuvîntului?

— Altfel nici nu se poate concepe colaborarea compozitor-textier. Dar calitatea sub-medioară ce o prezintă unele texte are cauze multiple. Pe lângă absența unui nivel cultural corespunzător — adesea atît de vizibil încît nici nu mai necesită a fi demonstrat — trebuie spus că unii textieri își privesc indeletnicirea cu spirit mercantîl, ceea ce face ca ideile lor — atunci cînd există — să împrace o expresie plată, nesemnificativă. Pentru că atunci cînd ai într-adevăr ceva de spus, e imposibil, dacă ai talent și-ți dai silința, să nu găsești modul de expresie corespunzător. Dar lucrul esențial rămîne legătura vie cu realitatea, cu viața.

— Oare sîrăcla de idei e proprie numai textelor?

— Un răspuns afirmativ ar fi dezmînițit de realitate. De aceea, în ciuda riscurilor de a-mi atrage nemulțumirea unor compozitori, vreau să spun că uneori se întîmplă și fenomenul invers: textierul este pus în dificila situație de a scrie texte pentru melodii goale, lipsite de fior emoțional. În asemenea cazuri, prin forța împrejurărilor, textul va fi și el artificial.

— Cu alte cuvinte, atît textului cit și melodiei îi se cer un conținut bogat în idei?

— Intocmai. Nu trebuie pierdut din vedere că muzica ușoară, distrînd, educă în același timp. Pentru autorul de texte abia de aci, de la idee, pornește drumul realizării poetice.

— În acest sens am voi să știm ce părere aveți despre posibilitatea de a aborda în muzica ușoară tematica majoră (patriotism, luptă pentru pace,

aspecte ale construcției socialiste etc.)?

— Orice temă poate fi abordată în muzica ușoară; depinde însă de mijloacele pe care le folosești. Altfel va fi tratată ideea patriotismului într-un cîntec de masă, și altfel într-o piesă de muzică ușoară. Fiște că muzicii ușoare îi sînt deosebit de proprii unele aspecte care țin de viața și preocupările cotidiene, dar să nu uităm că în viața și preocupările cotidiene ale omului nou sînt întotdeauna dominante problemele majore. În orice caz, cred că vremea cîntecului siropos, îmbibat de lamentații și suspine, lipsit de idei, trebuie să apună la noi pentru totdeauna.

— Puteți să ne spuneți cîte ceva despre experiența dv. în munca de creare a textelor?

— Am pornit, nu o dată, în crearea textelor mele, de la fapte obișnuite, aparent banale, ce conțin adesea tîlcuri ascunse. Aceste tîlcuri noi sîntem datori să le descifrăm, să le găsim semnificația. Or, prin mijlocirea unor asemenea fapte se pot exprima și ideile de care vorbeam înainte. Așa am realizat textul la cîntecul „Trei fetițe cu codițe” sau „Un trecător”, un anonim care se pierde pe stradă prin furnicarul de oameni. Ce-o fi cu el, încotro merge?, întrebă textul. Și iată dezlegarea: tîncărul iese pe poarta maternității, coplesit de fericiere: e tată...

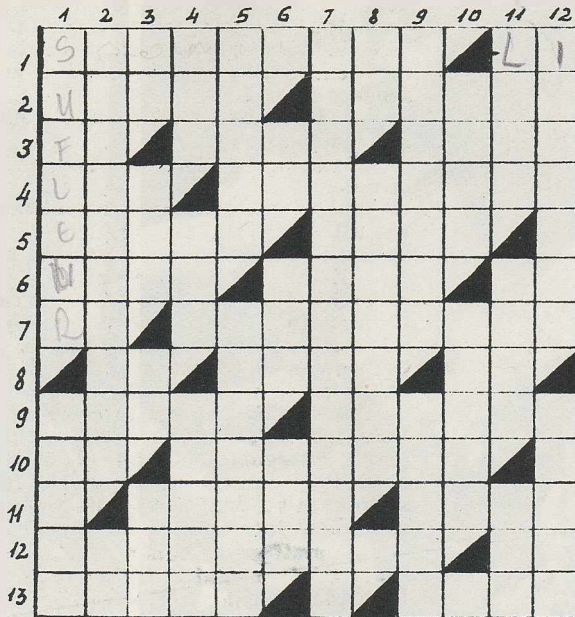
— Ce proiecte de viitor aveți?
 — Intenționez ca, fără să intrerup colaborarea cu Kirculescu, Veselovski și Radu Șerban, să colaborez și cu alți compozitori și, firește, să scriu texte de cit mai bună calitate, care să ajungă la inima ascultătorilor.

CUVINTE ÎNCRUCIȘATE...

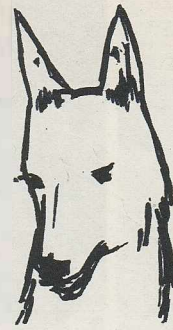
Nimic despre muzică!

ORIZONTAL: 1) Sunător — Lei! 2) Suită (masc.) — Jilav. 3) Nud goi! — A compune — Aproape nou. 4) Veche monedă franceză — Note. 5) Îngelat — La operă. 6) Fluviu german — Monedă veche românească — Muzician de valoare. 7) Ten! — Un fel de... notă. 8) Pronume — Constelație muzicală — Cură! 9) Toască — Sol. 10) Conjuncție străină — Cîntărea de Borodin. 11) Se încurcă — Bici. 12) Forte (pl.) — A acorda. 13) Alt termen pentru a acorda — Te transportă în ritm accelerat.

VERTICAL: 1) Tact (2 cuv.) — Ritm. 2) Bun de plată — Interjecție. 3) 1100 — A rămîne pe loc (reg.) — Sint — Fire. 4) Te transportă pe unde — Ca arcușul — Ambarcațiune sportivă. 5) Ispitit — Curieri (od.) 6) De întors — A fi informat (arh.). 7) Portativ. 8) Cămașă — Arbori ornamentali. 9) Compoziții solemne — Piano. 10) Tesătură transparentă — Arie (reg.). 11) Glorie — Suită — Transpirate. 12) Ca o arie — Mefisto.

LA ÎNTREBĂRILE CITITORILOR

Cum să creștem un câine-lup

Tov. Grigore Ardeleanu, tehnician miner din Comănești, ne întreaba cum trebuie să fie crescut, hrănit și dresat un pui de câine-lup.

Iată, în primul rînd, regimul alimentar la care trebuie să fie supus puiul de câine. El trebuie învățat să mănînce de 3 sau 4 ori pe zi mesele dîndu-i-se la ore fixe. În total, pînă la vîrsta de 1 an, trebuie să se ajungă cam la 2 kg alimente pe zi. Aceste alimente trebuie să fie foarte variate. Alimentația trebuie să includă carne (cel mai bine e să i se dea carne prăjită în ulei sau fiartă, uneori — mi rar — și carne crudă, tăiată bucățele, amestecată cu celelalte alimente) dar mai ales paste făinoase (inclusiv pîine) precum și legume. Mîncarea trebuie să i se servească totdeauna în vase curate, spălate în prealabil cu apă caldă. Alimentele trebuie să fie proaspete. Grășesc acei care, atunci cînd au un ou vechi sau carne alterată le dau cîinelui, gîndindu-se că, unui animal, alimentele alterate nu-i vor cauza nici un prejudiciu. Organismul cîinelui tînr este tot atît sensibil ca și al unui copil. Deci, trebuie să i se dea alimente proaspete. Nici măcar să nu i se prepare hrana de pe o zi pe alta, ci i se fiecare zi să i se dea mîncare proaspătă. De altfel acest lucru este cerut și de faptul că alimentația cîinelui trebuie să fie foarte variată meniuurile să nu se repete de la o zi la alta. În același timp să nu s uite că animalul trebuie învățat să mănînce de toate. Un lucru important este și apa de băut. Cîinelui trebuie să i se asigure în permanență de băut și apa trebuie să fie mereu împropătată.

Dacă vrei ca animalul să se dezvolte bine, nu strică să-l ajute și cu unele medicamente. Astfel, e bine să i se dea zilnic cîte o polivitamină. De asemenea, pînă la vîrsta de un an, să i se dea zilnic timp de 2-3 săptămîni, cîte 1 linguriță calciu granulat; se face apoi pauză timp de o lună, după care iar se repetă doza timp de 2-3 săptămîni ș.a.m.d.

O mare importanță pentru dezvoltarea sănătoasă a cîinelui are igiena. Animalul trebuie să fie pieptănat și periat zilnic. Ba nu trebuie să i se facă prea des: cel mult o dată pe lună. Și aceasta numai în cazul în care există condiții bune și cîinele se poate ușa bine fără riscul de a răci. Dacă există acest risc, e preferabil ca în cursul iernii cîinele să nu fie îmbrătat, ci numai periat și pieptănat zilnic.

În ce privește dresajul, aici problema este mult mai complicată. Ca și un copil, cîinele trebuie să-și aibă copilăria lui. Așa cum copilul nu este dat la școală în primii 7 ani ai vieții, ci i se dezvoltă numai anumite deprinderi, trăsături de caracter etc., nici puiul de cîine nu trebuie supus dresajului pînă la vîrsta de 9-10 luni. Desigur că unii încep să dreseze cîinii de la 3-4 luni, obținînd rezultate. Aceasta pentru că acești cîinii sînt foarte inteligenți și prind ușor ceea ce sînt învățați. Dar dresajul de la o asemenea vîrstă prematură îi obosește repede și mai tîrziu vom constata că le-a împiedicat buna dezvoltare. Deci: nici un fel de „sluși”, „aport!” sau al asemenea „gîmbușlucuri” înainte de vîrsta de 9-10 luni. Aceasta nu însemnează, însă, că animalul trebuie lăsat să crească sălbatic și disciplinată. La fel cum pe un copil îl învățăm de mic cu curățenia și alte deprinderi pe care va trebui să le posedे toată viața — și cîinelui îi putem și trebuie să-i sădăm din fragedă tinere unele deprinderi. Astfel, trebuie să-l învățăm să fie disciplinat, să mănînce la ore fixe, să vină la chemare (fie la un anumit fluier sau fie cînd îl strigăm pe nume), să păstreze curățenia în casă, cerîndu-se afară pentru necesități, să nu strice lucrurile din casă etc. De la vîrsta de 6-7 luni, dacă condițiile climatice permit acest lucru trebuie să-l deprindem cu apa. Nu e nevoie să-i dăm lecții de înot acest „sport” el îl cunoaște foarte bine. Trebuie însă să-l învățăm să nu se teamă de apă și să intre în valuri cînd îi cerem acest lucru.

De la 9-10 luni încolo, putem începe dresajul propriu-zis. Aceasta ne va cere enorm de multă răbdare, perseverență, înțelegere pentru forța și inteligența animalului. Dacă vom îndeplini toate aceste cerințe, dresajul ne va reuși și vom scoate din pui de cîine de azi un prieten devotat și un sprijinitor în multe împrejurări.

BĂUTURI CALDE

SFATURI practice

Am publicat astă-vară rețete pentru băuturi răcoritoare — ne scrie o cititoare din Petroșani — și cred că e la fel de indicat acum, în sezonul de iarnă, să ne recomandăm și câteva băuturi calde mai deosebite. Vreau să spun — a adăugat cititoarea noastră — că ceai, țuică sau vin fierc știu să preparăm și noi, așa că am vrea să aflăm alte rețete, mai puțin cunoscute.

Răspundem corespondenței primite din Petroșani, publicînd rețetele de mai jos, cu convingerea că ele vor interesa în egală măsură și pe alte cititoare ale revistei noastre:

Grog cu ceai
Se fierbe apa de ceai și se toarnă apoi, prin strecurătoare, în cești în care am pus dinainte cîte 2-3 bucăți de zahăr, cîte o felie de lămîie precum și cîte o lingură bună de vin negru. În locul vinului se poate pune la urmă rom, căruia i se dă foc înainte de a se fi amestecat cu apa din ceașcă.

Punch antigripal
Se rade coaja unei lămii și a unei portocale, se amestecă, adăugîndu-se cîteva linguri de zahăr tos. Se lasă să se macereze

timp de 15-20 de minute și se stropește cu un pahar de ceai cald. În alt vas se îmbibă cu apă rece 500 grame de zahăr cubic, la care se adaugă zeama lămii și a portocalei curățate de coajă precum și o litru de

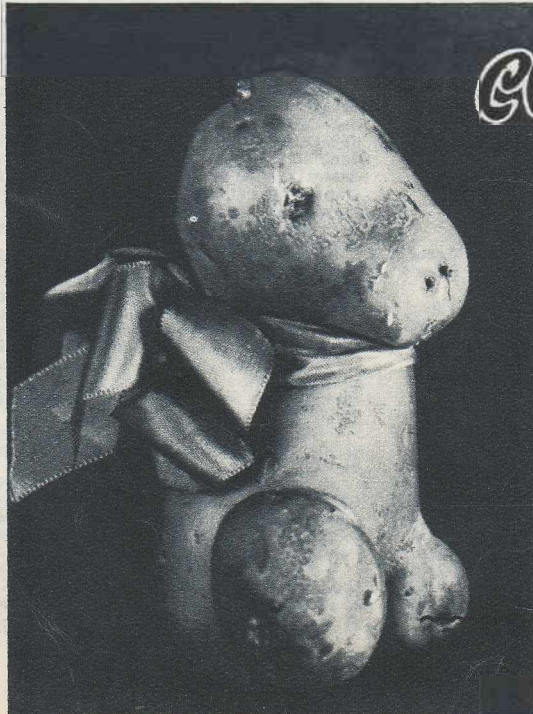
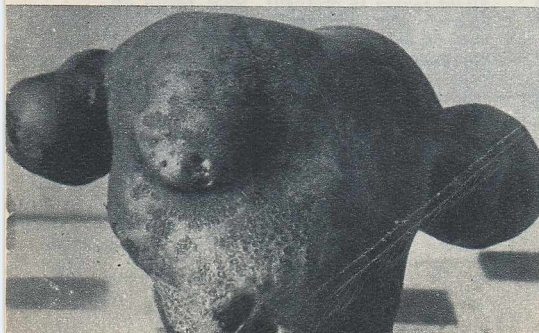
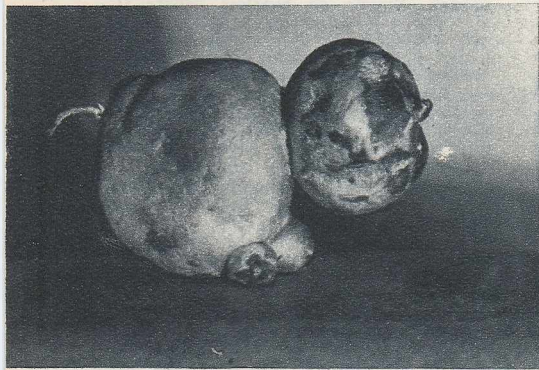
de apă clocotită. Se trece prin strecurătoare, în cești, se îndulcește după plac și se servește cu cîte un păhărel de rom. Cine vrea își toarnă romul în ceașcă. Adăosul acesta e recomandabil mai ales în stările gripale.

Chaudou
Se freacă gălbenușul unui ou proaspăt cu o lingură de zahăr tos. Cînd acesta a devenit ca o cremă, se toarnă peste el, puțin cîte puțin și amestecînd într-una, lapte fierbinte. Cine vrea, poate să-l parfumeze cu vanilie sau cu coajă de lămîie.

Băutura aceasta, pe lingă că e foarte hrănitoare, e indicată pentru tratarea guturăului și a bronșitelor.

Interesant e că în timp ce noi numim această băutură „Chaudou”, francezii îi spun popular „Lait de poule” (adică „lapte de pasăre”). Cîrîntul „chaudeau” a rămas la ei doar în dicționare, poate numai pentru utul străinilor.

Vin cu portocale
Se toarnă două pahare cu apă fierbinte peste 300 gr de zahăr cubic. Se adaugă coaja a două portocale și se lasă timp de 15-20 minute. Se strecoară, se amestecă apoi cu un litru de vin negru curat și se servește cu cîte o felie de portocală în fiecare ceașcă.

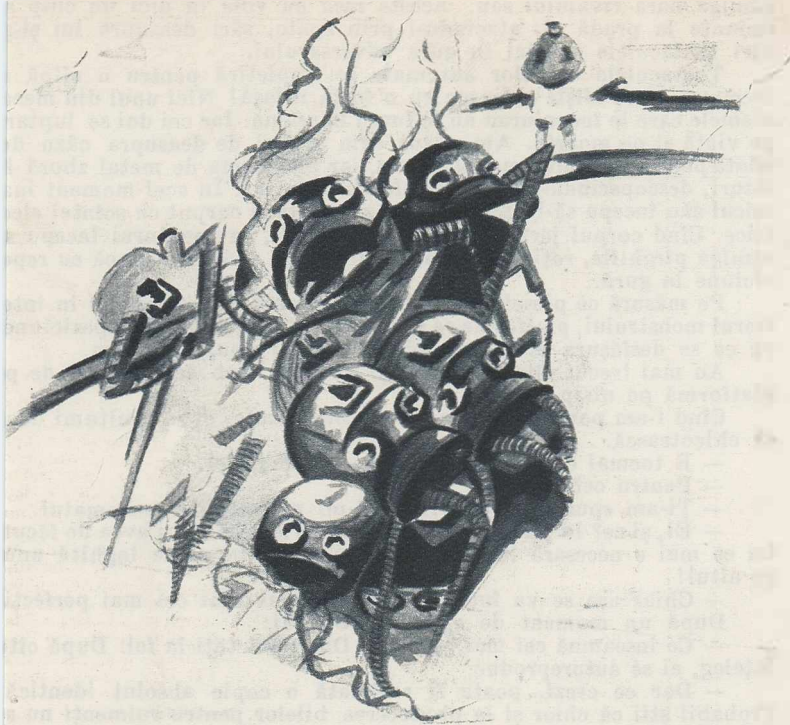

CUM DORIȚI CARTOFII ?

Se știe că patria de origine a cartofului este America de Sud, de unde a fost adus în Europa prin anul 1534. Ceea ce nu știe însă oricine este că timp de peste două secole Spania a fost singura țară care a cultivat această plantă pe pămînt european. Abia la sfîrșitul secolului al XVIII-lea agronomul Antoine Parmentier a reușit s-o introducă în Franța, de unde au luat-o apoi și alte țări.

Introducerea cartofului pe scară largă în alimentația popoarelor europene datează, deci, de numai două sute de ani. În acest timp, însă, agronomii din diferite țări au reușit să obțină mai multe soiuri de cartofi, deosebite între ele prin formă, gust și culoare. În Olanda, spre exemplu, se cultivă azi foarte mult, cartofi care au o culoare violetă. Dar și mai interesant este rezultatul obținut de unii cultivatori în privința formei lor. Acești cultivatori meticuloși au constatat că, dacă dispun germeții cartofului într-un anumit contact atunci cînd îi însămînțează, ei pot obține, la recoltare, tubercule de forme amuzante. Fotografiiile pe care le publicăm alăturat sînt grăitoare în privința aceasta. Iată, spre exemplu, o siluetă de „buldog”, obținută de un cultivator german; iată apoi un cap de vițel realizat de un olandez și iată de asemenea un „fox-terrier”, cultivat de un francez.

Cultivatorii care au obținut aceste forme de cartofi dezminț că ar fi vorba de simple accidente sau curiozități ale naturii și sînt gata oricînd să producă altele la fel, prin știința lor de a dispune sămînța în pămînt.

CRABII OCUPĂ INSULA

de A. DNEPROV

(Urmare din numărul trecut)

Ne-am ridicat și am pornit încet după mașină. În felul acesta am făcut treptat înconjurul insulei, pînă ce, în sfîrșit, am ajuns în partea ei de apus.

Aici era așezată una dintre grămezile de bare de metal. Cînd crabul s-a găsit doar la zece pași distanță de ea, parcă uitînd de oare, s-a repezit fulgerător către grămadă și a încremenit lîngă una din bucățile de aramă.

Cookling m-a tras de mînă spunîndu-mi:

— Acum haide în cort. Mîine dimineață va fi mai interesant.

În cort am cinat în tăcere și apoi ne-am învelit cu niște veșminte ușoare de flanelă. Mi s-a părut că Cookling era mulțumit că nu-i mai puneam nici un fel de întrebări.

Înainte de a adormi, l-am auzit întorcîndu-se de pe o parte pe alta și chicotind la răstimpuri. Însemna că știa ceva ce nu știa nimănui.

2

În zorii zilei următoare am plecat să mă scald. Marea era caldă și am înotat timp îndelungat, admirînd cum la răsărit se aprindea zarea purpurie deasupra oglinzii apei netulburate de valuri. Cînd m-am întors în cort, inginerul militar nu mai era acolo.

„S-a dus să-și admire monstrul metalic” — gîndii eu, deschizînd o cutie de ananas.

N-am apucat să înghit nici trei bucăți, cînd deodată a răsunat glasul inginerului, la început surd, iar apoi din ce în ce mai deslușit:

— Locotenente, vino repede încoa'! Mai repede! A început! Alargă cît mai repede!

— Încotro, inginere?

— Acolo unde aseară l-am lăsat pe făt-frumosul nostru.

Soarele era deja sus pe cer cînd am ajuns la grămada de bare metalice. Acestea străluceau viu, și la început n-am putut distinge nimic.

Cînd, în sfîrșit, pînă la grămada de metal nu mai rămăseseră decît doi pași, am zărit mai întîi două șuvițe subțiri de fum galben, ce se înălțau, iar apoi m-am oprit înlemnit. M-am frecat la ochi, însă vedenia nu dispăruse. Lîngă grămada de metal stăteau doi crabi, care semănau ca două picături de apă cu acela pe care aseară îl scosesem din ladă.

— Nu cumva unul se afla ascuns printre bucățile de metal? — am exclamat eu.

Cookling se lăsă de cîteva ori pe vine și chicoti, frecîndu-și mîinile.

— Încetează o dată s-o mai faci pe idiotul! De unde a apărut al doilea crab? — am întrebat.

— S-a născut! S-a născut în noaptea asta!

Mi-am mușcat buzele și, fără să spun un cuvînt, m-am apropiat de crabi. În aer, deasupra spinărilor lor, se ridicau șuvițe subțiri de fum. În primul moment mi s-a părut că am vedenii: amîndoi crabii lucrau cu îndărătnicie! Da, lucrau mișcîndu-și rapid brațele subțiri în formă de tentacule. Acestea atingeau barele de metal și, creînd la suprafața lor un arc voltaic ca la sudura electrică — le topeau. Crabii împingeau cu repeziciune metalul în gurile lor largi. Înăuntrul creaturilor mecanice, zbrîrnia ceva. Uneori, din gurile lor țignea cu zgomot un snop de scînteii, iar în momentul următor cea de a doua pereche de tentacule scotea afară piesele finite. Acestea se înlănțuiau după o anumită regulă pe o mică platformă netedă ce se ridica încetîșor pe sub crab.

Pe platforma unuia dintre crabi se afla aproape complet montată copia fidelă a unui al treilea crab, în timp ce la al doilea, conturul viitorului mecanism abia se profila. Eram stupefiat de cele văzute.

— Dar aceste creaturi dau naștere altora asemenea lor — exclamam eu.

— Cît se poate de adevărat. Unica misiune a acestei mașini este de a crea mașini asemenea cu ea — spuse Cookling.

— Dar, oare, e posibil un asemenea lucru? — întrebai eu, nepuțînd să înțeleg nimic.

— Și de ce nu? Doar orice strung poate fabrica piese pentru un alt strung identic!... Și iată că mie mi-a venit o idee: să creez o mașină automată care de la început pînă la sfîrșit să se poată reproduce. Modelul acestei mașini este crabul meu.

Mă frămîntam, străduindu-mă să înțeleg cele spuse de inginer. În acest timp, gura primului crab se deschise și din ea își făcu apariția o panglică lungă de metal. Ea acoperi întregul mecanism de pe platformă, modelînd în felul acesta spatele celui de-al treilea automat. Cînd spinarea fu gata, în față și în spate i se adăugară niște pereți metalici prevăzuți cu ferestruici, piciorușele-tentacule intrară în funcțiune pentru a suda — și noul crab era complet. Ca și frații săi, avea pe spate, într-o scobitură, o oglindă metalică cu un cristal roșu în centru.

Crabul „mamă” își trase platforma sub stomac și „copilul” se pomeni cu brațele pe nisip.

Am observat cum oglinda de pe spatele nou-născutului începu să se rotească încet în căutarea razelor soarelui. După ce se opri puțin, crabul se îndreptă spre mal și înghiți o cantitate apreciabilă de apă. Apoi se tîrî la soare și rămase încremenit în bătaia razelor toride.

Mi se părea că visez.

În timp ce examinam progenitura, Cookling spuse:

— Iată că e gata și cel de-al patrulea. Întorsei capul și văzui că într-adevăr se născuse și cel de-al patrulea crab.

În acest timp, primii doi, ca și cum nimic nu s-ar fi întîmplat, continuară să stea lîngă grămada de metal, topind bare și înghițindu-le, într-un cuvînt, repetînd ceea ce făcuseră pînă atunci.

Cel de-al patrulea crab se duse, de asemenea, să bea apă din mare.

— De ce dracu' sorb ei apa? — întrebai eu.

— În felul acesta se asigură alimentarea acumulatorilor electrice.

Atîta timp cît este soare, energia acestuia, transformată în energie electrică cu ajutorul oglinzii de pe spate și a unei baterii de siliciu, este suficientă pentru îndeplinirea tuturor operațiilor. Noaptea, însă, automatul se alimentează cu energia înmagazinată în timpul zilei de acumulator.

— După cum se vede, aceste creaturi muncesc zi și noapte? — întrebai eu.

— Da, zi și noapte, fără încetare.

Cel de-al treilea crab se puse, de asemenea, în mișcare și se tîrî către grămada de metal. Acum lucrau trei automate, în timp ce cel de-al patrulea se încărca cu energie solară.

— Dar de unde iau crabii tăi materialul pentru bateriile de siliciu? Doar în grămezile astea de metal nu există așa ceva... — arătai eu, străduindu-mă să pricep tehnica acestei monstruoase auto-reproduceri a mecanismelor.

— Nici nu e necesar. Oricum, îl avem în cantități suficiente.

Cookling lovi stîngaci nisipul cu piciorul.

— Nisipul este oxid de siliciu. În interiorul crabului, sub influența arcului voltaic, el se transformă în siliciul cel mai pur.

Ne-am întors în cort abia spre seară, cînd lîngă grămada de metal lucrau șase automate, iar două se încălzeau la soare.

— Pentru ce sînt necesare toate acestea? — l-am întrebat pe Cookling în timpul cînei.

— Pentru război. Crabii aceștia reprezintă o teribilă armă de diversiuone — spuse el deschis.

— Nu înțeleg, inginere.

Cookling mesteca conservele de carne și dădea explicații fără să se grăbească:

— Închipuie-ți ce s-ar întîmpla în cazul cînd jucăriile astea ar fi introduse pe furiș pe teritoriul inamic...

— Ei, ce-ar fi? — l-am întrebat eu, încetînd să mînînc.

— Știi ce-i aceea progresie?

— Să presupunem.

— Am început ieri cu un singur crab. Astăzi avem opt. Mîine vor fi 64, poimîine 512 și așa mai departe. Peste zece zile ei vor depăși cifra de 10 milioane. Pentru aceasta vor fi necesare 30.000 tone de metal...

Auzind aceste cifre, am amuțit de uimire.

— Da, dar...

— Crabii ăștia pot înghiți în scurt timp tot metalul de care dispune inamicul, toate tunurile, tancurile, avioanele sale. Toate strungurile, mașinile și aparatele sale. Tot metalul ce se află pe teritoriul său. Într-o lună nu va mai rămîne nici o firimitură de metal pe întreg globul pămîntesc. El va fi utilizat în întregime pentru reproducerea acestor crabi... Și știi doar că în timpul războiului metalul este cel mai prețios material strategic.

— Iată, deci, de ce amiralitatea s-a interesat atît de jucăria dumitale... — șoptii eu.

— Chiar așa. Dar acesta e doar primul model. Mă pregătesc acum să-l simplific și să grăbesc simțitor procesul reproducerii automatelor, să spunem, de două-trei ori. Intenționez să realizez o construcție mai dură și mai stabilă. Să-i fac mai mobili. Să obțin ca sensibilitatea indicatoarelor care depistează zăcămintele de metal să fie cît mai înaltă. Atunci, în caz de război, automatele mele vor fi mai rele decît ciurma. Vreau ca inamicul să fie lipsit de potențialul său de metal în două-trei zile.

— Da, dar după ce automatele astea vor fi înghițit tot metalul de pe teritoriul inamic, ele vor năvăli și în teritoriul nostru! — exclamai eu.

— Aceasta e o altă problemă. Activitatea automatelor poate fi codificată, și — o dată codul cunoscut — oprită îndată ce ele își vor face apariția pe teritoriul nostru. În felul acesta putem muta la noi toate rezervele de metal ale dușmanului.

... În noaptea aceea am avut coșmaruri. Asupra mea se tirau nori întregi de crabi, bălăbănindu-și tentaculele și emițînd din corpurile lor metalice șuvițe subțiri de fum.

3

Peste patru zile automatele inginerului Cookling împinzeau toată insula.

După calculele sale, numărul lor depășea patru mii.

Pretutindeni se puteau vedea corpurile lor sclipind în soare.

Cînd metalul dintr-o grămadă se termina, ele începeau să hoinărească pe insulă pînă găseau grămezi noi.

În cea de a cincea zi, înainte de apusul soarelui, am fost martorul unei scene teribile: doi crabi s-au luat la bătaie pentru o bucată de zinc.

Aceasta s-a petrecut în partea de sud a insuliței, unde noi îngropaserăm în nisip cîteva bare de zinc. Crabii care lucrau în diferite locuri veneau aici, la anumite intervale, pentru a confecționa piese din zinc. Întîmplarea făcu ca în jurul gropii cu zinc să se întilnească deodată vreo 20 de crabi. Începu o adevărată încăierare. Mecanismele se împiedicau unul pe altul să scoată metalul. Se distingeau în mod deosebit un crab mai agil decît ceilalți, și, după cum mi s-a părut, mai obraznic și mai puternic.

Înghițindu-și confrății, se cățara pe spinările lor, străduindu-se cu orice preț să tragă din fundul gropii o bucată de metal. Și iată că tocmai cînd era cît pe ce să-și atingă scopul, în aceeași bucată își înfipse colții încă un crab. Amîndouă mecanismele trăgeau de bară

în direcții opuse. Cel care mi se păruse mai agil, reuși, în sfîrșit, să smulgă bara rivalului său. Acesta însă nu voia în nici un chip să renunțe la pradă și, atacîndu-l prin spate, sări deasupra lui și-și vîrî tentaculele subțiri în gura adversarului.

Tentaculele ambelor automate se împletiră pentru o clipă și începură să se sfîșie reciproc cu o forță uriașă! Nici unul din mecanismele care le înconjurau nu le luară în seamă. Iar cei doi se luptară pe viață și pe moarte. Am văzut cum crabul de deasupra căzu de odată pespate cu abdomenul în sus, iar platforma de metal zbură în lături, descoperindu-i mecanismele din interior. În acel moment înamicul său începu să-i împoaste cu repeziune corpul cu scînteii electrice. Cînd corpul jertfei se frînse în bucăți, învingătorul începu să smulgă pîrghiile, roțile dințate, sîrmele și să și le introducă cu repeziune în gură.

Pe măsură ce piesele dobîndite pe această cale ajungeau în interiorul monstrului, platforma sa se mișca cu tot mai multă repeziune pe ea se desfășura montarea febrilă a unui nou mecanism.

Au mai trecut cîteva minute și un nou crab se rostogoli de pe platformă pe nisip.

Cînd i-am povestit lui Cookling cele văzute, el se mulțumi doar să chicotească.

— E tocmai ceea ce ne trebuie — exclamă el.

— Pentru ce?

— Ți-am spus doar că vreau să-mi perfecționez automatul.

— Ei, și ce? Ia planurile și gîndește-te la ceea ce ai avea de făcut! La ce mai e necesară lupta aceasta? Vor începe să se înghită unul pe altul!

— Chiar așa se va întîmpla! Vor supraviețui cei mai perfecți.

După un moment de gîndire, obiectai:

— Ce înseamnă cei mai perfecți? Doar sînt toți la fel. După cît înțeleg, ei se autoreproduc.

— Dar ce crezi, poate fi realizată o copie absolut identică? Probabil știi că chiar și la producerea bilelor pentru rulmenți nu se pot fabrica două la fel. Și doar lucrul acesta e mult mai simplu. Aici automatul reproducător are un dispozitiv de control care compară copia nou-creată cu propria sa constituție. Închipuie-ți ce s-ar petrece dacă fiecare copie ar fi creată după cea anterioară și nu după originalul.

— Dacă nu va semăna cu originalul, înseamnă că nu va îndeplini funcția sa de bază: autoreproducerea — obiectai eu.

— Ei, și ce-i cu asta? Foarte bine! Copiile cele mai reușite vor realiza din trupul acestora un alt automat, un automat viu. Iar copiile reușite vor fi tocmai acelea în care se vor acumula, cu totu înțîmplător, particularități de construcție capabile să le facă mai viabile. În felul acesta vor trebui să iasă la iveală mecanismele cele mai puternice, mai mobile și mai simple. Iată de ce nici nu mă gîndesc să mă apuc de planuri și scheme. Dacă vreau să obțin automatul cel mai perfect, nu-mi rămîne de făcut decît să aștept selecția naturală să aștept pînă cînd automatele vor înghiți tot metalul de pe insulă și vor începe să se războiască nimicindu-se unul pe altul și reproducîndu-se. Astfel se vor naște automatele care-mi trebuie.

În noaptea aceea am stat timp îndelungat pe nisipul din fața cortului, privind marea și fumînd. Nu cumva Cookling a făcut o invenție care amenință omenirea cu primejdia nebănuite? Nu cumva pe insulița aceasta pierdută în ocean noi punem la punct o născocire îngrozitoare, în stare să înghită întregul metal de pe glob?

Pe cînd ședeam și gîndeam astfel, prin fața mea trecură cîteva creaturi metalice. În mers, mecanismele continuau să scrișie și să lucreze neobosit. Unul dintre crabi se împiedică de mine. Îl izbii de zgustat cu piciorul. El se răsturnă, neputincios, cu abdomenul în sus. Aproape simultan se aruncară asupra lui alți doi crabi, iar în întuneric străluciră orbitoarele scînteii electrice.

Nefericitul fu tăiat în bucăți.

Îmi era de ajuns. Intrai repede în cort și scosei din ladă un drug. Cookling sforăia. Apropiindu-mă încetîșor de grămada de crabi, lovii cu toate puterile în unul dintre ei. Mi s-a părut, nu știu de ce, că aceasta îi va speria pe ceilalți. Dar lucrul acesta nu se întîmplă. Cîteva crabi se aruncară asupra celui lovit de mine, iar scînteile străluciră din nou.

Le-am mai aplicat încă vreo cîteva lovituri. Însă aceasta a avut ca efect doar înmulțirea numărului de scînteii electrice.

Din adîncul insulei se mai năpustiră aici alte creaturi.

Distingeam prin întuneric doar contururile mecanismelor și, în cursul încăierării, mi se păru deodată că unul dintre ei e deosebit de mare.

(Din „Znanie-Sila”)

(Continuare în numărul viitor)

Prima emisiune poștală a anului 1959

La 24 ianuarie, cu prilejul centenarului Unirii, a fost pusă în circulație prima marcă poștală de 1,75 lei tipărită pe hîrtie cu filigran R.P.R. și în dimensiuni 27/37,8 mm.

Desenul are în medalion portretul lui Al. I. Cuza, în dreapta un atribut din stema Munteniei, un vultur, iar în stînga, din cea a Moldovei, capul de bour. Desenul a fost realizat de machetatorul I. Dumitrana.

- În lumea întreagă lucrările celui de-al XXI-lea Congres al P.C.U.S. au fost urmărite cu deosebit interes. Centrele de difuzare a presei din țara noastră au cunoscut în cursul săptămânii trecute o mare afluență de cumpărători, care doreau să afle ultimele știri de la dezbaterile Congresului (foto 1).

- Printr-o Hotărâre a Consiliului de Miniștri al R.P.R. s-a stabilit ca Oficiul Național de Turism să-și extindă activitatea preluând întreaga bază materială a turismului și totodată sarcina organizării de acțiuni turistice interne. În noua formă, Oficiul Național de Turism "Carpați" va funcționa pe lângă Uniunea de Cultură Fizică și Sport.

- Pentru realizarea de cât mai multe economii, opt întreprinderi din Capitală au lansat o chemare tuturor întreprinderilor din țară sub lozincă: "Fiecare muncitor, tehnician și inginer să dea economii cât mai multe în producție prin creșterea productivității muncii, reducerea consumurilor specifice de materii prime, materiale, energie și combustibil și îmbunătățirea calității produselor". Chemarea are un mare răsunet.

- La București, Ploești, Galați, Craiova, Bacău, Pitești și alte regiuni din țară au avut loc festivități în cadrul cărora a fost acordată medalia "A 25-a aniversare a eroicelor lupte ale ceferiștilor și petroliștilor" unor participanți la aceste lupte. În fotografie o imagine de la festivitatea înmînării medaliilor în regiunea Ploești (foto 2).

- Marți 27 ianuarie a avut loc la Casa scriitorilor "Mihail Sadoveanu" din Capitală o plenară a comitetului lărgit a Uniunii Scriitorilor din R.P.R., care a dezbătut unele probleme actuale ale creației literare.

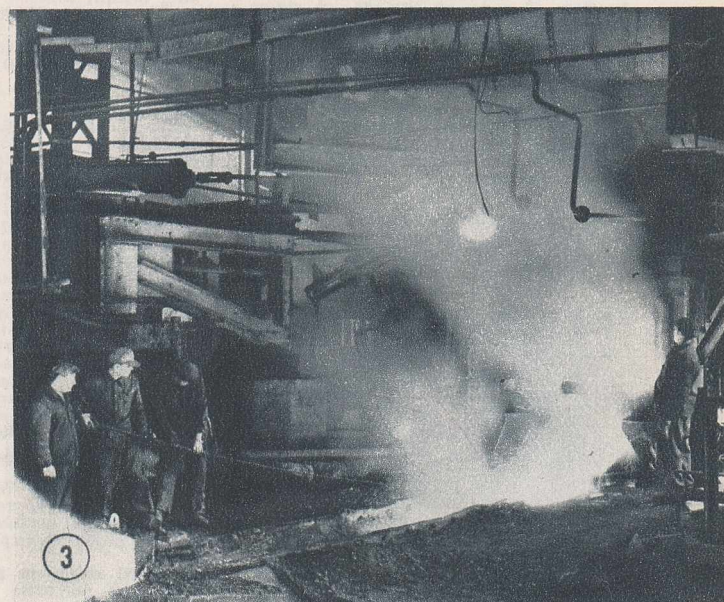
- În regiunile Timișoara și Suceava s-au înregistrat noi succese în transformarea socialistă a agriculturii. În cursul săptămânii trecute în raioanele Pecica și Timișoara s-a terminat colectivizarea agriculturii. De asemenea, în raionul Trușești, din regiunea Suceava, s-a terminat cooperativizarea agriculturii.

- La Iași, în apropierea gării Socola, a început construirea unei fabrici de mobile. Noua fabrică va avea o capacitate de 10.000 garnituri de mobilă pe an.

- Răspunzînd chemării hunedorenilor, siderurgistii reșițeni obțin noi succese în muncă, dînd patriei mai mult metal. Astfel, brigada prim-topitorului Sava Ion a dat în primele două decade ale lunii ianuarie, cu 14,4% mai multă fontă (foto 3).

- Cu începere de la 25 ianuarie, în regiunea Bacău a intrat în exploatare un emițător de televiziune, care retransmite programele Studioului de Televiziune din București.

- Prezidiul Marii Adunări Naționale a R.P.R. a emis un decret prin care se conferă Ordinul "Steaua Republicii Populare Romîne" cl.I. tovarășului Traian Săvulescu, președintele Academiei R.P.R., cu prilejul împlinirii a 70 de ani, pentru îndelungata sa activitate științifică și didactică.

EROII COREEI

populare

La 8 februarie, Armata Populară a R.P.D. Coreene împlinește 11 ani de existență. Demnă urmașă a tradiției nobile a detașamentelor de partizani care au luptat cu însuflețire împotriva ocupanților japonezi, Armata Populară a R.P.D. Coreene este scutul de nădejde al patriei sale, vajnică apărătoare a păcii în această parte a lumii. În timpul celor trei ani de luptă împotriva agresorilor americano-lisnmaniști, ostașii Armatei Populare a R.P.D. Coreene, cot la cot cu voluntarii chinezi, au dat marelui și neuitate pilde de eroism. După bătăliile istorice împotriva agresorilor imperialiști, pentru eliberarea pământului cotropit, Armata Populară a R.P.D. Coreene, perfecționându-și neîncetat măiestria militară, continuă să stea de strajă muncii pașnice a poporului coreean care, împreună cu celelalte țări ale lagărului socialist, pășeste pe drumul împlinirii visului scump al omenirii — socialismul și comunismul.

Armata populară
— pază de nă-
dejde a construc-
ției socialiste în
← R.P.D. Coreeană.

În zilele luptei împotriva cotropitorilor s-a făurit și s-a cimentat, prin stingele vărsat în comun, frațele de arme coreeano-chineze. În fotografie: un voluntar chinez (în dreapta) își la rămas bun de la frații săi coreeni.

CARAVELELE cu PINZE NEGRE...

...și drapelul tintuit de 49 de stele, se pregătesc iarăși să-ncrucieze indiferentul Pacific.

★

Sînt numai șapte ani de-atunci. O notiță apărută în parizianul „Ce Soir”, în 1952, anunța: „La sfîrșitul lunii august, vasul „Seven X” a încărcat 500 de prizonieri nordcoreeni, 300 de luptători și patrioți vietnamezi și 200 de patrioți yemeniți, transportîndu-i în Statele Unite pentru a fi supuși experiențelor făcute cu bomba atomică”.

Și iată că iarăși o altă crimă monstruoasă e pe punctul de a se înlăptui. La 8 ianuarie anul acesta, clica lui Li Sin-man a aprobat un „program de strămutare a populației peste hotare”. Este vorba nici mai mult nici mai puțin decît de vinderea în masă a populației sărace din Coreea de Sud, capitaliștilor și plantatorilor sudamericani. Repet: vinderea. Cu kilogramul. Cu bucata. Cu ridicata și topănil: brațe în stare să sape, să culegă, să ridice greutatea sub arșiță, sub ploa și vînturi, ore, zile, săptămîni, ani, o viață.

Este vorba de vinderea de spinări bune pentru cărat poveri și primit gir-bace.

Este vorba — la fel precum făcea și I. G. Farbenindustrie sub Hitler — de facturarea unei cantități de mame, de frați, de surori și copii, importatorilor de peste Ocean.

Copii sudcoreeni, infometati și fără adăpost — „marfă” de export-gata pentru a fi poraiți pe drumul lung al sclaviei...

Este vorba de încă un business, nu mai puțin ticălos ca oferta făcută cu ani în urmă guvernului polonez de către o societate americană producătoare de calciu și fosfați pentru îngrășăminte, societate „amatoare” de a cumpăra întreaga rezervă de „marfă” din osuarele de la Auschwitz și Maidanek.

★

107 orfani sudcoreeni au și fost livrați pieții americane. Articolul este deosebit de solicitat. O mașină de prășit, de călcat sau de cărat saci este înfînit mai scumpă decît un orfan sudcoreean. Clica lisnmaniștă, profitînd din plin de această uriașă „rezervă națională”, a încheiat un nou contract de vînzare pentru alți 1170 orfani destinați moșterilor energie al guvernului Republicii Populare Democratice Coreene, care a declarat că este gata să primească și să încadreze în muncă pe frații lor din sud, orfani, șomeri, înșelați și infomețați, a stîrnit un imens ecou în opinia publică mondială. Protestele întregii lumi civilizate susțin nobila atitudine a guvernului R.P.D. Coreene.

★

De la negustorii de sclavi din Boston și Philadelphia și pînă la I. G. Farbenindustrie din cel de-al treilea Reich și „Seven X”, omenirea a făcut nu numai progrese tehnice și științifice. Ea a devenit mai sensibilă la dureri, mai emotivă la nedreptăți și mult mai unitară și combativă în fața fărădelegilor. Omenirea aceasta compusă din mamele care și-au legănat copiii, din tații care trudec pentru hrana familiei, nu poate tolera cîtorva căpitani de caravele — aparent și ei, la chip, oameni — ca la adăpostul drapelului cu 49 de stele și cu concursul bandei trădătoare și ucigașe a lui Li Sin-man să-și întindă pe furii negrele pinze pentru a încerca iarăși încrucșarea indiferentului Pacific cu marfă vie, cu sclavi.

★

Domnilor de la Washington! Priviți o clipă în sus. Spre Soare. Se rotește ceva pe acolo, scriind istoria unei lumi al cărei unic fel este progresul și fericirea umană.

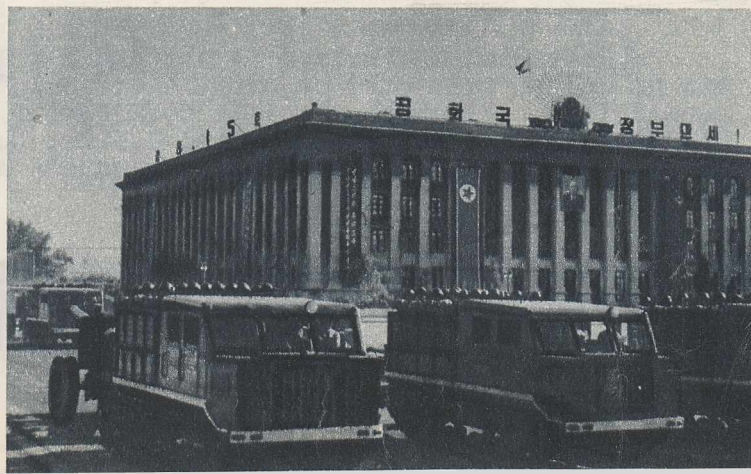
Priviți acum cu palma streasînă la ochi spre porturile din sudul Coreei. Vă jenează cumva priveștiștea ori comparația?

Poate vă așteaptă acasă un copil, soția, ori un prieten? Încercați să-l puteți privi, fără clipiri, în ochi. Încercați! Încercați! Cu cît mai în grabă cu atît mai bine!

Marla ARSENE

Imagini de la o paradă militară din Phenian.

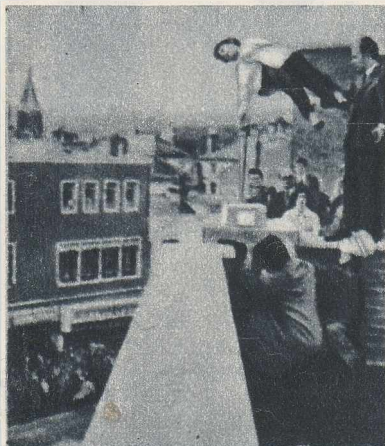
IN JURUL GLOBULUI

DE-ALE COPIILOR, PENTRU COPII. La Moscova s-a deschis cea de-a XII-a expoziție unională a creației plastice a copiilor. Sînt expuse aci lucrări de broderie artistică, sculpturi, picturi, desene executate de copii din diferite orașe ale Uniunii Sovietice.

RECOLTĂ-RECORD DE PORTOCAL. În comuna populară din Fu-su, provincia Fuțian (R.P. Chineză), s-a obținut o recoltă uriașă de portocale. Astfel, numai de pe un mu (a 15-a parte dintr-un hectar) s-au strîns circa 22.000 kg portocale.

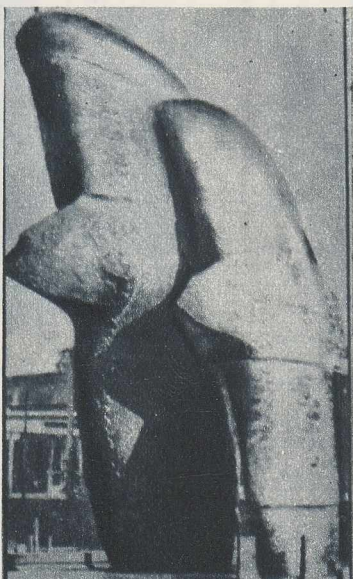

HIPNOTISM LA MARGINEA ABISULUI este specialitatea magicianului și hipnotizatorului Rondi, din Toronto-Canada. Că asistenta sa, care face în timpul hipnozei echilibristică pe acoperișul unei case cu cîteva etaje este oricînd la un pas de moarte, aceasta nu interesează. Anumiți spectatori au nevoie de „senzații tari!”

UN DAR PRIETENESC. Recent a fost predat autorităților din Cairo — pentru poporul Republicii Arabe Unite — un dar prietenesc din partea municipalității a 650 orașe din R.D. Germană, constînd dintr-o mare ambulanță sanitară utilată cu cele mai moderne aparate. În fotografie: ambulanța sanitară în curtea Institutului Agusa, din Cairo.

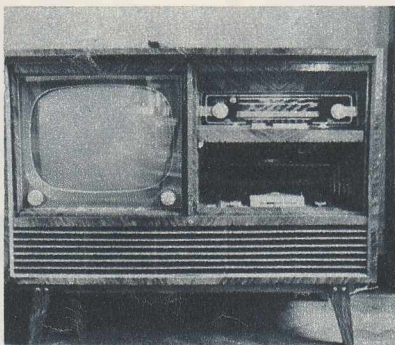
DECEDAT, DAR NUMAI „OFICIAL.” Soldatul francez Pierre Bertrand, trimis să moară în Algeria pentru interesele colonialiștilor francezi, a fost luat prizonier de către armata de eliberare națională a Algeriei și, apoi, eliberat. Iată-l pe Bertrand printre ai săi, după întoarcerea sa în orașul natal, Villacoublay. Interesant e faptul că, atunci cînd căzuse prizonier, el fusese declarat „decedat” de către autoritățile franceze...

TREI TONE DE PIATRĂ a irosit „sculptorul” care a creat „opera de artă” din fotografie, reprezentînd — după propria-i viziune — două păsări cu aripile întinse. Instalată la intrarea unei școli din Berlinul occidental, sculptura a constituit, pentru trecători, prilej de aprinse discuții. Unii afirmau că „sculptura” reprezintă balene, alții — dinosauri... La păsări însă, nu s-a gîndit nimeni...

PATRU LUNI, atît a durat greva muncitorilor de la uzina Tomskomai din insula Hokkaido (Japonia) — grevă sprijinită de populație. Muncitorii au cerut un contract de muncă mai avantajos. Iată-i pe greviști manifestîndu-și bucuria de a fi impus patronatului, prin lupta lor, satisfacerea revendicărilor. Pe pancarte se pot citi cuvintele: „Cetățeni, vă mulțumim pentru sprijinul acordat!”

O ADEVĂRATĂ... „RADIOCOMBINĂ.” Complexul „Kristall 104”, care a început să fie produs în serie la uzina de televizoare din Moscova, este înzestrat cu televizor „Almaz”, aparat de recepție radiofonică pe toate undele, magnetofon și picup cu două viteze. În plus, cu un dispozitiv pentru reglarea de la distanță a țării sunetului și clarității imaginii.

DE O ÎNALTĂ APRECIERE din partea publicului berlinez s-a bucurat comedia romîneasă „Nota zero la purtare”, de Virgil Stoescu și Octavian Sava. Iată o scenă din piesă în interpretarea colectivului lui „Theater der Freundschaft” (Teatrul Prieteniei) din Berlinul democrat.

GONG! PUBLICUL APLAUDĂ...

● deschiderea stagiunii Teatrului Rus din Tașkent (capîtala R.S.S. Uzbecce) cu piesa „Istoria unui suflet gol”, o dramatizare a cunoscutului roman „Viața lui Klim Samghin”, de Maxim Gorki. Același teatru a pregătît și piesa „Dragonul și soarele”, de A. Ghinzburg, a cărei acțiune se desfășoară în Japonia și este consacrată luptei împotriva pregtărilor imperialiste ale unui război atomic.

● succesul obținut la Paris de piesa scriitorului și publicistului progresist francez Georges Soria, „Străina din insulă”. Piesa, care se joacă la Studioul din Champs-Elysées, are un subiect de cea mai arzătoare actualitate: problema Ciprului (unde, de altfel, se și petrece acțiunea). Interpreții principali: Jeanine Crispin, Bruno Kremer, Yves Bravinville.

● două dintre spectacolele prezentate în această stagiune pe scenele teatrelor din R.P. Bulgaria. Este vorba de dramatizarea „Sub jug”, după romanul cu același nume de Ivan Vazov. Piesa a fost jucată la Teatrul Național din Sofia în regia lui K. Mirski. Cel de-al doilea spectacol este vechea farsă franceză „Avocatul Pathelin” reprezentată la filiala din Varna a Teatrului Național.

● punerea în scenă la Teatrul „Unity” din Londra a celebrei comedii a lui Gogol, „Căsătoria”. Regia acestui spectacol aparține lui Charles Marovits, iar decorurile sînt semnate de pictorul Nicolas Fergusson.

● inițiativa Teatrului Național din Berlinul democrat de a prezenta în premieră, sub conducerea regizorului Fritz Wlsten, piesa lui Rehfisch-Herzog, „Afacerea Dreyfus”, care readuce în fața publicului zguduitorul caz Dreyfus, petrecut acum cîteva decenii.

PUBLICUL CRITICĂ...

● persecuțiile la care este supusă, din partea potențailor filmului, cunoscuta artistă progresistă din Mexic, Rosaura Revueltas — interpreta principală a filmului „Sarea pămîntului” și a mai multor roluri în piese de Bertolt Brecht. Ea a declarat: „Rolurile pe care le-am jucat mi-au creat o reputație de comunistă și directorii de teatru, ca și regizorii de cinema, mă boicotează”. Fără comentarii...

● filmul vestgerman „Misiunea diavolească”, în regia lui Paul May, o grosolană falsificare a istoriei celui de-al doilea război mondial. Filmul încearcă, în mod perfid, să absolve pe principalii conducători hitleriști de crimele lor, netezind astfel calea spre reînvierea militarismului german.

GONG!

REDAȚIA • BUCUREȘTI
PIAȚA ȘCINTEII

Căsuța Postală 3507 of 33
Tel.: 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE:

la toate oficiile postale din țară și la factorii postali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR:

3 luni: 26 lei
6 luni: 52 lei
un an: 104 lei

- De câte ori vin la hotelul dv. caloriferul nu-l cald!
 - E vina dv. tovarăşe: mereu veniţi în anotimp friguros!

Desen de A. SACHIAN

RECLAMA

- Cunoaşte şi câteva cronici literare...!!
 Desen de DAVEN

DILEMĂ

O situaţie neprevăzută pentru un superstiţios.

Desen de Rik AUERBACH

ÎNTRU CARICATURIŞTI

- Cam tardive, caricaturile tale cu racheta...
 - Aş! Le fac pentru următoarea rachetă cosmică.

Desen de Mircea ANANIA

- Nu cumva rochia doamnei a rămas în palton ???!

Desen de Adrian ANDRONIC

Desen de Adrian LUCACI

INOVAŢIE

